

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

**The Satisfaction in Religious Works of Graduates of
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
in the Northeast of Thailand**

โดย

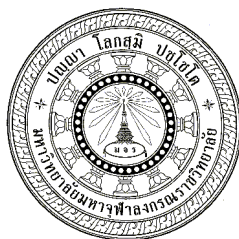
นายบุญหนา จิমানัง และคณะ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๔๘

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ISBN 978-974-364-590-7

รายงานการวิจัย

เรื่อง

ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

**The Satisfaction in Religious Works of Graduates of
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
in the Northeast of Thailand**

โดย

นายบุญหนา จิমানัง 80%

นายวิทยา ทองดี 10%

รศ.ปกรณ์ คุณารักษ์ 10%

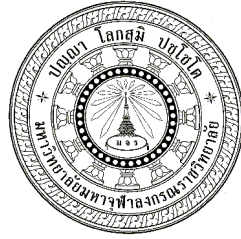
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๕๘

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ISBN 978-974-364-590-7

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

Research Report

The Satisfaction in Religious Works of Graduates of Mahachulalongkornrajavidyalaya University in the Northeast of Thailand

by

Mr Boonna Jimanung

Mr. Vithaya Thongdee

Assoc. Prof. Pakon Kunaruk

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khonkaen Campus

B.E. 2548

Research Project Supported by Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ISBN 978-974-364-590-7

(Copyright Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

ชื่อรายงานการวิจัย:	ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้วิจัย:	นายบุญหนา จิมานัง, นายวิทยา ทองดี และรศ. ปกรณ์ कुमारักษ์
ส่วนงาน:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
ปีงบประมาณ:	2548
ทุนอุดหนุนการวิจัย:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องจากประชากรจำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหัวหน้าหน่วยงานผู้รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ, กลุ่มพระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอในฐานะฝ่ายปกครองและในการอุปถัมภ์ กลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัย และกลุ่มบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจรุ่นที่ 50 ซึ่งผลการศึกษามีประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้เห็นความสำคัญ ของประสิทธิภาพพุทธศาสนิกชนในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคมและพัฒนาคุณภาพบัณฑิตตามที่มหาวิทยาลัยพึงประสงค์

วัตถุประสงค์การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการศึกษาพบว่า ประชากรทุกกลุ่ม มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้านพบว่า ทุกกลุ่มพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการสวดมนต์ในกิจการของคณะสงฆ์มากที่สุด รองลงมาคือด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสงเคราะห์ประชาชน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมกรปฏิบัติศาสนกิจ จำนวนความต้องการบัณฑิตช่วยงานในปีต่อไป จำนวนปีที่บัณฑิตบวชเป็นสามเณร, จำนวนพรรษาที่บวชเป็นพระ และปัญหาอุปสรรคต่อการ

ปฏิบัติศาสนกิจ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตอย่างมีนัยสัมพันธ์ทางสถิติ ส่วนอายุของบัณฑิตปัจจุบัน, รายได้ต่อเดือนขณะปฏิบัติศาสนกิจ และความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขต ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ของบัณฑิต

เมื่อทดสอบหาปัจจัยที่มีอิทธิพลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณพบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดสุรินทร์ เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดนครราชสีมา ผู้บริหารตำแหน่งรองผู้อำนวยการ และปัญหาอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ ร่วมกันแสดงอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยตัวแปรอิสระทั้งหมดที่นำมาศึกษา สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามกลุ่มประชากรได้ดังนี้

กลุ่มพระสังฆาธิการได้ร้อยละ 59.30, กลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัยได้ร้อยละ 49.50 กลุ่มหัวหน้าหน่วยงานได้ร้อยละ 39.60 และกลุ่มบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจได้ร้อยละ 18.20 ตามลำดับ

Research Title: The Graduate Students of Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Satisfaction with the Practice of Religion in Northeast Thailand

Researcher: Mr. Boonna Jimanung and Team Work

Department: Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khonkaen
Campus

Fiscal Year: 2548/ 2005

Research Scholarship Sponsor: Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ABSTRACT

This research was a study of satisfactoriness in practice of religious activities of Mahachulalongkornrajavidyalaya University graduates in Northeast Thailand by analyzing the related factors of four groups of population: i) the group of office head who employed the graduates, ii) the group of administrative monks (Phra Sanghathikan) holding the rank of district ecclesiastical governorship, iii) the group of Buddhist University administrators and iv) the group of Buddhist University graduates from batch number fifty. The results of the study have effective usefulness in improving learning and teaching efficiency; bolstering the understanding of University administrators and other concerned personnel's about the significance of the graduates' propagation of Buddhism in society and increasing the quality of graduates along the goals set by the University.

The objectives of this research were: 1) to study satisfactoriness in practice of religious activities of Mahachulalongkornrajavidyalaya University graduates in northeast Thailand, ii) factors related to satisfactoriness in practice of religious activities of Mahachulalongkornrajavidyalaya University graduates in northeast Thailand, and iii) factors as influential for satisfactoriness in practice of religious activities of Mahachulalongkornrajavidyalaya University graduates in Northeast Thailand.

The results of the study show that all of the four groups of population have medium satisfactoriness in regard to the overall practice and performance of religious activities by the graduates. In section or category, greatest satisfactoriness were shown by all of the four groups in

the graduates' practice of religious activities for enhancing the Sangha's activities, while the propagation of Buddhism and activities related to social service came in the second place.

The results of an analysis of the relations between the different variables and satisfactoriness in the graduates' practice of religious activities by using the person's correlation coefficient show that the expecting of the characteristics of the graduates and their behavior during the practice, the need for more students to help in the next year's practice, the graduates' ordained period as novices and monks, and problem and obstacles in the practice of religious activities all bear statistical relation to the fact of satisfactoriness in religious practice of the graduates. The present age of the graduates, their monthly income during the practice period and satisfactoriness in education management of the campuses have no relation with the satisfactoriness in the graduates' practice of religious activities.

The results of the Multi-regression analysis test of the influential factors show that the behavior of the graduates in the practice of religious activities, their expected character, the district ecclesiastical governor of Surin and Nakhonrachasima, University deputy directors and problems and obstacles in practice of graduates' religious activities all bear influence on the fact of satisfactory performance in Northeast Thailand. All independent variables of the study which can explain the variables of satisfactoriness of the graduates in the practice of religious activities in Northeast Thailand were classified according to the population as follows: the group of administrative monks (Phra Sanghathikan) 59.30%, the group of the Buddhist University administrators 49.50%, the group of office heads 39.60% and the group of Buddhist University graduates 18.20 % respectively.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้ มุ่งศึกษาความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากกลุ่มประชากรจำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้รับบัพตติเข้าปฏิบัติศาสนกิจ พระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ รุ่นที่ 50

การวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ ที่ได้จัดโครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อการวิจัย และให้งบประมาณอุดหนุน ขอบคุณ ศาสตราจารย์ บุญธรรม กิจปรีดาวิสุทธิ และคุณพรทิพย์ รัตนวิชัย ที่ได้สละเวลามาเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมตลอดหลักสูตร พร้อมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ งานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยได้รับความรู้ก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น จึงขอขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

บุญหนา จิมานัง และคณะ
เดือน/ปี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญแผนผัง	จ
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 ระยะเวลาที่ทำการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
1.6 ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	6
2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานกับการปฏิบัติงาน	7
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนกิจและบทบาทการพัฒนาสังคมของพระสงฆ์	9
2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	13
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
2.6 กรอบแนวความคิด	16
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	19
3.1 ประชากร	19
3.2 พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย	20
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย	20
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	22

บทที่ 4 ผลการวิจัย	24
4.1 ประชากรที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานผู้รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ	24
4.1.1 คุณลักษณะของประชากร	24
4.1.2 ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์	26
4.1.3 ลักษณะงานที่ต้องการใช้บัณฑิตตามลำดับความสำคัญ	27
4.1.4 ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	28
4.1.5 ความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ	30
4.1.6 ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต	31
4.1.7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน	36
4.1.8 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ	37
4.1.9 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต	38
4.2 กลุ่มประชากรที่เป็นพระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอ	39
4.2.1 คุณลักษณะของประชากร	39
4.2.2 ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์	39
4.2.3 ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	40
4.2.4 ความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ	42
4.2.5 ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต	43
4.2.6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	48
4.2.7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน	50
4.2.8 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ	51
4.2.9 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ	52
4.3 กลุ่มประชากรที่เป็นผู้บริหารของมหาวิทยาลัย	54
4.3.1 คุณลักษณะของประชากร	54
4.3.2 ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์	54
4.3.3 ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	55
4.3.4 ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต	57
4.3.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	61
4.3.6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน	63
4.3.7 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ	64

4.3.8 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของ บัณฑิต	66
4.4 กลุ่มประชากรที่เป็นบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ	68
4.4.1 คุณลักษณะของประชากร	68
4.4.2 ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย	71
4.4.3 ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์	72
4.4.4 ความพึงพอใจของบัณฑิตต่อการจัดการศึกษาของวิทยาเขต	73
4.4.5 ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	74
4.4.6 ความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ	76
4.4.7 ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ	78
4.4.8 ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต	79
4.4.9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	84
4.4.10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน	87
4.4.11 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ	88
4.4.12 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของ บัณฑิต	92
4.5 สรุปผลการวิจัย	94
บทที่ 5 สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ	103
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	103
5.2 ระเบียบวิธีวิจัย	103
5.3 สรุปผลการวิจัย	104
5.4 อภิปรายผลการศึกษา	107
5.5 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย	111
5.6 ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา	111
5.7 ข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป	113
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	117
ผนวก ก แบบสอบถามสำหรับการวิจัย	118
ประวัติผู้วิจัยและคณะ	129

สารบัญแผนผัง

แผนผังที่	หน้า
1 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน	8
2 การปฏิบัติงานมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ	8
3 ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้	18
4 ผลการศึกษาตามกรอบแนวคิดการวิจัย	102

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงกลุ่มประชากรกับระดับความพึงพอใจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	108
2 แสดงกลุ่มประชากรกับระดับความพึงพอใจด้านกิจการของคณะสงฆ์	109
3 แสดงกลุ่มประชากรกับระดับความพึงพอใจด้านการสงเคราะห์ประชาชน	110

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 กลุ่มประชากรจำแนกตามประเภทและจังหวัด	19
2 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามประเภทหน่วยงาน	25
3 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามจำนวนบัณฑิตที่ปฏิบัติศาสนกิจใน หน่วยงาน	25
4 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามความต้องการบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในปี ต่อไป	26
5 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามการให้ความสำคัญภารกิจหลักของคณะสงฆ์	27
6 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามความสำคัญของงานที่ต้องการใช้บัณฑิต	27
7 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของ บัณฑิตที่พึงประสงค์	28
8 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของ บัณฑิตเป็นรายข้อ	29
9 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจพฤติกรรมการปฏิบัติ ศาสนกิจ	30
10 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจพฤติกรรมการปฏิบัติ ศาสนกิจเป็นรายข้อ	31
11 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ทุกด้าน	32
12 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ เป็นรายด้าน	33
13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจาก คะแนนเต็ม และจำนวนประชากร จำแนกตามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็น รายด้าน	34
14 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ เป็นรายข้อ	35
15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา	36

ตารางที่	หน้า	
16	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา	37
17	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ	38
18	ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามจังหวัดที่เจ้าคณะอำเภอสังกัด	39
19	ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามการให้ความสำคัญภารกิจของคณะสงฆ์	40
20	ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	40
21	ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นรายชื่อ	41
22	ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ	42
23	ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายชื่อ	43
24	ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจทุกด้าน	44
25	ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน	45
26	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม และจำนวนประชากร จำแนกตามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน	46
27	ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายชื่อ	47
28	ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามจังหวัดที่สังกัดกับระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	49
29	ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามจังหวัดที่สังกัดกับระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติ ปฏิบัติศาสนกิจ	49
30	ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอจำแนกตามจังหวัดที่สังกัดกับระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจทุกด้าน	50
31	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา	50

ตารางที่	หน้า	
32	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา	52
33	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ	53
34	ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามวิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัด และตำแหน่ง	54
35	ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์	55
36	ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	55
37	ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นรายชื่อ	56
38	ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจทุกด้าน	57
39	ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน	58
40	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน	59
41	ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายชื่อ	60
42	ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามวิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัดกับระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	62
43	ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามวิทยาเขตที่สังกัดกับระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ	62
44	ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามวิทยาเขตที่สังกัดกับระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้าน	63
45	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา	63
46	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา	65
47	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ	67
48	ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามวิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด และสาขาวิชาที่บัณฑิตศึกษา	68
49	ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามกลุ่มอายุของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ	69
50	ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามจำนวนปีที่บวชเป็นสามเณร และเป็นพระ	69
51	ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามกลุ่มอายุของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ	70

ตารางที่	หน้า
52 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามการดำเนินการหลังจากสำเร็จการศึกษา	71
53 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามความสำคัญของงานที่ได้รับมอบหมาย	72
54 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามการให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์	72
55 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขต	73
56 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขตเป็นรายข้อ	74
57 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	74
58 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตเป็นรายข้อ	75
59 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ	76
60 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อ	77
61 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ	78
62 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อ	79
63 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจทุกด้าน	80
64 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน	81
65 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน	82

ตารางที่	หน้า
66 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติ ศาสนกิจเป็นรายข้อ	83
67 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามวิทยาเขตกับระดับความพึงพอใจการ จัดการศึกษา	85
68 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามวิทยาเขตกับระดับความพึงพอใจ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	85
69 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามวิทยาเขตกับระดับพฤติกรรมการ ปฏิบัติศาสนกิจ	86
70 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามวิทยาเขตกับระดับปัญหาและ อุปสรรค	86
71 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามวิทยาเขตกับระดับความพึงพอใจการ ปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้าน	87
72 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา	88
73 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา	91
74 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ	93

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและสังคมไทยที่เกิดขึ้น ได้เกิดกระแสผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาไทยต้องปรับเปลี่ยนบทบาทคือ ต้องพัฒนาสู่ความทันสมัย เป็นไปโดยเสรีมีความเสมอภาคและเพื่อปวงชน เป็นสากลในประชาคมโลก¹ ทั้งนี้เพื่อความพร้อมในการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจซึ่งนับวันจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น การศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนเพื่อพัฒนาประเทศ เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสัมฤทธิ์ผลตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ รัฐบาลจึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูประบบการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาของประเทศมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้น

เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับสังคม การประกันคุณภาพการศึกษา จึงเป็นกระบวนการหนึ่งของการปฏิรูประบบการศึกษาของไทย รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ จึงกำหนดชัดเจนในหมวด 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีการประเมินคุณภาพจากภายนอกเป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอพร้อมทั้งมีการเผยแพร่ผลการประเมินนั้นสู่สาธารณชน

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงของคณะสงฆ์ไทยที่เน้นพัฒนาคนให้มีความรู้คู่คุณธรรม สร้างความเป็นเลิศทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ซึ่งมีพระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีเป็นฐานความรู้ที่สำคัญ ในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์และเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล และเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึงได้จัดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 โดยใช้ระบบ IPOI คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) ปัจจัยกระบวนการ (Process) ปัจจัยผลผลิต (Output) และปัจจัยผลกระทบ

¹ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, เอกสารประกอบการสัมมนาระดมความคิด : เรื่องทิศทางการวิจัยทัศน์และประเด็นสำคัญของการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, 2543, หน้า 9.

(Impact) มีทั้งหมด 15 ปัจจัย¹ โดยเฉพาะปัจจัยที่ 15 ผลกระทบต่อมหาวิทยาลัย คณะสงฆ์และสังคม โดยมีตัวชี้วัดเป็นความพึงพอใจขององค์กรที่รับบัณฑิตมหาวิทยาลัยเข้าทำงาน ความพึงพอใจของพระสังฆาธิการในเขตปกครอง และความพึงพอใจของผู้บริหารมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ผลิต

ในขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ในหลักสูตร พ.ศ. 2538 คือมีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ใฝ่รู้ใฝ่คิด เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม มีโลกทัศน์กว้างไกล มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรม และจริยธรรม²

การที่มหาวิทยาลัยได้พยายามให้การศึกษอบรมพระภิกษุ สามเณร จนมีความรู้ความสามารถ และสำเร็จการศึกษาไปแล้ว 49 รุ่น เพื่อสนองภารกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภารเจ้า รัชกาลที่ 5 ผู้ทรงสถาปนามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจึงออกข้อบังคับว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจ พุทธศักราช 2546 เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้ออกเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม เป็นเวลา 2 ภาคการศึกษา

จากกระแสผลักดันให้สถานศึกษาต้องประกันคุณภาพการศึกษา ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพุทธศาสนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย และข้อบังคับว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจของผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าว จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาความพึงพอใจต่อการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตผู้ที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตระดับปริญญาตรี โดยจะศึกษาความพึงพอใจต่อการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จากผู้ที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงานที่รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ พระสังฆาธิการ ตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอในเขตปกครอง ผู้บริหารวิทยาเขตต่างๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตำแหน่งผู้อำนวยการ, หัวหน้าสาขาวิชา, หัวหน้าฝ่าย และบัณฑิตที่กำลังปฏิบัติศาสนกิจรุ่นที่ 50 ข้อค้นพบที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คือการปรับปรุงคุณภาพด้านการเรียนการสอนและการผลิตบัณฑิต ให้ได้ผลตามความคาดหวังของคณะสงฆ์และหน่วยงานผู้รับบัณฑิตเข้าทำงาน และจะเป็นข้อมูลชี้วัดคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ตามที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยกำหนด

¹ กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา, 2547, หน้า 28.

² มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2542, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย), 2548, หน้า 9.

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นจำนวนที่มีอยู่จริง 1,299 รูป/คน โดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ อาจทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างไม่ครบตามจำนวน จึงต้องใช้ประชากรที่มีอยู่จริงทั้งหมด โดยจำแนกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1.3.1 กลุ่มหัวหน้าหน่วยงานผู้รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ ในฐานะผู้รับบริการมีจำนวน 500 แห่ง ทุกจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.3.2 กลุ่มพระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอทุกอำเภอในจังหวัดที่มีวิทยาเขตตั้งอยู่ 5 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในฐานะผู้ให้การอุปถัมภ์การศึกษาและอยู่ในเขตการปกครอง มีจำนวน 89 รูป

1.3.3 กลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัยตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าสาขาวิชา และหัวหน้าฝ่ายที่สังกัดในวิทยาเขตทั้ง 5 แห่ง ในฐานะผู้ผลิตบัณฑิตออกไปปฏิบัติศาสนกิจ มีจำนวน 86 รูป/คน

1.3.4 กลุ่มบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจรุ่นที่ 50 ที่กำลังปฏิบัติศาสนกิจประจำปีการศึกษา 2548 ตามระเบียบมหาวิทยาลัย ในฐานะผู้ปฏิบัติศาสนกิจและเป็นผลผลิตของมหาวิทยาลัย มีจำนวนรวมกัน 624 รูป จากวิทยาเขต 5 แห่ง ได้แก่ วิทยาเขตขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย วิทยาเขตอุบลราชธานี วิทยาเขตนครราชสีมา และวิทยาเขตสุรินทร์

ส่วนขอบเขตด้านเนื้อหาจะศึกษา ตัวแปรอิสระประกอบด้วย ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ ตัวแปรตามประกอบด้วย ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ได้แก่ ความพึงพอใจการเผยแผ่พระพุทธศาสนาการสนองงานใน

กิจการของคณะสงฆ์ และการสงเคราะห์ประชาชน ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.4 ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ระยะเวลาทำการวิจัย ตลอดปีงบประมาณ 2548 ระหว่างเดือน ตุลาคม 2547 ถึง กันยายน 2548 โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามในช่วงเดือน มกราคม ถึงเดือน มีนาคม 2548 ใน 5 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีวิทยาเขตตั้งอยู่

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 ศาสนกิจ หมายถึง การกิจที่บัณฑิตต้องปฏิบัติในระหว่างการปฏิบัติศาสนกิจ ประกอบด้วย (1) งานเผยแผ่พระพุทธศาสนา (2) การสนองงานในกิจการของคณะสงฆ์ (3) งานสงเคราะห์ประชาชน

1.5.2 การปฏิบัติศาสนกิจ หมายถึง การกิจที่มหาวิทยาลัยมอบหมายให้ปฏิบัติศาสนกิจตามนโยบายและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจ พุทธศักราช 2546 ประกอบด้วย (1) การเผยแผ่พระพุทธศาสนา (2) การสนองงานในกิจการของคณะสงฆ์ (3) การสงเคราะห์ประชาชน

1.5.3 บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ หมายถึง นิสิตรุ่นที่ 50 ที่กำลังปฏิบัติศาสนกิจในหน่วยงานต่าง ๆ ตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจ พุทธศักราช 2546

1.5.4 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีต่อการปฏิบัติศาสนกิจ ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย (1) การเผยแผ่พระพุทธศาสนา (2) การสนองงานในกิจการของคณะสงฆ์ (3) การสงเคราะห์ประชาชน โดยวัดจากแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.5.5 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ 9 ประการ

1.5.6 พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ หมายถึง พฤติกรรมที่เอื้อต่อการปฏิบัติศาสนกิจและไม่ละเมิดข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจ พุทธศักราช 2546

1.6 ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย

1.6.1 เพื่อให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตพุทธศาสตรบัณฑิตตามที่มหาวิทยาลัยพึงประสงค์

1.6.2 เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้เห็นความสำคัญของประสิทธิภาพของพุทธศาสตรบัณฑิตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัย

1.6.3 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัย ในการผลิตบัณฑิตหรือการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ พร้อมรับการตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายนอกตามข้อกำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

1.6.4 ประเทศไทยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่พระพุทธศาสนา และสร้างคุณศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชน

1.6.5 เป็นองค์ความรู้ใหม่ในการวิจัยครั้งต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความพึงพอใจต่อการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (รุ่นที่ 50) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคุณภาพของพุทธศาสนบัณฑิตในขณะที่กำลังปฏิบัติศาสนกิจ เพื่อดูว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจจากผู้เกี่ยวข้องบ้าง

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Job Satisfaction) เป็นความรู้สึกของบุคคลในทางบวก เป็นความสุขที่ได้ทำกิจกรรมที่ตนชอบ ผลที่เกิดจากการทำกิจกรรมทำให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลในการทำงาน เกิดผลสำเร็จให้เป็นที่พอใจตามเป้าหมายที่หน่วยงานต้องการ มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายประการ ดังนี้

แอปเปิลวิต (Appetites)¹ อธิบายว่า ขวัญและกำลังใจเป็นเรื่องของกลุ่ม ความพึงพอใจเป็นเรื่องของบุคคล และความพึงพอใจในการทำงานมีความหมายรวมถึง ความพอใจสภาพแวดล้อมของที่ทำงานด้วย เช่น การมีความสุขในสถานที่ทำงาน การมีเพื่อนร่วมงานที่เราพอใจการมีทัศนคติที่ดีต่องาน การพอใจในรายได้จากงานที่ทำ

ไกออน (Guion)² กล่าวถึงความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจมีความสัมพันธ์กัน เพราะขวัญและกำลังใจที่ดีต่องาน ขวัญเป็นเรื่องความต้องการของแต่ละคน เมื่อได้รับการตอบสนองแล้วจะเป็นเรื่องของความพึงพอใจ กำลังใจเป็นสิ่งกระตือรือร้นในการที่ทำการ

¹ Applewhite, P.B. Organization Behavior, (New York : Waglewood Cliffs, Prentice-Hall Inc,1965), p. 4.

²Guion (1965), อ้างใน, อ่ำไพ อินทรประเสริฐ, “การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักงาน คณะกรรมการข้าราชการครู”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2533, หน้า 12.

ล็อก (Lock)¹ กล่าวถึงความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นอารมณ์ด้านบวกที่เกิดจากการตอบสนองของผลในการทำงาน การประเมินว่างานนั้นสำเร็จหรือมีคุณค่า ส่วนความไม่พึงพอใจในการทำงานจะเป็นผลจากการประเมินว่าถูกปฏิเสธความรู้สึก ทำให้ยึดอัดความรู้สึกเป็นลบกับคุณค่าของงาน

กิติมา ปรีดีดิลก² ได้กล่าวถึงความพึงพอใจว่า ความรู้สึกที่ชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบ และสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ของงานและผู้ปฏิบัติงานนั้น ได้รับการตอบสนองตามความต้องการของเขาได้

สมยศ นาวิการ³ กล่าวถึงความพึงพอใจต่องานคือ ความรู้สึกที่ดีต่อความรู้สึกของคนต่องานของพวกเขา เมื่อเราพูดว่าคนมีความพึงพอใจสูง โดยทั่วไปเราจะหมายความว่า ความชอบและให้คุณค่ากับงานของพวกเขาสูงและมีความรู้สึกที่ดีต่องานของพวกเขา

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้นจึงพอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกที่ดีต่อการปฏิบัติงาน เป็นความรู้สึกที่เป็นสุขในการทำกิจกรรม ผลจากการทำกิจกรรม ทำให้ผลงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของงาน บรรลุตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนดความต้องการไว้

2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานกับการปฏิบัติงาน

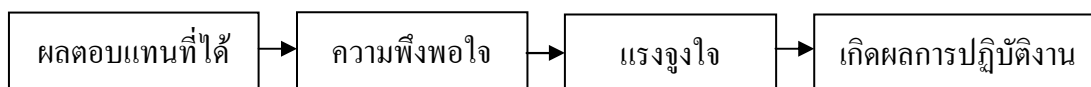
ดาวิส (Davis)⁴ กล่าวว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานเป็นอย่างมากกล่าวคือ ถ้าบุคลากรมีความพึงพอใจในระดับสูง ย่อมนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพตามแนวคิดนี้ ผู้บริหารส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นการปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน โดยจัดหาลูกประกอบต่าง ๆ เช่น สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ผลตอบแทนที่ยุติธรรมเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และเป็นการกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงานที่ดี แนวความคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นในแผนผังที่ 1

¹ Lock (1967), อ้างใน, อานาจ เตชะสุข, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 7”, วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 2533.

² กิติมา ปรีดีดิลก, *ทฤษฎีบริหารองค์กร*, (กรุงเทพฯ : ชนการพิมพ์, 2529), หน้า 11.

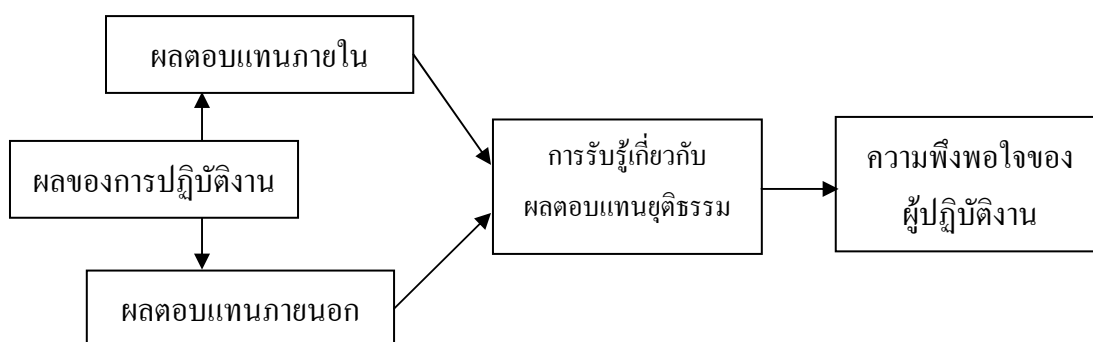
³ สมยศ นาวิการ, *การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ*, (กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2521), หน้า 57.

⁴ Davis, อ้างใน, สมยศ นาวิการ, *การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ*, 2521, หน้า 69.

แผนผังที่ 1 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงาน

อีกแนวคิดหนึ่งเป็นผลต่อเนื่องจากการศึกษาวิจัย โดยใช้แนวคิดแรกเป็นแนวทางและพบว่า ความพึงพอใจไม่ได้มีอิทธิพลโดยตรงต่อการปฏิบัติงาน โลร์เลอ (Lorler)¹ กล่าวว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานในทางบวกอยู่ในระดับต่ำ คือผู้ปฏิบัติงานที่ดีจะมีความพึงพอใจมากกว่าผู้ปฏิบัติงานไม่ดีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ตามแนวคิดนี้ โลร์เลอพบว่า ระหว่างปฏิบัติงานกับความพึงพอใจนั้น มีผลการตอบแทนเป็นตัวแปรที่คั่นอยู่ระหว่างกลางตามแผนผังที่ 2

แผนผังที่ 2 การปฏิบัติงานมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ

แนวความคิดนี้ ความพึงพอใจเป็นผลมาจากการปฏิบัติงาน จำนวนผลตอบแทนที่ได้รับจริงกับการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนนั้น ซึ่งผลตอบแทนนั้นจะมี 2 ลักษณะคือ *ผลตอบแทนภายใน* หมายถึง ผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนได้รับจากหน่วยงาน หรือองค์กรเป็นผลการปฏิบัติงานได้แก่ ความดีความชอบ การเลื่อนตำแหน่งงาน ฐานะและความมั่นคง ซึ่งสนองความต้องการระดับต่ำของแต่ละบุคคลได้ และมีผลโดยตรงค่อนข้างต่ำต่อการสร้าง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ส่วน *ผลตอบแทนภายนอก* หมายถึง การเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา เป็นต้น

จากความหมายและแนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงนำมา กำหนดเป็นตัวแปรตามในการศึกษาครั้งนี้ โดยจะนำมาเป็นกรอบศึกษาความพึงพอใจต่อการปฏิบัติ ศาสนกิจ

¹ Lorler, อังใน, สมยศ นาวิการ, การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ, 2521, หน้า 43.

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนกิจและบทบาทการพัฒนาสังคมของพระสงฆ์

การตราพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 2) และ พ.ศ. 2535 เพื่อปกครองดูแลให้พระสงฆ์ปฏิบัติหน้าที่ ตามบทบาทภารกิจไปในทิศทางเดียวกัน โดยบัญญัติหน้าที่ของเจ้าอาวาส ในการปฏิบัติตามบทบาทภารกิจในมาตรา 37 และกฎหมายธรรมนูญฉบับที่ 15 (พ.ศ. 2535) ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ข้อ 20 บัญญัติอำนาจหน้าที่ของเจ้าคณะอำเภอไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 2) และ พ.ศ. 2535 มาตรา 37 เจ้าอาวาสมีหน้าที่ดังนี้

- 1) บำรุงรักษาวัด จัดกิจการและศาสนสมบัติของวัด ให้เป็นไปด้วยดี
- 2) ปกครองและสอดส่องให้บรรพชิต และคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้น ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งของมหาเถรสมาคม
- 3) เป็นธุระในการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัย แก่บรรพชิตและคฤหัสถ์
- 4) ให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศล

หน้าที่เจ้าอาวาสดังกล่าวในมาตรา 37 เป็นหน้าที่โดยภาพรวม มิได้ชี้ชัดถึงวิธีปฏิบัติ แต่พอกำหนดการปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้ดังนี้

- 1) บำรุงรักษาวัด หมายถึง การก่อสร้าง การบูรณปฏิสังขรณ์ การปรับปรุงตกแต่ง การกำหนดแบบแปลนของวัดให้เป็นไปด้วยดี
- 2) การจัดการกิจการของวัด หมายถึง การจัดการของวัดตามหน้าที่ผู้ปกครองวัดและหน้าที่จัดการแทนวัดในฐานะผู้แทนนิติบุคคล ได้แก่ การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์
- 3) การจัดการศาสนสมบัติ หมายถึง การดูแลและรักษา การใช้จ่าย การจัดหาทรัพย์สินของวัด ตลอดจนการบัญชีให้เป็นไปตามกำหนดในกฎกระทรวง
- 4) การปกครอง หมายถึง การคุ้มครองปกป้องรักษาให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ผู้ที่มีอยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้น ได้เป็นอยู่ด้วยความผาสุก ให้ความอนุเคราะห์ในส่วนที่อยู่อาศัยและปัจจัยตามสมควร
- 5) การจัดการศาสนศึกษา หมายถึง การจัดให้มีการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ได้ศึกษาเล่าเรียน ทั้งแผนกบาลีและแผนกธรรม
- 6) การอบรมสั่งสอนพระธรรมวินัย หมายถึง การจัดให้มีการอบรมสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตตามวิธีการที่กำหนดในคำสั่งมหาเถรสมาคม

กฎหมายตราสามดวงฉบับที่ 15 (พ.ศ. 2535) ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ บัญญัติหน้าที่ของเจ้าคณะอำเภอ ไว้ดังนี้

ข้อ 20 เจ้าคณะอำเภอมีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ในเขตอำเภอของตนดังนี้

(2) ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษา การศึกษา สงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสุขสงเคราะห์ให้ดำเนิน ไปด้วยดี อำนาจหน้าที่ดังกล่าว ถ้าแยกตามลักษณะเป็น 6 ประการคือ

- (1) อำนาจหน้าที่ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์
- (2) อำนาจหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมการคณะสงฆ์
- (3) อำนาจหน้าที่ระงับอธิกรณ์วินิจัยการลงนิคหกรรมและวินิจัยปัญหาอื่น
- (4) อำนาจหน้าที่แก้ไขข้อขัดข้องของเจ้าคณะตำบล
- (5) อำนาจหน้าที่ควบคุมและบังคับบัญชา
- (6) อำนาจหน้าที่ตรวจตราชี้แจงแนะนำ

จากพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) ได้สรุปสาระสำคัญเป็นภารกิจ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านศาสนศึกษา หมายถึงการจัดการศึกษาปริยัติธรรมและการศึกษาอื่นๆ อันควรแก่สมณะ ซึ่งได้แก่การศึกษาพระปริยัติธรรม หรือการศึกษาธรรม-บาลีซึ่งปัจจุบันได้จัดการศึกษาเป็นสองส่วนคือ

- 1.1 นักรธรรมชั้นตรี ชั้นโท และชั้นเอก
- 1.2 การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ตามหลักสูตรแบ่งเป็น 8 ชั้นคือ บาลี ประโยค 1-2 และเปรียญธรรม 3-9 ประโยค
- 1.3 การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เป็นการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ มีตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย โดยกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ระเบียบว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2514 และปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2535

2. ด้านศึกษาสงเคราะห์ เป็นการจัดการศึกษาสงเคราะห์แก่ประชาชนทั่วไป ปัจจุบันดำเนินการดังนี้

- 2.1 ศูนย์ศึกษาพระพุทธรูปศาสนาวันอาทิตย์ เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเผยแผ่พระพุทธศาสนา สำหรับเยาวชน
- 2.2 ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อฝึกอบรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม วัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามแก่เด็กเล็ก

2.3 โรงเรียนราษฎร์สงเคราะห์วัดสนับสนุน เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่วัดจัดขึ้นและให้การสนับสนุน

3. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม เป็นการเผยแผ่ศาสนาธรรม ดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ เป็นโครงการปฏิบัติสืบเนื่องและเป็นโครงการเฉพาะกิจตามนโยบายของรัฐบาล เช่น

3.1 หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ดำเนินงานโดยใช้ระเบียบของมหาเถรสมาคมว่าด้วยการตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล พ.ศ. 2518 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ทำหน้าที่อบรม แนะนำสั่งสอน สงเคราะห์ สาธารณสงเคราะห์ กตัญญูกตเวทิตาธรรม สามัคคีธรรม อันจะเป็นประโยชน์แก่การดำรงชีพของประชาชน โดยได้รับงบประมาณดำเนินการจากกรมการศาสนาและวัดที่ตั้งศูนย์ อ.ป.ต.

3.2 การอบรมจริยธรรมนักเรียน ข้าราชการและประชาชน เป็นการจัดอบรมที่กรมการศาสนาจัดขึ้น

3.3 การอบรมครูจริยศึกษา เป็นโครงการที่กรมการศาสนาจัดขึ้น เพื่อให้การอบรมผู้สอนจริยศึกษาให้มีความรู้ และวิธีการสอนจริยศึกษาในโรงเรียน

3.4 การส่งเสริมหน่วยเผยแผ่ศีลธรรม ดำเนินการโดยอาศัยระเบียบกรมการศาสนา ว่าด้วยการส่งเสริมและอุดหนุนหน่วยเผยแผ่ศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2526

3.5 การส่งเสริมหน่วยสงเคราะห์พุทธมามกะผู้เยาว์ (นพกะ) เป็นหน่วยสงเคราะห์ที่วัดและประชาชนจัดให้มีขึ้นในวัดและหมู่บ้าน เพื่อฝึกอบรมความรู้ ความประพฤติและจิตใจ

3.6 งานพระจริยนิเทศก์ ดำเนินการโดยระเบียบของกรมการศาสนาว่าด้วยพระจริยนิเทศก์ พ.ศ. 2523 โดยแต่งตั้งพระภิกษุที่สำเร็จการศึกษาไม่น้อยกว่าเปรียญธรรม 6 ประโยคและนักธรรมชั้นเอก หรือจบการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีพื้นฐานความรู้ไม่น้อยกว่าเปรียญธรรม 4 ช่วยเจ้าคณะจังหวัดปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์

3.7 งานพระธรรมทูต ดำเนินการโดยใช้มติมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานพระธรรมทูตภายในประเทศ พ.ศ. 2508 โดยจัดพระสงฆ์ผู้สมัครบำเพ็ญประโยชน์แก่พระพุทธศาสนาออกไปจาริกเผยแผ่หลักธรรมแก่ประชาชนทั่วประเทศ

3.8 โครงการตามนโยบายของรัฐบาล ดำเนินการโดยวัดที่รัฐบาลให้การอุดหนุน เช่น โครงการอุทยานการศึกษา โครงการสวนสมุนไพรในวัด โครงการลานวัดลานใจ ลานกีฬา โครงการวัดพัฒนาตัวอย่าง เป็นต้น

4. ด้านสาธารณสงเคราะห์ เป็นงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์ชุมชนและสังคม โดยมีวัดและพระสงฆ์เป็นแกนนำได้แก่ โครงการอุปสมบทและบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน โครงการ

สงเคราะห์พระภิกษุสามเณรและวัดที่ประสบภัยและขาดแคลน อบรมอาชีพ การช่วยเหลือผู้ป่วย ผู้ยากไร้ เป็นต้น

5. *ด้านสาธารณูปการ* เป็นงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาวัด ด้านอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม เพื่อให้วัดเอื้อประโยชน์ตามภารกิจของวัดในด้านอื่นๆ ได้แก่ การดูแลบำรุงรักษาสาธารณสมบัติของวัด

6. *ด้านการปกครอง* งานปกครองของสงฆ์ อาศัยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 โดยลำดับชั้นการปกครองคณะสงฆ์

ส่วนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีนโยบายให้นิสิตของมหาวิทยาลัยที่ ศึกษาครบตามหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตแล้ว ออกไปปฏิบัติศาสนกิจเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย จึงออกข้อบังคับมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการปฏิบัติศาสนกิจ พุทธศักราช 2546 ดังนี้

นิสิตปฏิบัติศาสนกิจ หมายถึง พระภิกษุหรือสามเณรผู้ศึกษาครบตามหลักสูตรพุทธ ศาสตรบัณฑิตและกำลังปฏิบัติศาสนกิจ ศาสนกิจที่ว่านั้นหมายถึง การสนองงานในกิจการคณะ สงฆ์และงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ในเพศบรรพชิตเป็นระยะเวลา 2 ภาคการศึกษา โดยมี วัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนา
2. เพื่อการสนองงานในกิจการคณะสงฆ์
3. เพื่อพัฒนานิสิตให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์
4. เพื่อสงเคราะห์ประชาชน
5. เพื่อสนองนโยบายและงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัย ได้นำวัตถุประสงค์ดังกล่าว ข้อ 1, 2 และ 3 มาใช้เป็นตัวแปรตามในการวิจัยครั้งนี้ นิสิตปฏิบัติศาสนกิจผู้ละเมิดข้อบังคับมีโทษ ดังนี้

1. ว่ากล่าวตักเตือน
2. ภาคทัณฑ์
3. ไม่ได้รับหนังสือรับรองผลการศึกษาและระงับการให้ปริญญาตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป
4. ให้พ้นสภาพนิสิต

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัย ได้นำแนวความคิดดังกล่าวข้างต้นมาจำแนกเป็นตัวแปรตาม คือความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการ สนองงานในกิจการของคณะสงฆ์ และด้านการสงเคราะห์ประชาชน นอกจากนี้ การปฏิบัติศาสนกิจ ดังกล่าว ยังเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มคณะสงฆ์ในเขตปกครอง

กลุ่มผู้บริหาร และตัวบัณฑิตเอง ผู้วิจัยจึงนำมากำหนดเป็นตัวแปรอิสระจำแนกตามกลุ่ม ซึ่งคาดหมายว่าจะมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

พระเทพโสภณ (ประยูร ฐมมจิตโต)¹ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กล่าวไว้ในสารนิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 49 ปีการศึกษา 2545 สรุปได้ว่า การส่งนิตติออกไป ปฏิบัติศาสนกิจเป็นเวลา 1 ปี ก่อนเข้ารับปริญญา นั้น มหาวิทยาลัยต้องการให้เกิดกิจกรรมบริการ วิชาการพระพุทธศาสนาแก่สังคม เช่น โครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน โครงการสอน ศิลธรรมในโรงเรียน โครงการค่ายพุทธบุตร นอกจากนี้ นิตติบางส่วนยังได้สนองงานคณะสงฆ์ และได้รับความรู้ประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน คณะสงฆ์เองก็ได้บุคลากรที่มีคุณภาพไป ปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือกิจการคณะสงฆ์ เพราะภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยคือ จัดการศึกษาวิชาการ พระพุทธศาสนาแก่นิสิตภายในสถาบันและประชาชนทั่วไป โดยมีปรัชญาและนโยบายในการผลิต บัณฑิตให้มีลักษณะที่พึงประสงค์ 9 ประการ ดังนี้

1. มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส
2. ใฝ่รู้ใฝ่คิด
3. เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา
4. มีความสามารถในการแก้ปัญหา
5. มีศรัทธากุศลศนเพื่อพระพุทธศาสนา
6. รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม
7. รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม
8. มีโลกทัศน์กว้างไกล
9. มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรม และจริยธรรม

แนวความคิดดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยนำมาเป็นตัวแปรอิสระ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของ บัณฑิตที่พึงประสงค์และพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ ซึ่งเป็นตัวแปรที่อาจมีอิทธิพลต่อความ พึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

¹ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, สารนิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 49, เอกสาร ประกอบการสัมมนา พระพุทธศาสตรบัณฑิต, (2547).

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัยรูปแบบและกระบวนการจัดการศึกษาและการเผยแผ่ศาสนาธรรม กรณีศึกษา 9 วัด¹ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างภารกิจ 6 ด้านพบว่า การปกครอง การสาธารณูปการ และการศาสนศึกษา เป็นภารกิจเบื้องต้นเพื่อเกื้อหนุนงานหลักของคณะสงฆ์ คือการเผยแผ่ศาสนาธรรมควบคู่กับการสาธารณสงเคราะห์ เพื่อเผยแผ่ศาสนาธรรมใน 2 รูปแบบ ได้แก่ งานสงคม/ชุมชนสงเคราะห์และการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการสังเคราะห์การปฏิบัติภารกิจทั้ง 6 ด้านเป็นรายวัด สรุปได้ดังนี้

การศาสนศึกษา พบว่า วัดไม่ได้จัดการศาสนศึกษาในระบบส่วนการศึกษานอกระบบจัดได้บางส่วน แต่พร้อมในการสงเคราะห์สนับสนุนในรูปแบบทุนการศึกษาและสวัสดิการด้านที่พักอาศัย การศึกษาสงเคราะห์ พบว่า วัดส่วนใหญ่ไม่ได้จัดการศึกษาพื้นฐานในระบบสำหรับเยาวชน ส่วนความพร้อมในการจัดการศึกษานอกระบบในรูปแบบศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์และศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีเป็นบางวัด สำหรับการศึกษานอกระบบในลักษณะอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม วัดสามารถจัดได้โดยทำหน้าที่เป็นผู้ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน นักวิชาการ และเป็นสถานที่ดำเนินงาน การเผยแผ่พระพุทธศาสนา พบว่า วัดสามารถปฏิบัติงานด้านอบรมจริยธรรม และเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ การสาธารณูปการ พบว่า วัดดำเนินงานสาธารณูปการเพื่อสนับสนุนงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา งานศาสนศึกษา งานการศึกษาสงเคราะห์และงานสาธารณสงเคราะห์ การปกครองภายในวัด พบว่า วัดดำเนินงานปกครองพระสงฆ์ตามหลักพระธรรมวินัย ตามกฎหมายอาญาและตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์

บุญหนา จิมานัง² สรุปรายงานผลการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตปฏิบัติศาสนกิจวิทยาเขตขอนแก่น พบว่า ผู้บริหารวิทยาเขตขอนแก่น มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนิสิตปฏิบัติศาสนกิจอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนหัวหน้าหน่วยงานที่รับนิสิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของนิสิตปฏิบัติศาสนกิจอยู่ในระดับมาก เมื่อศึกษาพฤติกรรมการทำงานของนิสิตปฏิบัติศาสนกิจพบว่า ผู้บริหารวิทยาเขตขอนแก่นมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมการทำงานอยู่ในระดับน้อย ส่วนหัวหน้าหน่วยมีความพึงพอใจต่อพฤติกรรมการทำงาน

¹สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎมนตรี, “รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยรูปแบบและกระบวนการจัดการศึกษาและการเผยแผ่ศาสนาธรรม กรณีศึกษา 9 วัด”, 2545.

²บุญหนา จิมานัง, ความพึงพอใจต่อการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตปฏิบัติศาสนกิจวิทยาเขตขอนแก่น, รายงานผลการวิจัย วิทยาเขตขอนแก่น, 2547, หน้า 38.

อยู่ในระดับมาก และผลการศึกษาความพึงพอใจต่อการปฏิบัติศาสนกิจของนิสิตปฏิบัติศาสนกิจ พบว่า ผู้บริหารวิทยาเขตขอนแก่น และหัวหน้าหน่วยมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติศาสนกิจอยู่ในระดับปานกลาง

กองแผนงาน กรมการศาสนา¹ สรุปรายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน พบว่า มีวัด 12 แห่งในประเทศไทย พัฒนาวัดจนประสบความสำเร็จ โดยมีปัจจัยหลักคือ เจ้าอาวาสมีความสามารถพิเศษ คือเป็นคุณลักษณะเฉพาะที่มีอยู่ในตัวท่านเจ้าอาวาส และเป็นผู้มีชื่อเสียงในด้านการรักษาพยาบาลด้วยยาสมุนไพร มีฝีมือช่าง หรือการสอนปฏิบัติธรรม กรณีที่สองมีบุคลิกภาพเป็นภาวะผู้นำ คือมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชน ขยันอดทน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเมตตากรุณา ซื่อสัตย์ มีเหตุผล และความเป็นประชาธิปไตย ปฏิบัติธรรมเคร่งครัด กรณีที่สาม มีความสามารถในการบริหารองค์กร คือวางแผนการทำงานเป็นระบบ บริหารการเงินเป็นระบบ โปร่งใสมีคณะกรรมการควบคุมอย่างใกล้ชิด มีความสามารถในการบริหารบุคคล และการประสานงาน กรณีที่สี่ การสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยเสริมคือ สภาพแวดล้อมของวัด บรรยากาศในบริเวณวัด มีโบราณสถาน วัตถุโบราณที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ช่วยให้ประชาชนเกิดศรัทธา

คณิงนิตย์ จันทบุตร และสุบรรณ จันทบุตร² สรุปรายงานการวิจัยเรื่อง ศึกษาศักยภาพความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจของวัด: ศึกษาเฉพาะกรณีวัดป่านานาชาติ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า

1. ด้านการปกครอง วัดป่านานาชาติยึดธรรมวินัยเป็นหลักเคร่งครัด ไม่จำเป็นต้องเงินทอง เมื่อมีเอกภคถือเป็นของสงฆ์ส่วนรวม ยึดหลักอภิธานิยธรรม 7 เน้นความสามัคคีพร้อมเพรียงเป็นใหญ่ การบริหารวัดให้คณะสงฆ์เป็นใหญ่ เป็นต้น
2. ด้านการศึกษา เน้นการปฏิบัติภาวนาเพื่อขัดเกลาตนเองในสติอยู่กับตัวทุกอิริยาบถ มีการรวบรวมเอกสารตำรา หนังสือธรรมะไว้ในห้องสมุดสำหรับผู้รักการอ่าน
3. ด้านการเผยแผ่ ทำให้คู่เป็นตัวอย่าง มีการพิมพ์หนังสือออกเผยแพร่จำนวนมากมีการประชุมอบรม สัมมนาพระพุทธศาสนา และขยายสาขาไปต่างประเทศ
4. ด้านการสาธารณูปการ มีความเรียบง่าย สะอาดเป็นระเบียบ กลมกลืนกับสภาพป่าและธรรมชาติ แยกประเภทให้เกิดประโยชน์ในการใช้สอยอย่างชัดเจน

¹ กองแผนงาน กรมการศาสนา, “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน”, รายงานการวิจัย (2540), หน้า 21.

² คณิงนิตย์ จันทบุตร และสุบรรณ จันทบุตร, ความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจของวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดป่านานาชาติ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี, สำนักนายกรัฐมนตรี, (2545), หน้า 16.

5. ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ให้ทุนการศึกษาเด็ก ให้บริการด้านสถานที่จัดอบรม ปฏิบัติธรรมแก่นักเรียน นักศึกษา

6. ด้านการสาธารณสงเคราะห์ สร้างแท่งค้ำ ศาลา ห้องสมุด โรงเรียนให้ชุมชน สร้างความรู้สึที่ดีโดยออกบิณฑบาตทุกเช้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการวัดความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสนองงานในกิจการของคณะสงฆ์ และด้านการสงเคราะห์ประชาชน ตามความคาดหมายที่ได้ประมวลมาข้างบนนี้ โดยใช้แบบวัด แบบประเมินรวมค่าคะแนนมีจำนวนตัวแปรหลายข้อ ตามกรอบความคิดต่อไปนี้

2.6 กรอบแนวความคิด

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ศึกษาความพึงพอใจต่อการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยมีประชากร 4 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มหน่วยงานที่รับบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ กลุ่มพระสังฆาธิการระดับเจ้าคณะอำเภอ กลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัย และกลุ่มบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ และมีตัวแปรที่ได้จากการศึกษาเอกสารแนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น พบว่ามีตัวแปรหลายตัวที่น่าจะนำมาศึกษาในครั้งนี้ ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น ตัวแปรจากประชากรกลุ่มหน่วยงานที่รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ ประกอบด้วย จำนวนบัณฑิตที่มีในปัจจุบัน จำนวนบัณฑิตที่ต้องการในปีต่อไป การให้ความสำคัญภารกิจหลักของคณะสงฆ์ ลักษณะงานที่มอบหมายบัณฑิต ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และความพึงพอใจพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ

2. ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น ตัวแปรจากประชากรกลุ่มอำเภอ ประกอบด้วย จังหวัดที่เจ้าคณะอำเภอสังกัด การให้ความสำคัญภารกิจหลักของคณะสงฆ์ ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และความพึงพอใจพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ

3. ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น ตัวแปรจากประชากรกลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย วิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัด ตำแหน่งงานปัจจุบัน การให้ความสำคัญภารกิจหลักของคณะสงฆ์ ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และความพึงพอใจพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ

4. ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น ตัวแปรจากประชากรที่เป็นบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจรุ่นที่ 50 ประกอบด้วย วิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด อายุของบัณฑิตปัจจุบัน จำนวนปีที่บวชเป็นสามเณร จำนวนปีที่บวชเป็นพระ สาขาวิชาที่บัณฑิตศึกษา รายได้ต่อเดือนขณะปฏิบัติศาสนกิจ การดำเนินการ

หลังสำเร็จการศึกษา ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย ภารกิจหลักของคณะสงฆ์ ความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขต ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ความพึงพอใจพฤติกรรมการศึกษาปฏิบัติศาสนกิจ และระดับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติปฏิบัติศาสนกิจ

5. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสนองงานในกิจการของคณะสงฆ์ และการสงเคราะห์ประชาชน

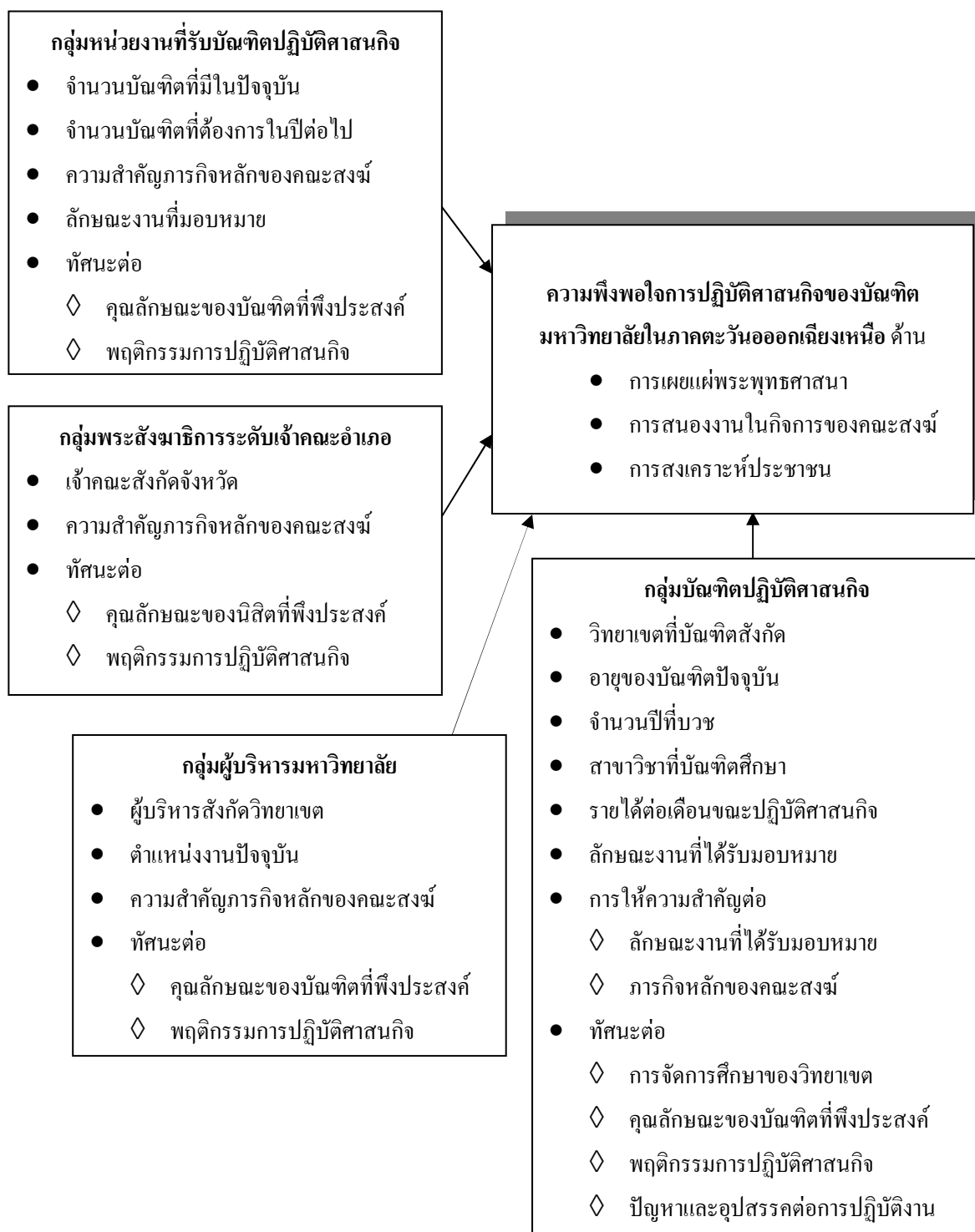
จากกรอบแนวความคิดดังกล่าว ตัวแปรอิสระทุกตัวน่าจะมีความสัมพันธ์ และมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยดังกล่าวอาจเขียนผังกรอบแนวความคิดการวิจัย¹ ได้ดังนี้
ผังแผนผังที่ 3

¹ บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ, คู่มือการวิจัย การเขียนรายงาน การวิจัยและวิทยานิพนธ์, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546), หน้า 83.

กรอบแนวความคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

แผนผังที่ 3 ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) มุ่งศึกษาความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อธิบายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยไว้ ดังนี้

3.1 ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ได้จากจำนวนที่มีอยู่จริง ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงานที่รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ พระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอ ผู้บริหารวิทยาเขตตำแหน่งผู้อำนวยการ, รองผู้อำนวยการ, หัวหน้าสาขาวิชา, หัวหน้าฝ่าย และบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจรุ่นที่ 50 ที่กำลังปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1

กลุ่มประชากรจำแนกตามประเภทและจังหวัด

ประชากร/วิทยาเขต	ขอนแก่น	หนองคาย	อุดรราชธานี	นครราชสีมา	สุรินทร์	รวม
หัวหน้าหน่วยงาน	141	83	110	86	80	500
เจ้าคณะอำเภอ	20	13	18	25	13	89
ผู้บริหารวิทยาเขต	21	21	14	14	14	86
บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ	186	96	142	92	108	624
รวมทั้งสิ้น	368	213	284	217	215	1,299

ข้อมูล : กองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดี (กุมภาพันธ์ 2549)

3.2 พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ใช้พื้นที่ 5 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย ขอนแก่น หนองคาย อุบลราชธานี นครราชสีมา และสุรินทร์ ตามที่มีวิทยาเขตตั้งอยู่

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เพื่อให้มีเนื้อหาครอบคลุมในประเด็นหลักที่ศึกษา จึงแบ่งเนื้อหาในแบบสอบถามออกเป็น 4 ชุด แต่ละชุดแบ่งเป็น 3 ตอน ตามลักษณะของการวัดตัวแปรดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามข้อมูลทั่วไป เป็นแบบเติมคำหรือตัวเลขให้สมบูรณ์ตามความเป็นจริง มีอยู่ทุกชุด ดังนี้

ถามหัวหน้าหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าปฏิบัติศาสนกิจ ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ จำนวนบัณฑิตที่มีในปัจจุบัน, จำนวนบัณฑิตที่ต้องการในปีต่อไป, คำถามลำดับความสำคัญคือ การให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์, ลักษณะงานที่มอบหมาย

ถามเจ้าคณะอำเภอ ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอสังกัดจังหวัด คำถามลำดับความสำคัญคือ การให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์

ถามผู้บริหารวิทยาเขต ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ผู้บริหารสังกัดวิทยาเขต, ตำแหน่งงาน คำถามลำดับความสำคัญคือ การให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์

ถามบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ วิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด, อายุของบัณฑิตปัจจุบัน, จำนวนปีที่บวช, สาขาที่บัณฑิตศึกษา, รายได้ขณะปฏิบัติศาสนกิจ, ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย และภารกิจหลักของคณะสงฆ์

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์และพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ ถามทุกกลุ่มประชากร และถามความคิดเห็นบัณฑิตเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของวิทยาเขต และปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ เป็นคำถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้เลือกตอบตามทัศนคติของผู้ตอบ โดยทำเครื่องหมาย (√) ในช่องที่กำหนด จำแนกออกเป็น 3 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1 หมายถึง ต้องปรับปรุง ให้ 1 คะแนน

2 หมายถึง พอใช้ ให้ 2 คะแนน

3 หมายถึง ดี ให้ 3 คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ถามทุกกลุ่มประชากร เป็นคำถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้เลือกตอบตามที่ผู้วิจัยกำหนด โดยกาเครื่องหมาย (√) ในช่องที่กำหนด จำนวนออกเป็น 5 ระดับ และมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

2 หมายถึง พึงพอใจน้อย ให้ 2 คะแนน

3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง ให้ 3 คะแนน

4 หมายถึง พึงพอใจมาก ให้ 4 คะแนน

5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

3.3.1 วิธีการสร้างเครื่องมือ ศึกษาเอกสาร แนวความคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบเนื้อหาของแบบสอบถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวความคิดของการศึกษา จากนั้นผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม และนำมาปรึษาที่ปรึษางานวิจัย

3.3.2 การทดสอบเครื่องมือ เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพการวิจัย ได้แก่ ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) มีขั้นตอน และได้ผลดังนี้

(1) การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนาและด้านการวิจัยทางสังคมตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) กับที่ปรึษา 2 ครั้ง

(2) การหาความเชื่อมั่น เมื่อปรับปรุงเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดสอบใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร จำนวน 30 ตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าต่างๆ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) แบบสอบถามทั้ง 4 ชุด หาค่าความเชื่อมั่นได้ดังนี้

ชุดที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = 0.9751

ชุดที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = 0.9679

ชุดที่ 3 ได้ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = 0.9601

ชุดที่ 4 ได้ค่าความเชื่อมั่น (Alpha) = 0.9252

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ทำหนังสือลงนามโดยรองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น ส่งทางไปรษณีย์เจ้าหน้าที่ของส่งกลับติดแสตมป์พร้อมซอง โดยใช้ที่อยู่ตามที่กองกิจการนิสิต สำนักงานอธิการบดีสำรวจไว้แล้วส่งถึง...

- 1) กลุ่มหัวหน้าหน่วยงานที่รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ จำนวน 500 ชุด (ได้รับคืน 259 ชุด)
- 2) กลุ่มพระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอ จำนวน 89 ชุด (ได้รับคืน 42 ชุด)
- 3) กลุ่มผู้บริหารวิทยาเขต 5 แห่ง จำนวน 86 ชุด (ได้รับคืน 42 ชุด)
- 4) กลุ่มบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจรุ่นที่ 50 จำนวน 624 ชุด (ได้รับคืน 500 ชุด)

3.4.2 เมื่อได้รับแบบสอบถามครบแล้ว นำมาคัดเลือกเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามที่ได้ดำเนินการแล้ว นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อน โดยแยกแบบสอบถามออกเป็น 4 ชุด ตามกลุ่มประชากร เพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ จากนั้นนำไปลงรหัส (Coding) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละชุด ดังนี้

(1) ข้อมูลพื้นฐานใช้คำสั่ง Frequencies สำหรับตัวแปรที่มีการวัดระดับ Nominal และ Ordinal เพื่อนำเสนอค่าร้อยละ ใช้คำสั่ง Descriptive สำหรับตัวแปรที่มีการวัดระดับ Interval และ Ratio เพื่อนำเสนอค่าเฉลี่ย ($\text{Mean} = \bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation=S.D.) ค่าสูงสุด (Max.) และค่าต่ำสุด (Min.) แล้วแต่กรณีของระดับตัวแปร เพื่อทราบคุณลักษณะเบื้องต้นของการกระจายข้อมูลกลุ่มประชากรก่อนการวิเคราะห์ในระดับสูงต่อไป

(2) หาความสัมพันธ์สองตัวแปร (Bivariate Analysis) ใช้สถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) สำหรับตัวแปรที่มีการวัดระดับ Nominal และ Ordinal ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) สำหรับตัวแปรที่มีการวัดระดับ Interval และ Ratio ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วย Correlation Coefficient ประกอบด้วย 3 ส่วนคือผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พิจารณาจากระดับนัยสำคัญทางสถิติที่บ่งชี้ระดับความเชื่อถือไม่เกิน 0.05 ซึ่งผลการวิเคราะห์ส่วนนี้ ค่าระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากค่า Correlation Coefficient (r) คือถ้าระดับความสัมพันธ์มีค่าสูงจะมีอำนาจในการพยากรณ์สูงและถูกต้องมากดังนี้

อยู่ระหว่าง 0.001-0.500 ถือว่ามีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ

อยู่ระหว่าง 0.501-0.700 ถือว่ามีระดับความสัมพันธ์ปานกลาง

อยู่ระหว่าง 0.701 ขึ้นไป ถือว่ามีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง

ทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พิจารณาจากเครื่องหมายของค่า Correlation Coefficient (r) ซึ่งเป็นดัชนีแสดงความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร มีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวกหรือลบ

(3) หาความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multiple Regression Analysis) วิเคราะห์ด้วย Multiple Regression Analysis จะทำให้ทราบว่า ตัวแปรอิสระชุดหนึ่งที่มีสองตัวหรือมากกว่าจะส่งผลต่อตัวแปรตามมากน้อยเพียงใด ตัวแปรแต่ละตัวมีอิทธิพลอยู่เท่าใด และมีอิทธิพลในลักษณะใด โดยตัวแปรเหล่านั้นต้องมีค่าระดับการวัดเป็น Interval หรือ Ratio เท่านั้น และตัวแปรทุกตัวต้องมีอิสระต่อกัน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ใช้แบบสอบถาม จำนวน 4 ชุด ตามจำนวนกลุ่มของประชากร และ
จำแนกวิเคราะห์ข้อมูลตามกลุ่มประชากร ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ประชากรที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานผู้รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ

กลุ่มที่ 2 ประชากรที่เป็นพระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอ

กลุ่มที่ 3 ประชากรที่เป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัย

กลุ่มที่ 4 ประชากรที่เป็นบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ

4.1 กลุ่มประชากรที่เป็นหัวหน้าหน่วยงานผู้รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ

4.1.1 คุณลักษณะของประชากร

ประชากรกลุ่มแรกที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวน 259 รูป/คน เป็นหัวหน้าหน่วยงาน
ผู้รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ ผลการศึกษาพบว่า

มีหน่วยงานประเภทที่จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรม-บาลีจำนวนมากที่สุด
คิดเป็น ร้อยละ 29.7 รองลงมาคือประเภทอื่น ๆ เช่น โรงเรียนของรัฐ, โรงเรียนอนุบาล, โรงเรียน
สังกัดเทศบาล, โรงเรียนเอกชนทั่วไป และสำนักงานวัดคิดเป็น ร้อยละ 20.1 และ 17.4 ตามลำดับ
ขณะที่ประเภทศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น ศูนย์ปฏิบัติธรรม ศูนย์วิปัสสนา, จัดการศึกษา
พระปริยัติธรรมแผนกสามัญ กับจัดการศึกษาสงเคราะห์, และสำนักงานเจ้าคณะพระสังฆาธิการ
มีเพียง ร้อยละ 6.2, 8.5 และ 9.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามประเภทหน่วยงาน

ประเภทของหน่วยงาน	ร้อยละ
1. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรม-บาลี	29.7
2. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ	8.5
3. จัดการศึกษาสงเคราะห์ เช่น เด็กก่อนเกณฑ์ คนพิการ เป็นต้น	8.5
4. สำนักงานเจ้าคณะพระสังฆาธิการ	9.7
5. สำนักงานวัด	17.4
6. ศูนย์เผยแพร่พระพุทธศาสนา เช่น ศูนย์ปฏิบัติธรรม ศูนย์วิปัสสนา	6.2
7. อื่นๆ เช่น โรงเรียนอนุบาล, โรงเรียนสังกัดเทศบาล, โรงเรียนเอกชนทั่วไป และสำนักงานวัด	20.1
รวม(N)	100.0(259)

จำแนกตามจำนวนบัณฑิตที่ปฏิบัติศาสนกิจในหน่วยงาน พบว่า หน่วยงานทุกประเภท มีบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจอยู่ระหว่าง 1-10 รูป หน่วยงานที่มีบัณฑิตจำนวน 1 รูป มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.3 รองลงมาคือมีจำนวน 2 รูป และมีจำนวน 3 รูป คิดเป็นร้อยละ 26.9 และ 7.3 ตามลำดับ ส่วนหน่วยงานที่มีมากกว่า 6 รูป คิดเป็นเพียงร้อยละ 0.9 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามจำนวนบัณฑิตที่ปฏิบัติศาสนกิจในหน่วยงาน

จำนวนบัณฑิตที่ปฏิบัติศาสนกิจในหน่วยงาน	ร้อยละ
1. มีจำนวน 1 รูป	57.3
2. มีจำนวน 2 รูป	26.9
3. มีจำนวน 3 รูป	7.3
4. มีจำนวน 4 รูป	2.1
5. มีจำนวน 5 รูป	4.3
6. มีจำนวน 6 รูป	0.9
7. มีจำนวน 7 รูป	0.9
8. มีจำนวน 10 รูป	0.4
รวม(N)	100.0(234)

จำแนกตามความต้องการบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ พบว่า ในปีต่อไปหน่วยงานต้องการบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 91.5 มีเพียง ร้อยละ 8.5 เท่านั้นที่ไม่ต้องการบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในปีต่อไป ส่วนจำนวนบัณฑิตที่หน่วยงานต้องการในปีต่อไป พบว่า ต้องการ บัณฑิตช่วยงานเพียง 2 รูป มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.9 รองลงมาคือต้องการ

เพียง 1 รูป และ 3 รูป คิดเป็นร้อยละ 28.1 และ 15.6 ตามลำดับ และหน่วยงานที่ต้องการ 10 รูป มีร้อยละ 3.5 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามความต้องการบัณฑิตปฏิบัติงานในปีต่อไป

ความต้องการบัณฑิตปฏิบัติงานในปีต่อไป	ร้อยละ
1) ไม่ต้องการ	8.5
2) ต้องการ	91.5
รวม(N)	100.0(259)
3) จำนวนที่ต้องการในปีต่อไป	ร้อยละ
1. จำนวน 1 รูป	28.1
2. จำนวน 2 รูป	42.9
3. จำนวน 3 รูป	15.6
4. จำนวน 4 รูป	2.6
5. จำนวน 5 รูป	6.1
6. จำนวน 6 รูป	0.9
7. จำนวน 7 รูป	0.4
8. จำนวน 10 รูป	3.5
รวม(N)	100.0(231)

4.1.2 ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์

ข้อคำถามความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์ พบว่า หัวหน้าหน่วยงานให้ความสำคัญภารกิจหลักของคณะสงฆ์เป็นลำดับ 1 มีจำนวนมากที่สุดคือด้านศาสนศึกษา(ข้อ 1) คิดเป็นร้อยละ 73.8 รองลงมาคือภารกิจด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม (ข้อ 3) คิดเป็น ร้อยละ 50.7 และภารกิจด้านการปกครอง คิดเป็น ร้อยละ 36.3 ขณะที่หัวหน้าหน่วยงานให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์ลำดับสุดท้าย มีจำนวนมากที่สุดคือ ด้านการปกครอง, ด้านสาธารณูปการ และด้านสาธารณสงเคราะห์ คิดเป็น ร้อยละ 13.5 และ 11.6 ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามการให้ความสำคัญภารกิจหลักของคณะสงฆ์

ภารกิจหลักของคณะสงฆ์	ลำดับความสำคัญ						รวม(N)
	1	2	3	4	5	6	
1) ด้านศาสนศึกษา	73.8	14.6	3.0	3.0	2.6	3.0	100.0(233)
2) ด้านศึกษาสงเคราะห์	31.5	21.3	20.8	11.7	7.6	7.1	100.0(326)
3) ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	50.7	25.6	12.3	4.6	2.7	4.1	100.0(219)
4) ด้านสาธารณสงเคราะห์	19.1	20.2	18.6	17.5	13.1	11.5	100.0(183)
5) ด้านสาธารณูปการ	20.4	14.9	19.3	13.3	20.4	11.6	100.0(181)
6) ด้านการปกครอง	36.3	22.3	11.4	9.8	6.7	13.5	100.0(193)

หมายเหตุ 1 หมายถึงให้ความสำคัญอันดับที่ 1, 6 หมายถึงให้ความสำคัญอันดับที่ 6

4.1.3 ลักษณะงานที่ต้องการใช้บัณฑิตตามลำดับความสำคัญ

ข้อคำถามลักษณะงานที่ต้องการใช้บัณฑิตตามลำดับความสำคัญ พบว่า หัวหน้าหน่วยงาน ต้องการให้บัณฑิตช่วยงานที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 1 มีจำนวนมากที่สุดคือ การสอนหนังสือ (ข้อ 1) คิดเป็นร้อยละ 76.8 รองลงมาคือ การอบรมความรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ (ข้อ 4) การเทศน์หรือ สวดมนต์(ข้อ 2) และการปาฐกถาธรรม (ข้อ 5) คิดเป็นร้อยละ 43.1,40.7 และ 28.5 ตามลำดับ ส่วนการบริการด้านต่าง ๆ (ข้อ 7) และการบริหารจัดการ (ข้อ 3) หัวหน้าหน่วยงานให้ความสำคัญ เป็นลำดับสุดท้ายคิดเป็น ร้อยละ 15.5 และ 10.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามความสำคัญของงานที่ต้องการใช้บัณฑิต

ลักษณะงานที่ต้องการ ใช้บัณฑิต	ลำดับความสำคัญ							รวม(N)
	1	2	3	4	5	6	7	
1. การสอนหนังสือ	76.8	9.9	4.3	3.0	2.6	0.9	2.6	100.0(233)
2. การเทศน์หรือสวดมนต์	40.7	24.0	13.7	10.3	5.4	2.0	3.9	100.0(204)
3. การบริหารจัดการ	20.0	19.5	14.1	8.6	11.9	15.7	10.3	100.0(185)
4. การอบรมความรู้ใน กิจกรรมต่างๆ	43.1	26.4	16.2	5.6	4.2	0.9	3.7	100.0(216)
5. การปาฐกถาธรรม	28.5	19.2	20.2	13.5	9.3	7.3	2.1	100.0(193)
6. การปกครอง	15.3	18.6	19.8	8.5	14.1	14.1	9.6	100.0(177)
7. การบริการด้านต่างๆ	23.5	16.0	21.9	8.6	9.6	4.8	15.5	100.0(187)

หมายเหตุ 1 หมายถึงให้ความสำคัญอันดับที่ 1, 6 หมายถึงให้ความสำคัญอันดับที่ 6

4.1.4 ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ข้อความคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ จากข้อความทั้งหมด 22 ข้อพบว่า มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 24-66 คะแนน โดยที่หัวหน้าหน่วยงานให้คะแนนคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เฉลี่ยเท่ากับ 50.20 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.54 หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับดี มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 51.4 รองลงมาคือระดับพอใช้ และระดับต้องปรับปรุงคิดเป็น ร้อยละ 30.1 และ 18.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	ร้อยละ
ต้องปรับปรุง (24-37 คะแนน)	18.5
พอใช้ (38-52 คะแนน)	30.1
ดี (53-66 คะแนน)	51.4
รวม(N)	100.0(259)

$$\bar{X} = 50.2008, \text{ S.D.} = 10.5437, \text{ Min} = 24, \text{ Max} = 66$$

เมื่อพิจารณาข้อความ ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นรายข้อพบว่า หัวหน้าหน่วยงานพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับดี มีจำนวนมากที่สุดคือมีความรู้ความสามารถด้านพระพุทธศาสนา (ข้อ 10) คิดเป็น ร้อยละ 66.0 รองลงมาคือใฝ่รู้ใฝ่คิด (ข้อ 2) และรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม (ข้อ 7) คิดเป็น ร้อยละ 58.7 และ 57.1 ตามลำดับ

ขณะที่ หัวหน้าหน่วยงานพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับปรับปรุง มีจำนวนมากที่สุดคือทักษะในการทำงานเป็นทีม (ข้อ 17) คิดเป็น ร้อยละ 23.2 รองลงมาคือมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา (ข้อ 5) และมีปฏิปทาน่าเลื่อมใส (ข้อ 1) คิดเป็น ร้อยละ 20.1 และ 19.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตเป็นรายข้อ

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์(Characteristics)	ระดับความพึงพอใจ			รวม (N)
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	
1. มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส	19.7	40.9	39.4	100.0(259)
2. ใฝ่รู้ใฝ่คิด	12.0	29.3	58.7	100.0(259)
3. เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา	8.9	43.2	47.9	100.0(259)
4. มีความสามารถในการแก้ปัญหา	18.1	42.1	39.8	100.0(259)
5. มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา	20.1	22.8	57.1	100.0(259)
6. รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม	18.9	35.5	45.6	100.0(259)
7. รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม	5.8	37.1	57.1	100.0(259)
8. มีโลกทัศน์กว้างไกล	10.4	54.4	35.1	100.0(259)
9. มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วย คุณธรรม และจริยธรรม	18.5	38.5	42.9	100.0(259)
10. มีความรู้ความสามารถวิชาการด้านพระพุทธศาสนา	5.4	28.6	66.0	100.0(259)
11. มีความมุ่งมั่นที่จะทำให้งานสำเร็จ	16.6	37.8	45.6	100.0(259)
12. มีความสามารถในการบริหารคน หรือเพื่อนร่วมงาน	6.6	62.5	30.9	100.0(259)
13. มีความสามารถในการสร้างงานใหม่	14.3	45.9	39.8	100.0(259)
14. มีความเป็นผู้นำ	14.3	44.4	41.3	100.0(259)
15. มีทักษะในการสื่อสาร(การพูด การเขียน การ แสดงออกต่อผู้ร่วมงาน)	11.2	46.3	42.5	100.0(259)
16. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา	11.6	51.7	36.7	100.0(259)
17. มีทักษะในการทำงานเป็นทีม	23.2	47.1	29.7	100.0(259)
18. มีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่อ สถานการณ์	3.5	73.0	23.6	100.0(259)
19. มีทักษะทางภาษาต่างประเทศ หรือภาษาท้องถิ่น	18.9	47.5	33.6	100.0(259)
20. มีทักษะทางคอมพิวเตอร์	6.9	75.7	17.4	100.0(259)
21. มีความตรงต่อเวลา	14.7	44.0	41.3	100.0(259)
22. เป็นผู้มีวินัย	18.5	35.1	46.3	100.0(259)

4.1.5 ความพึงพอใจพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจ

ข้อความความพึงพอใจพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จากข้อความทั้งหมด 16 ข้อ พบว่า มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 15-45 คะแนน โดยที่หัวหน้าหน่วยงานให้คะแนนพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 37.30 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.20 หัวหน้าหน่วยงานพึงพอใจพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจระดับดี มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 81.5 รองลงมาคือระดับพอใช้ คิดเป็น ร้อยละ 12.4 มีเพียง ร้อยละ 6.2 เท่านั้นที่มีพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจระดับต้องปรับปรุง (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจ

ระดับพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจ	ร้อยละ
ต้องปรับปรุง (15-24 คะแนน)	6.2
พอใช้ (25-34 คะแนน)	12.4
ดี (35-45 คะแนน)	81.5
รวม(N)	100.0(259)

$$\bar{X} = 37.3012, \text{ S.D.} = 6.2078, \text{ Min} = 15, \text{ Max} = 45$$

เมื่อพิจารณาข้อความความพึงพอใจพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อพบว่า หัวหน้าหน่วยงานพึงพอใจพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจระดับดี มีจำนวนมากที่สุดคือไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข เช่น ซื่อหวย พนันบอล เป็นต้น (ข้อ 14) คิดเป็นร้อยละ 86.1 รองลงมาคือไม่สูบบุหรี่ (ข้อ 14) และไปลา มาไหว้ และมีสัมมนาการวะ (ข้อ 4) คิดเป็น ร้อยละ 74.9 และ 66.8 ตามลำดับ

มีข้อสังเกตว่าหัวหน้าหน่วยงานพึงพอใจพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจระดับปรับปรุง มีจำนวนมากที่สุดคือมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในทางที่ดี (ข้อ 7) คิดเป็น ร้อยละ 17.0 รองลงมาคือบิณฑบาตเป็นวัตร (ข้อ 2) และความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย คิดเป็น ร้อยละ 13.5 และ 11.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกาปฏิบัติศาสนกิจ
เป็นรายชื่อ

พฤติกรรมกาปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต (Behavior)	ระดับความพึงพอใจ			รวม(N)
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	
1. ทำวัตรสวดมนต์เป็นกิจวัตร	8.5	47.9	43.6	100.0(259)
2. บิณฑบาตเป็นวัตร	13.5	44.8	41.7	100.0(259)
3. ประพฤติตนตามพระธรรมวินัย	8.1	27.4	64.5	100.0(259)
4. ไปลา มาไหว้ และมีสัมมาคารวะ	7.7	25.5	66.8	100.0(259)
5. มีความขยันหมั่นเพียร	6.2	46.7	47.1	100.0(259)
6. มีความซื่อสัตย์สุจริต	7.7	22.0	7.3	100.0(259)
7. มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในทางที่ดี	17.0	22.8	60.2	100.0(259)
8. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	11.2	24.7	64.1	100.0(259)
9. มีภาวะผู้นำในการทำงาน	8.9	35.5	55.6	100.0(259)
10. มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะ ทำงาน	6.2	50.6	43.2	100.0(259)
11. ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน	10.8	35.5	53.7	100.0(259)
12. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน	6.9	50.2	42.9	100.0(259)
13. เป็นที่ยอมรับของชุมชน	6.2	43.6	50.2	100.0(259)
14. ไม่สูบบุหรี่	10.8	14.3	74.9	100.0(259)
15. ใช้เทคโนโลยีเหมาะสมกับสมณะภาวะ เช่น โทรศัพท์ คู่มือคู่มือ คู่มือ	8.9	40.2	51.0	100.0(259)
16. ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข เช่น ซ้ำหอย พนันบอล	3.1	10.8	86.1	100.0(259)

4.1.6 ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต

ข้อคำถามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้านจากข้อคำถามทั้งหมด 32 ข้อ พบว่า มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 48-154 คะแนน โดยที่หัวหน้าหน่วยงานให้คะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 107.78 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 22.89 หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตรวมทุกด้านระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมาคือระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 34.0 มีเพียง ร้อยละ 20.5 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับน้อย (ตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจทุกด้าน

ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจทุกด้าน	ร้อยละ
ระดับน้อย (48-83 คะแนน)	20.5
ระดับปานกลาง (84-119 คะแนน)	45.6
ระดับมาก (120-154 คะแนน)	34.0
รวม(N)	100.0(259)

$$\bar{X} = 107.7876, \quad S.D. = 22.8993, \quad \text{Min} = 48, \quad \text{Max} = 154$$

เมื่อจำแนกความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 14-47 คะแนน โดยที่หัวหน้าหน่วยงานให้คะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 33.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.90 หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 53.3 รองลงมาคือระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 27.4 มีเพียง ร้อยละ 19.3 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับน้อย

ด้านกิจการของคณะสงฆ์ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 16-60 คะแนน โดยที่หัวหน้าหน่วยงานให้คะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 42.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.01 หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์ระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 53.3 รองลงมาคือระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 39.8 มีเพียง ร้อยละ 6.9 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับน้อย

ด้านการสงเคราะห์ประชาชน มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 11-50 คะแนน โดยที่หัวหน้าหน่วยงานให้คะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 31.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.61 หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการสงเคราะห์ประชาชน ระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 42.5 รองลงมาคือระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 34.0 มีเพียง ร้อยละ 23.6 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับน้อย (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน

ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	ร้อยละ
ระดับน้อย (14-24 คะแนน)	19.3
ระดับปานกลาง (25-39 คะแนน)	53.3
ระดับมาก (40-47 คะแนน)	27.4
รวม(N)	100.0(259)
$\bar{X} = 33.2973, S.D. = 7.9079, \text{Min} = 14, \text{Max} = 47$	
ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์	ร้อยละ
ระดับน้อย (16-30 คะแนน)	6.9
ระดับปานกลาง (31-45 คะแนน)	53.3
ระดับมาก (46-60 คะแนน)	39.8
รวม(N)	100.0(259)
$\bar{X} = 42.6178, S.D. = 9.0196, \text{Min} = 16, \text{Max} = 60$	
ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการสงเคราะห์ประชาชน	ร้อยละ
ระดับน้อย (11-23 คะแนน)	23.6
ระดับปานกลาง (24-36 คะแนน)	42.5
ระดับมาก (37-50 คะแนน)	34.0
รวม(N)	100.0(259)
$\bar{X} = 31.8726, S.D. = 8.6165, \text{Min} = 11, \text{Max} = 50$	

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์คิดเป็นร้อยละของค่าเฉลี่ย จากคะแนนเต็มเท่ากับ 71.02 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาคิดเป็นร้อยละ 70.84 และด้านการสงเคราะห์ประชาชนคิดเป็นร้อยละ 63.74

สรุปได้ว่าหัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์ มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสงเคราะห์ประชาชน ตามลำดับ (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม และจำนวนประชากร จำแนกตามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม	จำนวน
1. ด้านเผยแผ่พระพุทธศาสนา	33.2973	7.9079	14	47	70.84	259
2. ด้านกิจการของคณะสงฆ์	42.6178	9.0196	16	60	71.02	259
3. ด้านการสงเคราะห์ประชาชน	31.8726	8.6165	11	50	63.74	259

เมื่อพิจารณาข้อคำถามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อ ในแต่ละด้าน พบว่า **ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา** หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการจัดกิจกรรมการปฏิบัติธรรม (ข้อ 10) มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 41.7 รองลงมาคือการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (ข้อ 1) และการอบรมศีลธรรมเข้าค่ายเยาวชน (ข้อ 8) คิดเป็น ร้อยละ 25.9 และ 22.0 ตามลำดับ มีข้อสังเกตว่าหัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุดต่อการเผยแผ่ศีลธรรมทางวิทยุกระจายเสียงในชุมชน (ข้อ 5) จำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 23.2 รองลงมาคือเผยแผ่ศีลธรรมทางสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์ (ข้อ 3) การเผยแผ่ศีลธรรมทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ (ข้อ 4) และคิดเป็น ร้อยละ 22.0 และ 14.7 ตามลำดับ

ด้านกิจการของคณะสงฆ์ หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการช่วยงานการเผยแผ่ศีลธรรม (ข้อ 6) มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 30.9 รองลงมาคือช่วยงานการปกครองคณะสงฆ์ (ข้อ 5) และการช่วยงานการปฏิบัติธรรม (ข้อ 7) คิดเป็น ร้อยละ 29.7 และ 23.6 ตามลำดับ มีข้อสังเกตว่าหัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด ต่อจัดการศึกษาแผนกสามัญตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ (ข้อ 2) เพียง ร้อยละ 10.4 รองลงมาคืออบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบบาลีสนามหลวง (ข้อ 12) และการอบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบธรรมสนามหลวง (ข้อ 10) ร้อยละ 6.9 และ 6.6 ตามลำดับ

ด้านการสงเคราะห์ประชาชน พบว่า หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการช่วยเหลือเยาวชนต่อต้านยาเสพติด (ข้อ 10) และส่งเสริมประชาชนลด ละ เลิกอบายมุข (ข้อ 8) มีจำนวนมากที่สุดเพียง ร้อยละ 16.2 รองลงมาคือกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการออมทรัพย์ (ข้อ 3) และให้การสงเคราะห์ประชาชนเมื่อประสบภัย(ข้อ 5) คิดเป็น ร้อยละ 13.5 เท่ากัน มีข้อสังเกตว่าหัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุดต่อการให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแก่ประชาชน คิดเป็น ร้อยละ 14.3 รองลงมาคือส่งเสริมชาวบ้านปลูกป่าสมุนไพรหรือทำยาสมุนไพร (ข้อ 2) และการส่งเสริมชาวบ้านพัฒนาอาชีพ (ข้อ 1) คิดเป็น ร้อยละ 13.9 และ 12.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายชื่อ

งานเผยแผ่พระพุทธศาสนา(Propagation)	ร้อยละความพึงพอใจ					รวม(N)
	1	2	3	4	5	
1. จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	0.8	5.8	20.1	47.5	25.9	100.0(259)
2. จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางราชการ	5.4	8.9	40.5	37.5	7.7	100.0(259)
3. เผยแผ่ศีลธรรมทางสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์	22.0	22.8	29.3	24.7	1.2	100.0(259)
4. เผยแผ่ศีลธรรมทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ	14.7	34.0	24.7	14.7	12.0	100.0(259)
5. เผยแผ่ศีลธรรมทางวิทยุกระจายเสียงในชุมชน	23.2	20.5	27.8	26.6	1.9	100.0(259)
6. จัดกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนาตามนโยบายของรัฐ	0.8	16.2	22.4	43.6	17.0	100.0(259)
7. อบรมศีลธรรมแก่ข้าราชการและประชาชน	6.2	13.1	22.8	48.6	9.3	100.0(259)
8. อบรมศีลธรรมแก่เยาวชน	6.2	12.7	21.6	37.5	22.0	100.0(259)
9. จัดกิจกรรมลานธรรม ลานกีฬาต้านยาเสพติด	6.2	12.4	27.8	40.5	13.1	100.0(259)
10. จัดกิจกรรมการปฏิบัติธรรม	2.7	7.3	13.5	34.7	41.7	100.0(259)
งานในกิจการของคณะสงฆ์ (Activation Sangkha)	1	2	3	4	5	รวม (N)
1. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลี	1.9	15.1	37.8	43.2	1.9	100.0(259)
2. จัดการศึกษาแผนกสามัญตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ	10.4	19.7	29.0	38.2	2.7	100.0(259)
3. จัดโครงการอุปสมบทและบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน	1.2	8.9	29.3	43.6	17.0	100.0(259)
4. ช่วยงานธุรการคณะสงฆ์	6.2	1.5	43.6	34.7	13.9	100.0(259)
5. ช่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	1.5	10.0	30.5	28.2	29.7	100.0(259)
6. ช่วยงานการเผยแผ่ศีลธรรม	0.8	11.6	17.8	39.0	30.9	100.0(259)
7. ช่วยงานการปฏิบัติธรรม	1.5	12.4	21.6	40.9	23.6	100.0(259)
8. ช่วยงานโครงการตามนโยบายของรัฐบาล	0.4	17.0	30.9	35.1	16.6	100.0(259)
9. ช่วยงานศาสนพิธี	1.2	6.6	26.3	44.8	21.2	100.0(259)
10. อบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบธรรมสนามหลวง	6.6	10.0	23.2	45.6	14.7	100.0(259)
11. อบรมเยาวชนก่อนเข้าสอบธรรมศึกษาสนามหลวง	1.9	4.2	40.9	34.4	18.5	100.0(259)
12. อบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบบาลีสนามหลวง	6.9	14.3	33.6	25.5	19.7	100.0(259)

ตารางที่ 14 ร้อยละของหัวหน้าหน่วยงาน จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติงานเป็นรายข้อ(ต่อ)

งานสงเคราะห์ประชาชน(Public Welfare)	ร้อยละความพึงพอใจ					รวม(N)
	1	2	3	4	5	
13. ส่งเสริมชาวบ้านพัฒนาอาชีพ	12.7	29.7	18.9	30.9	7.7	100.0(259)
14. ส่งเสริมชาวบ้านปลูกป่าสมุนไพรหรือทำยาสมุนไพร	13.9	17.4	41.3	18.5	8.9	100.0(259)
15. กิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการออมทรัพย์	2.3	37.1	34.0	13.1	13.5	100.0(259)
16. ให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแก่ประชาชน	14.3	23.2	30.1	31.7	0.8	100.0(259)
17. ให้การสงเคราะห์ประชาชนเมื่อประสบภัย	8.1	3.9	45.9	28.6	13.5	100.0(259)
18. จัดกิจกรรมช่วยเหลือคนพิการ	12.0	20.1	27.4	33.6	6.9	100.0(259)
19. จัดหาอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียน	7.3	20.8	38.6	20.1	13.1	100.0(259)
20. ส่งเสริมประชาชนลด ละ เลิกอบายมุข	7.7	6.2	28.2	41.7	16.2	100.0(259)
21. จัดหาทุนสนับสนุนประชาชนสร้างสาธารณประโยชน์	1.5	16.2	19.3	53.7	9.3	100.0(259)
22. ช่วยเหลือเยาวชนต่อต้านยาเสพติด	0.4	11.2	22.8	49.4	16.2	100.0(259)

หมายเหตุ 1 หมายถึง น้อยที่สุด, 5 หมายถึง มากที่สุด

4.1.7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความพึงพอใจการปฏิบัติงาน โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า

จำนวนความต้องการบัณฑิตช่วยงานในปีต่อไป และพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบัณฑิต มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวก ที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.417 และ 0.810 ส่วนจำนวนบัณฑิตที่มีปฏิบัติงานในหน่วยงาน และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติงาน (ตารางที่ 15)

ตารางที่ 15 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
1. จำนวนบัณฑิตที่มีปฏิบัติงานในหน่วยงาน	0.082
2. จำนวนความต้องการบัณฑิตช่วยงานในปีต่อไป	0.417**
3. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	0.062
4. พฤติกรรมการปฏิบัติงานของบัณฑิต	0.810**

หมายเหตุ ** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4.1.8 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปร โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดให้ตัวแปรตามเข้าสู่การวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปร จำนวนบัณฑิตที่มีปฏิบัติศาสนกิจในหน่วยงาน, จำนวนความต้องการบัณฑิตช่วยงานในปีต่อไป, คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์, และพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ ซึ่งผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อตรวจสอบเบื้องต้นพบว่า ไม่มีตัวแปรคู่ใดที่นำมาวิเคราะห์แล้วมีความสัมพันธ์สูงเกินกว่า 0.75 ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Multicollinearity) ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าความสัมพันธ์ไม่สูงเกินกว่าที่กำหนด ยกเว้นตัวแปรพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณต่อไป

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

จำนวนความต้องการบัณฑิตช่วยงานในปีต่อไป มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับจำนวนบัณฑิตที่มีปฏิบัติศาสนกิจในหน่วยงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.417

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.582

พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.627 และ 0.810 (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

ชื่อตัวแปร	1	2	3	4	5
1	1.000				
2	0.082	1.000			
3	0.052	0.417**	1.000		
4	0.582**	0.067	0.062	1.000	
5	0.627**	0.102	0.088	0.810**	1.000

หมายเหตุ ** หมายถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

* หมายถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

1 หมายถึง ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

4 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

2 หมายถึง จำนวนบัณฑิตที่มีปฏิบัติศาสนกิจในหน่วยงาน

5 หมายถึง พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ

3 หมายถึง จำนวนความต้องการบัณฑิตช่วยงานในปีต่อไป

4.1.9 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต
พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติ
 ศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่ค่า
 สัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 1.666 หมายความว่า เมื่อหัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจ
 พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของ
 บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจเพิ่มขึ้น 1.666 หน่วย

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการ
 ปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้มีความสัมพันธ์เชิง
 บวกที่ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.432 หมายความว่า เมื่อหัวหน้าหน่วยงานมีความ
 พึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้มีความพึงพอใจการปฏิบัติ
 ศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจเพิ่มขึ้น 0.432 หน่วย

เมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรอิสระ ที่มีต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ
 ของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า อิทธิพลของตัวแปรเมื่อเรียงลำดับ
 อิทธิพลจากมากไปน้อย ได้แก่ พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ ($Beta = 0.450$) คุณลักษณะของ
 บัณฑิตที่พึงประสงค์ ($Beta = 0.200$)

ทั้งนี้ตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมด สามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรตามคือ ความ
 พึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้อย่างมีนัย
 สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้ ร้อยละ 39.6 ($R^2=0.396$)
 (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ

ตัวแปรอิสระ	b	Beta	Sig.	ลำดับที่ ของอิทธิพล
1 จำนวนบัณฑิตที่มีปฏิบัติศาสนกิจในหน่วยงาน	0.681	0.040	0.505	
2 จำนวนความต้องการบัณฑิตช่วยงานในปีต่อไป	-0.137	-0.011	0.849	
3 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	0.432	0.200	0.034	2
4 พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ	1.666	0.450	0.000	1
ค่าคงที่(Constant = a)	23.029			

$$R^2 = 0.396 \quad F = 34.386 \quad \text{Sig.} = 0.000$$

4.2 กลุ่มประชากรที่เป็นพระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอ

4.2.1 คุณลักษณะของประชากร

ประชากรกลุ่มที่สองที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้มีจำนวน 42 รูป เป็นพระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอ จาก 5 จังหวัดที่มีวิทยาเขตตั้งอยู่ ผลการศึกษาพบว่า

เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดขอนแก่น มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 30.0 รองลงมาคือจังหวัดอุบลราชธานี และนครราชสีมา คิดเป็น ร้อยละ 25.8 เท่ากัน จังหวัดสุรินทร์ และหนองคาย คิดเป็น ร้อยละ 10.3 และ 7.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามจังหวัดที่เจ้าคณะอำเภอสังกัด

จังหวัดที่เจ้าคณะอำเภอสังกัด	ร้อยละ
1. ขอนแก่น	30.8
2. หนองคาย	7.7
3. อุบลราชธานี	25.6
4. นครราชสีมา	25.6
5. สุรินทร์	10.3
รวม(N)	100.0(40)

4.2.2 ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์

ข้อคำถามความสำคัญภารกิจหลักของคณะสงฆ์ พบว่า เจ้าคณะอำเภอให้ความสำคัญภารกิจหลักของสงฆ์ลำดับที่ 1 มากที่สุด คือด้านศาสนศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 67.6 รองลงมาคือด้านการปกครอง และด้านการเผยแผ่ศาสนธรรม คิดเป็น ร้อยละ 61.8 และ 27.6

ขณะที่เจ้าคณะอำเภอให้ความสำคัญภารกิจหลักของคณะสงฆ์ลำดับสุดท้าย มีจำนวนมากที่สุดคือด้านสาธารณูปการ และด้านวัฒนธรรมสังเคราะห์ คิดเป็น ร้อยละ 19.2 และ 18.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามการให้ความสำคัญภารกิจของคณะสงฆ์

ภารกิจหลักของคณะสงฆ์	ลำดับความสำคัญ						รวม(N)
	1	2	3	4	5	6	
1. ด้านศาสนศึกษา	67.6	14.7	8.8	2.9	0.0	5.9	100.0(34)
2. ด้านศึกษาสงเคราะห์	17.2	20.7	17.2	27.6	6.9	10.3	100.0(29)
3. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	27.6	13.8	41.4	6.9	6.9	3.4	100.0(29)
4. ด้านสาธารณสงเคราะห์	18.5	22.2	7.4	22.2	11.1	18.5	100.0(27)
5. ด้านสาธารณูปการ	19.2	7.7	23.1	7.7	23.1	19.2	100.0(26)
6. ด้านการปกครอง	61.8	17.6	8.8	2.9	2.9	5.9	100.0(34)

หมายเหตุ 1 หมายถึง สำคัญอันดับที่ 1, 6 หมายถึง สำคัญอันดับที่ 6

4.2.3 ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ข้อคำถามคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ จากข้อคำถามทั้งหมด 22 ข้อพบว่า มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 31-66 คะแนน โดยที่เจ้าคณะอำเภอให้คะแนนความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เฉลี่ยเท่ากับ 45.48 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.50 เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับพอใช้ และระดับต้องปรับปรุง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 42.4 เท่ากัน ส่วนความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับดี มีเพียง ร้อยละ 15.2 เท่านั้น (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ระดับความพึงพอใจคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	ร้อยละ
ต้องปรับปรุง (31-42 คะแนน)	42.4
พอใช้ (43-54 คะแนน)	42.4
ดี (55-66 คะแนน)	15.2
รวม(N)	100.0(33)

$\bar{X} = 45.4857$, S.D. = 9.5004, Min = 31, Max = 66

เมื่อพิจารณา ข้อคำถามความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นรายข้อพบว่า เจ้าคณะอำเภอพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับดี มีจำนวนมากที่สุดคือ มีโลกทัศน์กว้างไกล (ข้อ 8) คิดเป็น ร้อยละ 39.0 รองลงมาคือมีทักษะในการสื่อสาร (การพูด

การเขียน การแสดงออกต่อผู้ร่วมงาน) (ข้อ 15) และรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม (ข้อ 7) คิดเป็น ร้อยละ 37.5, และ 36.6 ตามลำดับ

ขณะที่ เจ้าคณะอำเภอพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ระดับปรับปรุง มีจำนวนมากที่สุดคือมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา (ข้อ 5) คิดเป็น ร้อยละ 45.0 รองลงมาคือ มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส (ข้อ 1) และเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา (ข้อ 3) คิดเป็น ร้อยละ 43.9 และ 37.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 21)

ตารางที่ 21 ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นรายชื่อ

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ (Characteristics)	ระดับความพึงพอใจ			รวม (N)
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	
1. มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส	43.9	48.8	7.3	100.0(41)
2. ใฝ่รู้ใฝ่คิด	12.2	68.3	19.5	100.0(41)
3. เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา	37.5	40.0	22.5	100.0(40)
4. มีความสามารถในการแก้ปัญหา	18.4	52.6	28.9	100.0(38)
5. มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา	45.0	42.5	12.5	100.0(40)
6. รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม	25.6	53.8	20.5	100.0(39)
7. รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม	12.2	51.2	36.6	100.0(41)
8. มีโลกทัศน์กว้างไกล	7.3	53.7	39.0	100.0(41)
9. มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรม และจริยธรรม	22.5	57.5	20.0	100.0(40)
10. มีความรู้ความสามารถวิชาการด้านพระพุทธศาสนา	25.0	50.0	25.0	100.0(40)
11. มีความมุ่งมั่นที่จะทำให้งานสำเร็จ	12.5	57.5	30.0	100.0(40)
12. มีความสามารถในการบริหารคน หรือเพื่อนร่วมงาน	29.3	51.2	19.5	100.0(41)
13. มีความสามารถในการสร้างงานใหม่	33.3	51.3	15.4	100.0(39)
14. มีความเป็นผู้นำ	32.5	45.0	22.5	100.0(40)
15. มีทักษะในการสื่อสาร(การพูด การเขียน การแสดงออก ต่อผู้ร่วมงาน)	22.5	40.0	37.5	100.0(40)
16. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา	36.6	39.0	24.4	100.0(41)
17. มีทักษะในการทำงานเป็นทีม	20.0	52.5	27.5	100.0(40)
18. มีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่อสถานการณ์	15.0	57.5	27.5	100.0(40)
19. มีทักษะทางภาษาต่างประเทศ หรือภาษาท้องถิ่น	34.1	51.2	14.6	100.0(41)
20. มีทักษะทางคอมพิวเตอร์	22.0	43.9	34.1	100.0(41)
21. มีความตรงต่อเวลา	31.7	53.7	14.6	100.0(41)
22. เป็นผู้มีวินัย	36.6	41.5	22.0	100.0(41)

4.2.4 ความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ

ข้อความความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จากข้อความทั้งหมด 16 ข้อ พบว่า มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 21-46 คะแนน โดยที่เจ้าคณะอำเภอ ให้คะแนนความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 31.92 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.01 เจ้าคณะอำเภอเห็นว่าบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจระดับต้องปรับปรุง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 43.6 รองลงมาคือระดับพอใช้ คิดเป็น ร้อยละ 35.9 มีเพียง ร้อยละ 20.5 เท่านั้นที่มีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจระดับดี (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ

ระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ	ร้อยละ
ต้องปรับปรุง (21-29 คะแนน)	43.6
พอใช้ (30-38 คะแนน)	35.9
ดี (39-46 คะแนน)	20.5
รวม(N)	100.0(39)

$$\bar{X} = 31.9231, \text{ S.D.} = 7.0165, \text{ Min} = 21, \text{ Max} = 46$$

เมื่อพิจารณาข้อความพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อพบว่า เจ้าคณะอำเภอ พึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจระดับดี มีจำนวนมากที่สุดคือ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย (ข้อ 8) คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมาคือ ไม่สูบบุหรี่(ข้อ 14) และมีความขยันหมั่นเพียร (ข้อ 5) คิดเป็นร้อยละ 35.0 และ 32.5 ตามลำดับ

มีข้อสังเกตว่าเจ้าคณะอำเภอพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจระดับต้องปรับปรุง มีจำนวนมากที่สุดคือทำวัตรสวดมนต์เป็นกิจวัตร (ข้อ 1) คิดเป็น ร้อยละ 53.7 รองลงมาคือประพฤติตนตามพระธรรมวินัย (ข้อ 3) และบิณฑบาตเป็นวัตร (ข้อ 2) คิดเป็น ร้อยละ 42.5 และ 36.6 ตามลำดับ (ตารางที่ 23)

ตารางที่ 23 ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อ

พฤติกรรมกรปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต (Behavior)	ระดับความพึงพอใจ			รวม(N)
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	
1. ทำวัตรสวดมนต์เป็นกิจวัตร	53.7	29.3	17.1	100.0(41)
2. บิณฑบาตเป็นวัตร	36.6	41.5	22.0	100.0(41)
3. ประพฤติตนตามพระธรรมวินัย	42.5	40.0	17.5	100.0(40)
4. ไปลา มาไหว้ และมีสัมมาคารวะ	34.1	41.5	24.4	100.0(41)
5. มีความขยันหมั่นเพียร	25.0	42.5	32.5	100.0(40)
6. มีความซื่อสัตย์สุจริต	27.5	45.0	27.5	100.0(40)
7. มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในทางที่ดี	14.6	53.7	31.7	100.0(41)
8. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	22.0	36.6	41.5	100.0(41)
9. มีภาวะผู้นำในการทำงาน	12.2	56.1	31.7	100.0(41)
10. มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำงาน	19.5	65.9	14.6	100.0(41)
11. ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน	22.5	60.0	17.5	100.0(40)
12. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน	7.5	72.5	20.0	100.0(40)
13. เป็นที่ยอมรับของชุมชน	27.5	50.0	22.5	100.0(40)
14. ไม่สูบบุหรี่	42.5	22.5	35.0	100.0(40)
15. ใช้เทคโนโลยีเหมาะสมกับสมณะภาวะ เช่น โทรศัพท์ คู่มือคู่มือคู่มือ	31.7	43.9	24.4	100.0(41)
16. ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข เช่น ซ้ำหอย พนันบอล	35.0	35.0	30.0	100.0(40)

4.2.5 ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต

ข้อคำถามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้าน จากข้อคำถามทั้งหมด 32 ข้อ พบว่า มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 32-139 คะแนน โดยที่เจ้าคณะอำเภอให้คะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 89.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 23.34 เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 56.8 รองลงมาคือระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 24.3 มีเพียง ร้อยละ 18.9 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับน้อย (ตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจทุกด้าน

ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจทุกด้าน	ร้อยละ
ระดับน้อย (32-74 คะแนน)	18.9
ระดับปานกลาง (75-107 คะแนน)	56.8
ระดับมาก (108-139 คะแนน)	24.3
รวม(N)	100.0(37)

\bar{X} = 89.1892, S.D. = 23.3427, Min = 43, Max = 139

เมื่อจำแนกความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 17-47 คะแนน โดยที่เจ้าคณะอำเภอให้คะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 28.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.33 เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ระดับปานกลาง และระดับน้อย คิดเป็น ร้อยละ 41.0 เท่ากัน มีเพียง ร้อยละ 17.9 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจในระดับมาก

ด้านกิจการของคณะสงฆ์ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 17-56 คะแนน โดยที่เจ้าคณะอำเภอให้คะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 36.25 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.15 เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตด้านกิจการของคณะสงฆ์ ระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 47.5 รองลงมาคือระดับน้อย คิดเป็น ร้อยละ 30.0 มีเพียงร้อยละ 22.5 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับมาก

ด้านการสงเคราะห์ประชาชน มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 10-98 คะแนน โดยที่เจ้าคณะอำเภอให้คะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 27.82 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 14.19 เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตด้านการสงเคราะห์ประชาชน ระดับน้อยมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 92.5 รองลงมาคือระดับปานกลาง และระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 5.0 และ 2.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 25)

ตารางที่ 25 ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน

ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	ร้อยละ
ระดับน้อย (17-25 คะแนน)	41.0
ระดับปานกลาง (26-36 คะแนน)	41.0
ระดับมาก (37-47 คะแนน)	17.9
รวม(N)	100.0(39)
$\bar{X} = 28.6154, S.D. = 8.3370, \text{Min} = 17, \text{Max} = 47$	
ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์	ร้อยละ
ระดับน้อย (17-29 คะแนน)	30.0
ระดับปานกลาง (30-43 คะแนน)	47.5
ระดับมาก (44-56 คะแนน)	22.5
รวม(N)	100.0(40)
$\bar{X} = 36.2500, S.D. = 10.1520, \text{Min} = 17, \text{Max} = 56$	
ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการสงเคราะห์ประชาชน	ร้อยละ
ระดับน้อย (10-39 คะแนน)	92.5
ระดับปานกลาง (40-69 คะแนน)	5.0
ระดับมาก (70-98 คะแนน)	2.5
รวม(N)	100.0(40)
$\bar{X} = 27.8250, S.D. = 14.1908, \text{Min} = 10, \text{Max} = 98$	

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้านพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์ คิดเป็นร้อยละของค่าเฉลี่ยจากคะแนนเต็มเท่ากับ 64.73 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คิดเป็น ร้อยละ 60.88 และด้านการสงเคราะห์ประชาชน คิดเป็น ร้อยละ 28.39 สรุปได้ว่าเจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์ มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสงเคราะห์ประชาชน ตามลำดับ (ตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม และจำนวนประชากร จำแนกตามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม	จำนวน
1. ด้านเผยแผ่พระพุทธศาสนา	28.6154	8.3370	17	47	60.88	39
2. ด้านกิจการของคณะสงฆ์	36.2500	10.1520	17	56	64.73	40
3. ด้านการสงเคราะห์ประชาชน	27.8250	14.1908	10	98	28.39	40

เมื่อพิจารณาข้อคำถามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า **ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา** เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (ข้อ 1) อบรมศีลธรรมเข้าค่ายเยาวชน (ข้อ 8) จัดกิจกรรมการปฏิบัติธรรม (ข้อ 10) คิดเป็น ร้อยละ 14.6 เท่ากัน รองลงมาคือจัดกิจกรรมลานธรรมลานกีฬาด้านยาเสพติด (ข้อ 9) คิดเป็น ร้อยละ 10.0 มีข้อสังเกตว่าเจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุดต่อเผยแผ่ศีลธรรมทางสถานีวิฑูหรหรือโทรทัศน์ (ข้อ 3) คิดเป็น ร้อยละ 24.4 รองลงมาคือการเผยแผ่ศีลธรรมทางวิทยุกระจายเสียงในชุมชน (ข้อ 5) และการเผยแผ่ศีลธรรมทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ (ข้อ 4) คิดเป็น ร้อยละ 22.0 และ 17.5 ตามลำดับ

ด้านกิจการของคณะสงฆ์ เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการจัดโครงการอุปสมบทและบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน (ข้อ 3) คิดเป็น ร้อยละ 24.4 รองลงมาคือช่วยงานการปกครองคณะสงฆ์ (ข้อ 6) ช่วยงานการปกครองคณะสงฆ์ (ข้อ 5) และช่วยงานการปฏิบัติธรรม (ข้อ 7) คิดเป็น ร้อยละ 17.1 และ 14.6 ตามลำดับ มีข้อสังเกตว่าเจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุดต่อจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (ข้อ 1) และจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางราชการ (ข้อ 2) คิดเป็น ร้อยละ 19.5 และ 15.0 ตามลำดับ

ด้านการสงเคราะห์ประชาชน เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการช่วยเหลือเยาวชนต่อต้านยาเสพติด (ข้อ 10) คิดเป็น ร้อยละเพียง 12.2 รองลงมาคือการส่งเสริมประชาชนลด ละ เลิกอบายมุข (ข้อ 8) และจัดหาทุนสนับสนุนประชาชนสร้างสาธารณประโยชน์ (ข้อ 9) คิดเป็น ร้อยละ 9.8 , และ 7.3 ตามลำดับ มีข้อสังเกตว่าเจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุดต่อการส่งเสริมชาวบ้านพัฒนาอาชีพ (ข้อ 1) คิดเป็น ร้อยละ 30.0 รองลงมาคือส่งเสริมชาวบ้านปลูกป่าสมุนไพรหรือทำยาสมุนไพร (ข้อ 2) และให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแก่ประชาชน (ข้อ 4) คิดเป็น ร้อยละ 26.8 และ 24.4 ตามลำดับ (ตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อ

งานเผยแผ่พระพุทธศาสนา(Propagation)	ร้อยละความพึงพอใจ					รวม(N)
	1	2	3	4	5	
1. จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	9.8	14.6	34.1	26.8	14.6	100.0(41)
2. จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางราชการ	14.6	26.8	34.1	24.4	0.0	100.0(41)
3. เผยแผ่ศีลธรรมทางสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์	24.4	26.8	24.4	17.1	7.3	100.0(41)
4. เผยแผ่ศีลธรรมทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ	17.5	37.5	32.5	12.5	0.0	100.0(40)
5. เผยแผ่ศีลธรรมทางวิทยุกระจายเสียงในชุมชน	22.0	29.3	19.5	26.8	2.4	100.0(41)
6. จัดกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนาตามนโยบายของรัฐ	2.4	22.0	43.9	22.0	9.8	100.0(41)
7. อบรมศีลธรรมแก่ข้าราชการและประชาชน	0.0	29.3	41.5	19.5	9.8	100.0(41)
8. อบรมศีลธรรมเข้าค่ายเยาวชน	2.4	26.8	29.3	26.8	14.6	100.0(41)
9. จัดกิจกรรมลานธรรม ลานกีฬาต้านยาเสพติด	15.0	22.5	35.	17.5	10.0	100.0(40)
10. จัดกิจกรรมการปฏิบัติธรรม	7.3	19.5	24.4	34.1	14.6	100.0(41)
งานในกิจการของคณะสงฆ์(Activation Sangkha)	1	2	3	4	5	รวม (N)
1. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรม-บาลี	19.5	26.8	26.8	19.5	7.3	100.0(41)
2. จัดการศึกษาแผนกสามัญตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ	15.0	32.5	22.5	27.5	2.5	100.0(40)
3. จัดโครงการอุปสมบทและบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน	2.4	17.1	36.6	19.5	24.4	100.0(41)
4. ช่วยงานธุรการคณะสงฆ์	4.9	22.0	39.0	24.4	9.8	100.0(41)
5. ช่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	7.3	19.5	29.3	29.3	14.6	100.0(41)
6. ช่วยงานการเผยแผ่ศีลธรรม	4.9	22.0	31.7	24.4	17.1	100.0(41)
7. ช่วยงานการปฏิบัติธรรม	2.4	29.3	29.3	24.4	14.6	100.0(41)
8. ช่วยงานโครงการตามนโยบายของรัฐบาล	4.9	34.1	29.3	22.0	9.8	100.0(41)
9. ช่วยงานศาสนพิธี	7.3	22.0	29.3	29.3	12.2	100.0(41)
10. อบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบธรรมสนามหลวง	2.4	41.5	26.8	19.5	9.8	100.0(41)
11. อบรมเยาวชนก่อนเข้าสอบธรรมศึกษาสนามหลวง	9.8	34.1	29.3	17.1	9.8	100.0(41)
12. อบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบบาลีสนามหลวง	12.2	24.4	34.1	22.0	7.3	100.0(41)

ตารางที่ 27 ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายชื่อ (ต่อ)

งานสงเคราะห์ประชาชน(Public Welfare)	ร้อยละความพึงพอใจ					รวม(N)
	1	2	3	4	5	
1. ส่งเสริมชาวบ้านพัฒนาอาชีพ	30.0	17.5	30.0	17.5	5.0	100.0(41)
2. ส่งเสริมชาวบ้านปลูกป่าสมุนไพรหรือทำยาสมุนไพร	26.8	22.0	31.7	14.6	4.9	100.0(41)
3. กิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการออมทรัพย์	17.1	29.3	26.8	24.4	2.4	100.0(41)
4. ให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแก่ประชาชน	24.4	31.7	31.7	9.8	2.4	100.0(41)
5. ให้การสงเคราะห์ประชาชนเมื่อประสบภัย	22.0	26.8	22.0	24.4	4.9	100.0(41)
6. จัดกิจกรรมช่วยเหลือคนพิการ	22.0	31.7	36.6	7.3	2.4	100.0(41)
7. จัดหาอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียน	19.5	22.0	39.0	17.1	2.4	100.0(41)
8. ส่งเสริมประชาชนลด ละ เลิกอบายมุข	14.6	7.3	31.7	36.6	9.8	100.0(41)
9. จัดหาทุนสนับสนุนประชาชนสร้างสาธารณประโยชน์	17.1	19.5	41.5	14.6	7.3	100.0(41)
10. ช่วยเหลือเยาวชนต่อต้านยาเสพติด	7.3	14.6	39.0	26.8	12.2	100.0(41)

หมายเหตุ 1 หมายถึง น้อยที่สุด, 5 หมายถึง มากที่สุด

4.2.6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ครั้งนี้ เป็นการศึกษเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ 2 ตัวแปร (Bivariate Analysis) โดยตัวแปรที่มีการวัดเป็นระดับกลุ่ม (Nominal Scale) ตามลำดับดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์กับจังหวัดที่เจ้าคณะอำเภอสังกัด พบว่า เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดหนองคาย มีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตระดับพอใช้ มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 100.0 รองลงมาคือจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดอุบลราชธานี คิดเป็น ร้อยละ 54.5 และ 42.9 ตามลำดับ ในขณะที่เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดนครราชสีมา มีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตระดับปรับปรุงถึง ร้อยละ 66.7 และจังหวัดสุรินทร์ ร้อยละ 50.0

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรดังกล่าวด้วย Chi-Square พบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปว่าระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตกับจังหวัดที่เจ้าคณะอำเภอ ไม่มีความสัมพันธ์กัน (ตารางที่ 28)

ตารางที่ 28 ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามจังหวัดที่สังกัดกับระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ระดับความพึงพอใจ คุณลักษณะของบัณฑิต	จังหวัดที่เจ้าคณะอำเภอสังกัด				
	ขอนแก่น	หนองคาย	อุบลราชธานี	นครราชสีมา	สุรินทร์
ปรับปรุง	36.4	0.0	42.9	66.7	50.0
พอใช้	54.5	100.0	42.9	0.0	25.0
ดี	9.1	0.0	14.3	33.3	25.0
รวม(N=31)	100.0(11)	100.0(3)	100.0(7)	100.0(6)	100.0(4)

Pearson Chi-Square = 10.031 df = 8 Sig. = 0.263

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจกับจังหวัดที่เจ้าคณะอำเภอสังกัด พบว่า เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดหนองคายมีความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจระดับพอใช้มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 66.7 รองลงมาคือ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดอุบลราชธานี คิดเป็น ร้อยละ 44.4 เท่ากัน ในขณะที่เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดสุรินทร์ มีความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจระดับปรับปรุงถึง ร้อยละ 50.0 และจังหวัดขอนแก่น ร้อยละ 41.7

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรดังกล่าวด้วย Chi-Square พบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปว่าระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจกับจังหวัดที่เจ้าคณะอำเภอสังกัดไม่มีความสัมพันธ์กัน (ตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอ จำแนกตามจังหวัดที่สังกัดกับระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ

ระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการ ปฏิบัติศาสนกิจ	จังหวัดที่เจ้าคณะอำเภอสังกัด				
	ขอนแก่น	หนองคาย	อุบลราชธานี	นครราชสีมา	สุรินทร์
ปรับปรุง	41.7	33.3	44.4	44.4	50.0
พอใช้	25.0	66.7	44.4	44.4	0.0
ดี	33.3	0.0	11.1	11.1	50.0
รวม(N=37)	100.0(12)	100.0(3)	100.0(9)	100.0(9)	100.0(4)

Pearson Chi-Square = 10.031 df = 8 Sig. = 0.263

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ กับจังหวัดที่เจ้าคณะอำเภอสังกัดพบว่า เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดนครราชสีมามีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับปรับปรุง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 77.8 รองลงมาคือจังหวัดหนองคาย และจังหวัดขอนแก่น คิดเป็น ร้อยละ 66.7 และ 58.3 ตามลำดับ ในขณะที่เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดสุรินทร์ มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับดีถึง ร้อยละ 75.0

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรดังกล่าวด้วย Chi-Square พบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปว่าระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจกับจังหวัดที่เจ้าคณะอำเภอสังกัดไม่มีความสัมพันธ์กัน (ตารางที่ 30)

ตารางที่ 30 ร้อยละของเจ้าคณะอำเภอจำแนกตามจังหวัดที่สังกัดกับระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจทุกด้าน

ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ	จังหวัดที่เจ้าคณะอำเภอสังกัด				
	ขอนแก่น	หนองคาย	อุบลราชธานี	นครราชสีมา	สุรินทร์
ปรับปรุง	16.7	0.0	42.9	11.1	0.0
พอใช้	58.3	66.7	42.9	77.8	25.0
ดี	25.0	33.3	14.3	11.1	75.0
รวม(N=35)	100.0(12)	100.0(3)	100.0(7)	100.0(9)	100.0(4)

Pearson Chi-Square = 10.738 df = 8 Sig. = 0.217

4.2.7 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรต่าง ๆ กับความพึงพอใจบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจต่อการปฏิบัติศาสนกิจ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลางที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.649 และ 0.726 ตามลำดับ (ตารางที่ 31)

ตารางที่ 31 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
1. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	0.649**
2. พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต	0.726**

หมายเหตุ ** หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

* หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4.2.8 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปร โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ตัวแปรที่ปรับให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy) ได้แก่ เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดขอนแก่น, เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดหนองคาย, เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดอุบลราชธานี, เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดนครราชสีมา และเจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อตรวจสอบเบื้องต้นพบว่า ไม่มีตัวแปรคู่ใดที่นำมาวิเคราะห์แล้วมีค่าความสัมพันธ์สูงเกินกว่า 0.75 ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Multicollinearity) ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าความสัมพันธ์ไม่สูงเกินกว่าที่กำหนด ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณต่อไป

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.648

เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดขอนแก่น มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ และ ความพึงพอใจพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.506 และ 0.675

เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดอุบลราชธานี มีความสัมพันธ์เชิงลบกับเจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ -0.349

เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์เชิงลบกับเจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ -0.349

เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดสุรินทร์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.419 ขณะเดียวกันมีความสัมพันธ์เชิงลบกับเจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ -0.306 (ตารางที่ 32)

ตารางที่ 32 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

ชื่อตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8
1	1.000							
2	0.648**	1.000						
3	0.506**	0.675**	1.000					
4	-0.106	-0.037	0.082	1.000				
5	0.146	0.245	0.057	-0.260	1.000			
6	-0.175	-0.094	-0.041	-0.349*	-0.144	1.000		
7	0.018	-0.223	-0.155	-0.349*	-0.144	-0.192	1.000	
8	0.419**	0.233	0.128	-0.306*	-0.126	-0.169	-0.169	1.000

หมายเหตุ ** และ * หมายถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

ชื่อตัวแปร

1 หมายถึง ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

5 หมายถึง เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดหนองคาย

2 หมายถึง ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิต

6 หมายถึง เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดอุบลราชธานี

3 หมายถึง ความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ

7 หมายถึง เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดนครราชสีมา

4 หมายถึง เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดขอนแก่น

8 หมายถึง เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดสุรินทร์

4.2.9 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 1.47 หมายความว่า เมื่อเจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจเพิ่มขึ้น 1.47 หน่วย

เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดนครราชสีมา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.31.568 หมายความว่า เมื่อเจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเพิ่มขึ้น 31.568 หน่วย

เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดสุรินทร์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 0.31.568 หมายความว่า เมื่อเจ้าคณะอำเภอที่สังกัด

จังหวัดสุรินทร์มีจำนวนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเพิ่มขึ้น 31.568 หน่วย

เมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อ ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า อิทธิพลของตัวแปรเมื่อเรียงลำดับอิทธิพลจากมากไปน้อย ได้แก่ เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดสุรินทร์ ($Beta = 0.573$) ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ($Beta = 0.498$) เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดนครราชสีมา ($Beta = 0.481$)

ทั้งนี้ตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้ ร้อยละ 59 ($R^2 = 0.593$) (ตารางที่ 33)

ตารางที่ 33 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

ตัวแปรอิสระ	b	Beta	Sig.	ลำดับที่ ของอิทธิพล
1. ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	1.47	0.498	0.018**	2
2. ความพึงพอใจพฤติกรรมกรปฏิบัติศาสนกิจ	0.456	0.131	0.486	
3. เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัด				
- ขอนแก่น	20.373	0.411	0.153	
- หนองคาย	24.564	0.301	0.155	
- อุบลราชธานี	16.610	0.253	0.280	
- นครราชสีมา	31.568	0.481	0.047*	3
- จังหวัดสุรินทร์	41.291	0.573	0.015**	1
ค่าคงที่(Constant = a)	-9.179			

$R^2 = 0.593$ $F = 4.796$ $Sig. = 0.002$

4.3 กลุ่มประชากรที่เป็นผู้บริหารของมหาวิทยาลัย

4.3.1 คุณลักษณะของประชากร

ประชากรกลุ่มที่สามที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้มีจำนวน 42 รูป/คน เป็นผู้บริหารระดับ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าสาขาวิชา และหัวหน้าฝ่าย ผลการศึกษพบว่า ผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตหนองคายและวิทยาเขตนครราชสีมา มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 25.0 เท่ากัน รองลงมาคือวิทยาเขตขอนแก่น, วิทยาเขตสุรินทร์ และวิทยาเขตอุบลราชธานี คิดเป็น ร้อยละ 22.5, 15.0 และ 12.5 ตามลำดับ

ผู้บริหารตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชา มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 37.5 รองลงมาคือ หัวหน้าฝ่าย, ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ คิดเป็น ร้อยละ 30.0, 22.5 และ 10.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 34)

ตารางที่ 34 ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามวิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัด และตำแหน่ง

วิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัด		ร้อยละ
1.	ขอนแก่น	22.5
2.	หนองคาย	25.0
3.	อุบลราชธานี	12.5
4.	นครราชสีมา	25.0
5.	สุรินทร์	15.0
รวม(N)		100.0(40)
จำแนกตามตำแหน่ง		ร้อยละ
1.	ผู้อำนวยการ	22.5
2.	รองผู้อำนวยการ	10.0
3.	หัวหน้าสาขาวิชา	37.5
4.	หัวหน้าฝ่าย	30.0
รวม(N)		100.0(40)

4.3.2 ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์

ข้อคำถามความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์ พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของสงฆ์ลำดับที่ 1 มีจำนวนมากที่สุดคือด้านศาสนศึกษาคิดเป็น ร้อยละ 75.0 รองลงมาคือด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม และด้านศึกษาสงเคราะห์ คิดเป็น ร้อยละ 15.2 และ 14.7 ตามลำดับ

ในขณะที่ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์ลำดับสุดท้าย มีจำนวนมากที่สุดคือ ด้านสาธารณูปการ คิดเป็น ร้อยละ 34.4 รองลงมาคือด้านสาธารณสงเคราะห์ และด้านการปกครอง คิดเป็นร้อยละ 11.8 เท่ากัน (ตารางที่ 35)

ตารางที่ 35 ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามการให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์

ภารกิจหลักของคณะสงฆ์	ลำดับความสำคัญ						รวม(N)
	1	2	3	4	5	6	
1. ด้านศาสนศึกษา	75.0	10.0	10.0	0.0	0.0	5.0	100.0(40)
2. ด้านศึกษาสงเคราะห์	6.1	30.3	30.3	30.3	3.0	0.0	100.0(33)
3. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	15.2	33.3	27.3	15.2	6.1	3.0	100.0(33)
4. ด้านสาธารณสงเคราะห์	0.0	11.8	20.6	23.5	32.4	11.8	100.0(34)
5. ด้านสาธารณูปการ	0.0	6.3	15.6	31.3	12.5	34.4	100.0(32)
6. ด้านการปกครอง	14.7	17.6	17.6	17.6	20.6	11.8	100.0(34)

หมายเหตุ 1 หมายถึง ลำดับที่ 1, 6 หมายถึง ลำดับที่ 6

4.3.3 ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ข้อความคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ จากข้อความทั้งหมด 22 ข้อพบว่า มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 34-66 คะแนน โดยผู้บริหารมีคะแนนความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เฉลี่ยเท่ากับ 48.42 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.85 ผู้บริหารมีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับพอใช้ มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 42.1, รองลงมาคือระดับต้องปรับปรุง และระดับดีคิดเป็น ร้อยละ 31.6 และ 26.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 36)

ตารางที่ 36 ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ระดับความพึงพอใจคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	ร้อยละ
ต้องปรับปรุง (34-43 คะแนน)	31.6
พอใช้ (44-54 คะแนน)	42.1
ดี (55-66 คะแนน)	26.3
รวม(N)	100.0(42)

$$\bar{X} = 48.4211, \text{ S.D.} = 7.8590, \text{ Min} = 34, \text{ Max} = 66$$

เมื่อพิจารณาข้อความความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับดี มีจำนวนมากที่สุดคือ มีความเป็นผู้นำ (ข้อ 11) มีความมุ่งมั่นที่จะทำให้งานสำเร็จ คิดเป็น ร้อยละ 43.9 รองลงมาคือมีศักยภาพที่

จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม (ข้อ 9) และมีความรู้ความสามารถวิชาการด้านพระพุทธศาสนา (ข้อ 10) เท่ากับเป็นผู้มีวินัย (ข้อ 22) คิดเป็น ร้อยละ 42.9, และ 40.5 ตามลำดับ ขณะที่ผู้บริหารพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับปรับปรุง มีจำนวนมากที่สุดคือ มีทักษะทางภาษาต่างประเทศหรือภาษาท้องถิ่น (ข้อ 19) คิดเป็นร้อยละ 28.6 รองลงมาคือ มีความตรงต่อเวลา (ข้อ 21) และเป็นผู้มีวินัย (ข้อ 22) คิดเป็น ร้อยละ 21.4 เท่ากัน (ตารางที่ 37) ตารางที่ 37 ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นรายข้อ

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์(Characteristics)	ระดับความพึงพอใจ			รวม (N)
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	
1. มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส	12.5	57.5	30.0	100.0(40)
2. ใฝ่รู้ใฝ่คิด	14.3	52.4	33.3	100.0(42)
3. เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา	7.1	59.5	33.3	100.0(42)
4. มีความสามารถในการแก้ปัญหา	17.1	53.7	29.3	100.0(41)
5. มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา	14.3	52.4	33.3	100.0(42)
6. รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม	9.5	57.1	33.3	100.0(42)
7. รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม	9.5	54.8	35.7	100.0(42)
8. มีโลกทัศน์กว้างไกล	14.3	66.7	19.0	100.0(42)
9. มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม	16.7	40.5	42.9	100.0(42)
10. มีความรู้ความสามารถวิชาการด้านพระพุทธศาสนา	9.5	50.0	40.5	100.0(42)
11. มีความมุ่งมั่นที่จะทำให้งานสำเร็จ	7.3	48.8	43.9	100.0(42)
12. มีความสามารถในการบริหารคน หรือเพื่อนร่วมงาน	7.1	69.0	23.8	100.0(42)
13. มีความสามารถในการสร้างงานใหม่	11.9	64.3	23.8	100.0(42)
14. ความเป็นผู้นำ	14.3	61.9	23.8	100.0(42)
15. มีทักษะในการสื่อสาร(การพูด การเขียน การแสดงออกต่อผู้ร่วมงาน)	9.5	59.5	31.0	100.0(42)
16. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา	11.9	73.8	14.3	100.0(42)
17. มีทักษะในการทำงานเป็นทีม	14.3	52.4	33.3	100.0(42)
18. มีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่อสถานการณ์	11.9	66.7	21.4	100.0(42)
19. มีทักษะทางภาษาต่างประเทศ หรือภาษาท้องถิ่น	28.6	40.5	31.0	100.0(42)
20. มีทักษะทางคอมพิวเตอร์	19.0	50.0	31.0	100.0(42)
21. มีความตรงต่อเวลา	21.4	54.8	23.8	100.0(42)
22. เป็นผู้ที่มีวินัย	21.4	38.1	40.5	100.0(42)

4.3.4 ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต

ข้อคำถามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้านจากข้อคำถามทั้งหมด 32 ข้อ พบว่า มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 58-150 คะแนน โดยที่ผู้บริหารมีคะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 100.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 20.33 ผู้บริหารมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 68.3 รองลงมาคือระดับน้อย คิดเป็น ร้อยละ 17.1 มีเพียง ร้อยละ 14.8 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับมาก (ตารางที่ 38)

ตารางที่ 38 ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจทุกด้าน

ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจทุกด้าน	ร้อยละ
ระดับน้อย (58-87 คะแนน)	17.1
ระดับปานกลาง (88-118 คะแนน)	68.3
ระดับมาก (119-150 คะแนน)	14.6
รวม(N)	100.0(42)

$$\bar{X} = 100.9268, S.D. = 20.3389, \text{Min} = 58, \text{Max} = 150$$

เมื่อจำแนกความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 17-45 คะแนน โดยที่ผู้บริหารมีคะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 30.88 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.53 ผู้บริหารมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 47.6 รองลงมาคือระดับมากคิดเป็น ร้อยละ 31.0 มีเพียง ร้อยละ 21.4 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับน้อย

ด้านกิจการของคณะสงฆ์ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 23-59 คะแนน โดยที่ผู้บริหารมีคะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 41.23 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.68 ผู้บริหารมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์ ระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 64.3 รองลงมาคือระดับน้อย คิดเป็น ร้อยละ 19.0 มีเพียง ร้อยละ 16.7 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับมาก

ด้านการสงเคราะห์ประชาชน มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 13-47 คะแนน โดยที่ผู้บริหารมีคะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 29.00 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.94 ผู้บริหารมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการสงเคราะห์ประชาชน ระดับปานกลาง มีจำนวน

มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 70.7 รองลงมาคือระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 19.5 มีเพียงร้อยละ 9.8 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับมาก(ตารางที่ 39)

ตารางที่ 39 ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน

ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	ร้อยละ
ระดับน้อย (17-25 คะแนน)	21.4
ระดับปานกลาง (26-35 คะแนน)	47.6
ระดับมาก (36-45 คะแนน)	31.0
รวม(N)	100.0(42)
$\bar{X} = 30.8810, S.D. = 6.5302, \text{Min} = 17, \text{Max} = 45$	
ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์	ร้อยละ
ระดับน้อย (23-34 คะแนน)	19.0
ระดับปานกลาง (35-47 คะแนน)	64.3
ระดับมาก (48-59 คะแนน)	16.7
รวม(N)	100.0(42)
$\bar{X} = 41.2381, S.D. = 8.6836, \text{Min} = 23, \text{Max} = 59$	
ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการสงเคราะห์ประชาชน	ร้อยละ
ระดับน้อย (13-23 คะแนน)	19.5
ระดับปานกลาง (24-35 คะแนน)	70.7
ระดับมาก (36-47 คะแนน)	9.8
รวม(N)	100.0(42)
$\bar{X} = 29.0000, S.D. = 6.9426, \text{Min} = 13, \text{Max} = 47$	

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้านพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์ คิดเป็นร้อยละของค่าเฉลี่ยจากคะแนนเต็มเท่ากับ 69.9 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา คิดเป็น ร้อยละ 68.6 และด้านการสงเคราะห์ประชาชน คิดเป็น ร้อยละ 61.7 สรุปได้ว่าผู้บริหารมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์มากที่สุด รองลงมาคือด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสงเคราะห์ประชาชน ตามลำดับ (ตารางที่ 40)

ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม และ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม	จำนวน
1. ด้านเผยแผ่พระพุทธศาสนา	30.8810	6.5302	17	45	68.6	42
2. ด้านกิจการของคณะสงฆ์	41.2381	8.6836	23	59	69.9	42
3. ด้านการสงเคราะห์ประชาชน	29.0000	6.9426	13	47	61.7	41

เมื่อพิจารณาข้อคำถามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ผู้บริหารมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (ข้อ 1) คิดเป็น ร้อยละ 11.9 รองลงมาคืออบรมศีลธรรมแก่ข้าราชการและประชาชน (ข้อ 7) การอบรมศีลธรรมเข้าค่ายเยาวชน (ข้อ 8) และการจัดกิจกรรมการปฏิบัติธรรม (ข้อ 10) คิดเป็น ร้อยละ 9.5 และ 7.1 ตามลำดับ มีข้อสังเกตว่าผู้บริหารมีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุดต่อการเผยแผ่ศีลธรรมทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ (ข้อ 4) คิดเป็น ร้อยละ 19.0 รองลงมาคือเผยแผ่ศีลธรรมทางสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์ (ข้อ 3) และการเผยแผ่ศีลธรรมทางวิทยุกระจายเสียงในชุมชน (ข้อ 5) คิดเป็น ร้อยละ 11.9 และ 9.5 ตามลำดับ

ด้านกิจการของคณะสงฆ์ ผู้บริหารมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการจัดโครงการอุปสมบทและบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน (ข้อ 3) คิดเป็น ร้อยละ 33.3 รองลงมาคือ การช่วยงานศาสนพิธี (ข้อ 9) และช่วยงานธุรการคณะสงฆ์ (ข้อ 4) คิดเป็น ร้อยละ 21.4 และ 16.7 ตามลำดับ มีข้อสังเกตว่าผู้บริหารมีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุดต่อการอบรมเยาวชนก่อนเข้าสอบธรรมศึกษาสนามหลวง (ข้อ 11) คิดเป็นเพียง ร้อยละ 7.1

ด้านการสงเคราะห์ประชาชน ผู้บริหารมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการช่วยเหลือเยาวชนต่อต้านยาเสพติด (ข้อ 10) คิดเป็น ร้อยละ 20.8 รองลงมาคือการส่งเสริมประชาชนลด ละ เลิกอบายมุข (ข้อ 8) และการให้การสงเคราะห์ประชาชนเมื่อประสบภัย (ข้อ 5) กับการจัดหาทุนสนับสนุนประชาชนสร้างสาธารณประโยชน์ (ข้อ 9) คิดเป็น ร้อยละ 18.4 , และ 15.8 ตามลำดับ มีข้อสังเกตว่าผู้บริหารมีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุดต่อการส่งเสริมชาวบ้านพัฒนาอาชีพ (ข้อ 1) คิดเป็น ร้อยละ 24.0 รองลงมาคือการจัดหาอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียน (ข้อ 7) และกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการออมทรัพย์ (ข้อ 3) คิดเป็น ร้อยละ 20.8 และ 18.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 41)

ตารางที่ 41 ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อ

งานเผยแผ่พระพุทธศาสนา(Propagation)	ร้อยละความพึงพอใจ					รวม(N)
	1	2	3	4	5	
1. จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	0.0	4.8	47.6	35.7	11.9	100.0(42)
2. จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางราชการ	4.8	23.8	42.9	26.2	2.4	100.0(42)
3. เผยแผ่ศีลธรรมทางสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์	11.9	31.0	28.6	26.2	2.4	100.0(42)
4. เผยแผ่ศีลธรรมทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ	19.0	28.6	28.6	21.4	2.4	100.0(42)
5. เผยแผ่ศีลธรรมทางวิทยุกระจายเสียงในชุมชน	9.5	23.8	28.6	35.7	2.4	100.0(42)
6. จัดกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนาดมนโยบายของรัฐ	0.0	14.3	52.4	26.2	7.1	100.0(42)
7. อบรมศีลธรรมแก่ข้าราชการและประชาชน	2.4	16.7	45.2	26.2	9.5	100.0(42)
8. อบรมศีลธรรมเข้าค่ายเยาวชน	2.4	16.7	33.3	40.5	7.1	100.0(42)
9. จัดกิจกรรมลานธรรม ลานกีฬาต้านยาเสพติด	4.8	28.6	38.1	26.2	2.4	100.0(42)
10. จัดกิจกรรมการปฏิบัติธรรม	2.4	14.3	45.2	31.0	7.1	100.0(42)
งานในกิจการของคณะสงฆ์(Activation Sangkha)	1	2	3	4	5	รวม (N)
1. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรม-บาลี	4.8	9.5	33.3	45.2	7.1	100.0(42)
2. จัดการศึกษาแผนกสามัญตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ	2.4	14.3	40.5	35.7	7.1	100.0(42)
3. จัดโครงการอุปสมบทและบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน	2.4	9.5	19.0	35.7	33.3	100.0(42)
4. ช่วยงานธุรการคณะสงฆ์	0.0	9.5	33.3	40.5	16.7	100.0(42)
5. ช่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	2.4	9.5	45.2	31.0	11.9	100.0(42)
6. ช่วยงานการเผยแผ่ศีลธรรม	0.0	9.5	42.9	35.7	11.9	100.0(42)
7. ช่วยงานการปฏิบัติธรรม	2.4	14.3	33.3	35.7	14.3	100.0(42)
8. ช่วยงานโครงการตามนโยบายของรัฐบาล	4.8	14.3	47.6	26.2	7.1	100.0(42)
9. ช่วยงานศาสนพิธี	0.0	9.5	26.2	42.9	21.4	100.0(42)
10. อบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบธรรมสนามหลวง	4.8	16.7	33.3	31.0	14.3	100.0(42)
11. อบรมเยาวชนก่อนเข้าสอบธรรมศึกษาสนามหลวง	7.1	9.5	42.9	31.0	9.5	100.0(42)
12. อบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบบาลีสนามหลวง	4.8	26.2	31.0	28.6	9.5	100.0(42)

ตารางที่ 41 ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อ(ต่อ)

งานสงเคราะห์ประชาชน(Public Welfare)	ร้อยละความพึงพอใจ					รวม(N)
	1	2	3	4	5	
1. ส่งเสริมชาวบ้านพัฒนาอาชีพ	4.7	23.8	50.0	19.0	2.4	100.0(42)
2. ส่งเสริมชาวบ้านปลูกป่าสมุนไพรหรือทำยาสมุนไพร	9.5	21.4	42.9	21.4	4.8	100.0(42)
3. กิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการออมทรัพย์	7.1	31.0	33.3	26.2	2.4	100.0(42)
4. ให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแก่ประชาชน	7.1	38.1	35.7	16.7	2.4	100.0(42)
5. ให้การสงเคราะห์ประชาชนเมื่อประสบภัย	4.8	26.2	47.6	16.7	4.8	100.0(42)
6. จัดกิจกรรมช่วยเหลือคนพิการ	11.9	45.2	31.0	11.9	0.0	100.0(42)
7. จัดหาอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียน	7.4	34.1	39.0	14.6	4.9	100.0(42)
8. ส่งเสริมประชาชนลด ละ เลิกอบายมุข	2.4	16.7	38.1	38.1	4.8	100.0(42)
9. จัดหาทุนสนับสนุนประชาชนสร้างสาธารณประโยชน์	4.8	19.0	47.6	21.4	7.1	100.0(42)
10. ช่วยเหลือเยาวชนต่อต้านยาเสพติด	2.4	11.9	35.7	45.2	4.8	100.0(42)

หมายเหตุ 1 หมายถึง น้อยที่สุด, 5 หมายถึง มากที่สุด

4.3.5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ครั้งนี้ เป็นการศึกษเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ 2 ตัวแปร (Bivariate Analysis) โดยตัวแปรที่มีการวัดเป็นระดับกลุ่ม (Nominal Scale) ตามลำดับดังนี้

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์กับวิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัดพบว่า ผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตขอนแก่น, วิทยาเขตอุบลราชธานี และวิทยาเขตสุรินทร์มีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตระดับพอใช้ มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 50.0 เท่ากัน รองลงมาคือวิทยาเขตนครราชสีมา และวิทยาเขตหนองคาย คิดเป็น ร้อยละ 33.3 เท่ากัน ในขณะที่ผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตสุรินทร์ มีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตระดับดี ถึงร้อยละ 50.0

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรดังกล่าวด้วย Chi-Square พบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปว่าระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ กับวิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัดไม่มีความสัมพันธ์กัน (ตารางที่ 42)

ตารางที่ 42 ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามวิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัดกับระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	วิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัด				
	ขอนแก่น	หนองคาย	อุบลราชธานี	นครราชสีมา	สุรินทร์
ปรับปรุง	25.0	33.3	50.0	44.4	0.0
พอใช้	50.0	33.3	50.0	33.3	50.0
ดี	25.0	33.3	0.0	22.2	50.0
รวม(N=36)	100.0(8)	100.0(9)	100.0(4)	100.0(9)	100.0(6)

Pearson Chi-Square = 6.000 df = 8 Sig. = 0.647

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจกับจังหวัดที่ผู้บริหารสังกัดพบว่า ผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตอุบลราชธานี มีความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจระดับดี มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 75.0 รองลงมาคือ วิทยาเขตสุรินทร์ และวิทยาเขตขอนแก่น คิดเป็น ร้อยละ 50.0 และ 22.2 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตหนองคาย มีความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจระดับพอใช้ คิดเป็น ร้อยละ 70.0

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรดังกล่าวด้วย Chi-Square พบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปว่าระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจกับวิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัด ไม่มีความสัมพันธ์กัน (ตารางที่ 43)

ตารางที่ 43 ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามวิทยาเขตที่สังกัดกับระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ

ระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ	วิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัด				
	ขอนแก่น	หนองคาย	อุบลราชธานี	นครราชสีมา	สุรินทร์
ปรับปรุง	11.1	10.0	0.0	20.0	0.0
พอใช้	66.7	70.0	25.0	60.0	50.0
ดี	22.2	20.0	75.0	20.0	50.0
รวม(N=39)	100.0(9)	100.0(10)	100.0(4)	100.0(10)	100.0(6)

Pearson Chi-Square = 7.353 df = 8 Sig. = 0.499

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้านกับวิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัดพบว่า ผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตนครราชสีมา มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้านระดับพอใช้ มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 80.0 รองลงมาคือวิทยาเขตอุบลราชธานี และวิทยาเขตสุรินทร์คิดเป็น ร้อยละ 75.0 และ 66.7 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตหนองคาย มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้านระดับต้องปรับปรุง ถึงร้อยละ 30.0

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรดังกล่าวด้วย Chi-Square พบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปว่า ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้านกับวิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัดไม่มีความสัมพันธ์กัน (ตารางที่ 44)

ตารางที่ 44 ร้อยละของผู้บริหาร จำแนกตามวิทยาเขตที่สังกัดกับระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้าน

ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้าน	วิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัด				
	ขอนแก่น	หนองคาย	อุบลราชธานี	นครราชสีมา	สุรินทร์
ปรับปรุง	22.2	30.0	0.0	10.0	16.7
พอใช้	55.6	60.0	75.0	80.0	66.7
ดี	22.2	10.0	25.0	10.0	16.7
รวม(N=39)	100.0(9)	100.0(10)	100.0(4)	100.0(10)	100.0(6)

Pearson Chi-Square = 3.415 df = 8 Sig. = 0.906

4.3.6 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรต่าง ๆ กับความพึงพอใจบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจต่อการปฏิบัติศาสนกิจ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกค่อนข้างต่ำ ที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.337 และ 0.443 ตามลำดับ (ตารางที่ 45)

ตารางที่ 45 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
1. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	0.337*
2. พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ	0.443**

หมายเหตุ ** และ * หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

4.3.7 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปร โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ตัวแปรที่ปรับให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy) ได้แก่ วิทยาเขตที่ผู้บริหารสังกัด และตำแหน่งผู้บริหาร โดยกำหนดให้ตัวแปรดังกล่าวเข้าสู่การวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปร คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และ พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ ซึ่งผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อตรวจสอบเบื้องต้นพบว่า ไม่มีตัวแปรคู่ใดที่นำมาวิเคราะห์แล้วมีค่าความสัมพันธ์สูงเกินกว่า 0.75 ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Multicollinearity) ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าความสัมพันธ์ไม่สูงเกินกว่าที่กำหนด ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณต่อไป

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.425

พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.589

ผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตหนองคาย มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ และผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.302 และ -0.309 ตามลำดับ

ผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตนครราชสีมา มีความสัมพันธ์เชิงลบกับผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตขอนแก่น และผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.309 และ -0.333 ตามลำดับ

ผู้บริหารที่สังกัดวิทยาลัยสุรินทร์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ 0.309

ผู้บริหารตำแหน่งรองผู้อำนวยการ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.279

ผู้บริหารตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตอุบลราชธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.323 และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ และผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.434 และ -0.266

ผู้บริหารตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย มีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ และผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.309 และ -0.402 ตามลำดับ (ตารางที่ 46)

ตารางที่ 46 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

ชื่อตัวแปร	1	2	3	4	5	6
1	1.000					
2	0.425**	1.000				
3	0.247	0.589**	1.000			
4	0.144	0.019	-0.065	1.000		
5	-0.302*	0.021	-0.085	-0.309*	1.000	
6	0.017	-0.150	0.130	-0.130	-0.140	1.000
7	0.149	-0.147	-0.085	-0.309*	-0.333*	-0.140
8	0.006	0.309*	0.240	-0.239	-0.258	-0.108
9	-0.108	0.189	-0.085	0.000	-0.037	-0.140
10	0.279*	-0.103	-0.121	-0.189	0.204	-0.086
11	-0.193	-0.124	0.251	0.015	0.100	0.323*
12	0.124	0.107	-0.065	0.196	-0.154	-0.130

ตารางที่ 46 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา(ต่อ)

ชื่อตัวแปร	7	8	9	10	11	12
7	1.000					
8	-0.258	1.000				
9	-0.037	0.258	1.000			
10	0.204	-0.158	-0.204	1.000		
11	-0.033	-0.181	-0.434**	-0.266*	1.000	
12	0.000	0.120	-0.309*	-0.189	-0.402**	1.000

หมายเหตุ ** และ * หมายถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

ชื่อตัวแปร

1 หมายถึงความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ	7 หมายถึงผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตนครราชสีมา
2 หมายถึง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	8 หมายถึงผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตสุรินทร์
3 หมายถึงพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ	9 หมายถึงผู้บริหารตำแหน่งผู้อำนวยการ
4 หมายถึงผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตขอนแก่น	10 หมายถึงผู้บริหารตำแหน่งรองผู้อำนวยการ
5 หมายถึงผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตหนองคาย	11 หมายถึงผู้บริหารตำแหน่งหัวหน้าสาขา
6 หมายถึงผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตอุบลราชธานี	12 หมายถึงผู้บริหารตำแหน่งหัวหน้าฝ่าย

4.3.8 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 15.029 หมายความว่า เมื่อผู้บริหารพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่ประสงค์เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ผู้บริหารมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตเพิ่มขึ้น 15.029 หน่วย

ผู้บริหารตำแหน่งรองผู้อำนวยการ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 26.607 หมายความว่า เมื่อผู้บริหารมีตำแหน่งรองผู้อำนวยการเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ผู้บริหารมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตเพิ่มขึ้น 26.607 หน่วย

เมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่มีต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า อิทธิพลของตัวแปรเมื่อเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ($Beta = 0.569$) และผู้บริหารตำแหน่งรองผู้อำนวยการ ($Beta = 0.414$)

ทั้งนี้ตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้ ร้อยละ 49 ($R^2 = 0.495$) (ตารางที่ 47)

ตารางที่ 47 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติงาน

ตัวแปรอิสระ	b	Beta	Sig.	ลำดับที่ ของอิทธิพล
1. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	15.029	0.569	0.010	1
2. พฤติกรรมการปฏิบัติงาน	-1.143	-0.032	0.875	
3. ผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขต ⁽¹⁾				
- ขอนแก่น	-2.823	-0.058	0.846	
- อุบลราชธานี	2.071	0.024	0.907	
- นครราชสีมา	-5.047	-0.108	0.727	
- สุรินทร์	-14.220	-0.263	0.378	
4. ผู้บริหารตำแหน่ง ⁽²⁾				
- ผู้อำนวยการ	-2.698	-0.058	0.759	
- รองผู้อำนวยการ	26.607	0.414	0.018	2
- หัวหน้าฝ่าย	4.335	0.089	0.625	
ค่าคงที่ Constant = a)	81.242			

$R^2 = 0.495$ $F = 2.447$ $Sig. = 0.034$

(1) กลุ่มอ้างอิงคือ หนองคาย

(2) กลุ่มอ้างอิงคือ หัวหน้าสาขาวิชา

4.4 กลุ่มประชากรที่เป็นบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ

4.4.1 คุณลักษณะของประชากร

ประชากรกลุ่มที่สี่ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ มีจำนวน 500 รูป เป็นบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจรุ่นที่ 50 ผลการศึกษาพบว่า

บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจที่สังกัดวิทยาเขตขอนแก่น มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 29.0 รองลงมาคือวิทยาเขตสุรินทร์ และวิทยาเขตนครราชสีมา คิดเป็น ร้อยละ 21.4 และ 18.0 ตามลำดับ

จำแนกตามสาขาวิชาที่บัณฑิตศึกษาพบว่า สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 28.7 รองลงมาคือสาขาวิชาศาสนา และสังคมศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 17.2 และ 16.4 ตามลำดับ (ตารางที่ 48)

ตารางที่ 48 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามวิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด และสาขาวิชาที่บัณฑิตศึกษา

วิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด		ร้อยละ
1.	ขอนแก่น	29.0
2.	หนองคาย	15.4
3.	อุบลราชธานี	16.2
4.	นครราชสีมา	18.0
5.	สุรินทร์	21.4
รวม(N)		100.0(500)
สาขาวิชาที่บัณฑิตศึกษา		ร้อยละ
1.	ศาสนา	17.2
2.	พระพุทธศาสนา	13.0
3.	ปรัชญา	4.2
4.	สังคมศึกษา	16.4
5.	การสอนภาษาไทย	7.4
6.	การสอนภาษาอังกฤษ	2.4
7.	รัฐศาสตร์	28.7
8.	สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	1.2
9.	ภาษาอังกฤษ	9.4
รวม(N)		100.0(499)

จำแนกตามกลุ่มอายุพบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 30.6 ปี กลุ่มอายุระหว่าง 21-29 ปี มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 54.2 รองลงมาคือกลุ่มอายุระหว่าง 30-39 ปี และ 40-49 ปี คิดเป็น ร้อยละ 32.9 และ 7.6 ตามลำดับ โดยมีอายุต่ำสุดคือ 21 ปี อายุสูงสุดคือ 65 ปี (ตารางที่ 49)

ตารางที่ 49 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามกลุ่มอายุของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ

กลุ่มอายุของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ	ร้อยละ
1. อายุระหว่าง 21-29 ปี	54.2
2. อายุระหว่าง 30-39 ปี	32.9
3. อายุระหว่าง 40-49 ปี	7.6
4. อายุระหว่าง 50-59 ปี	4.8
5. อายุระหว่าง 60-65 ปี	0.4
รวม(N)	100.0(498)

$$\bar{X} = 30.6948, S.D. = 7.8358, \text{Min} = 21, \text{Max} = 65$$

จำแนกตามจำนวนปีที่บวช พบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจบวชเป็นสามเณรระหว่าง 6-8 ปี มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ 2-3 ปี และบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจบวชเป็นพระ ระหว่าง 5-10 พรรษา มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 47.0 รองลงมาคือ ระหว่าง 1-4 พรรษา คิดเป็น ร้อยละ 24.5 (ตารางที่ 50)

ตารางที่ 50 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามจำนวนปีที่บวชเป็นสามเณร และเป็นพระ

จำนวนปีที่บวชเป็นสามเณร	ร้อยละ
1. บวชเป็นสามเณร 1 ปี	3.9
2. บวชเป็นสามเณร 2 ปี	10.7
3. บวชเป็นสามเณร 3 ปี	7.3
4. บวชเป็นสามเณร 4 ปี	5.1
5. บวชเป็นสามเณร 5 ปี	5.1
6. บวชเป็นสามเณร 6 ปี	18.0
7. บวชเป็นสามเณร 7 ปี	15.2
8. บวชเป็นสามเณร 8 ปี	18.0
9. บวชเป็นสามเณร 9 ปี	10.1
10. บวชเป็นสามเณร 10 ปี	3.9
11. บวชเป็นสามเณร 11 ปี	1.7
12. บวชเป็นสามเณร 12 ปี	1.1
รวม (N)	100.0 (178)

ตารางที่ 50 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามจำนวนปีที่บวชเป็นสามเณร และเป็นพระ (ต่อ)

จำนวนพรรษาที่บวชเป็นพระ	ร้อยละ
1. บวชระหว่าง 1-4 พรรษา	24.5
2. บวชระหว่าง 5-10 พรรษา	47.0
3. บวชระหว่าง 11-14 พรรษา	14.9
4. บวชระหว่าง 15-20 พรรษา	7.2
5. บวชระหว่าง 25-30 พรรษา	1.8
6. บวชระหว่าง 31 พรรษาขึ้นไป	3.3
รวม(N)	100.0(498)

$$\bar{X} = 8.8160, \text{ Min} = 1, \text{ Max} = 42$$

จำแนกตามกลุ่มรายได้ขณะปฏิบัติศาสนกิจพบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 2,204 บาท โดยมีรายได้ต่ำสุดรูปละ 400 บาท มีรายได้สูงสุดรูปละ 9,000 บาท บัณฑิตมีรายได้อยู่ระหว่าง 1001-2000 บาท มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 39.5 รองลงมาคือ มีรายได้อยู่ระหว่าง 400-1000 บาท และ 2001-3000 บาท คิดเป็น ร้อยละ 23.7 และ 21.1 ตามลำดับ มีเพียง ร้อยละ 2.0 เท่านั้นที่มีรายได้อยู่ระหว่าง 5001-9000 บาท และไม่ระบุรายได้คิดเป็น ร้อยละ 69.6 จากบัณฑิตทั้งหมด (ตารางที่ 51)

ตารางที่ 51 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามกลุ่มอายุของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ

รายได้ต่อเดือนในขณะปฏิบัติศาสนกิจ	ร้อยละ
1. รายได้ระหว่าง 400-1000 บาท	23.7
2. รายได้ระหว่าง 1001-2000 บาท	39.5
3. รายได้ระหว่าง 2001-3000 บาท	21.1
4. รายได้ระหว่าง 3001-4000 บาท	7.2
5. รายได้ระหว่าง 4001-5000 บาท	6.6
6. รายได้ระหว่าง 5001-6000 บาท	1.3
7. รายได้ระหว่าง 6001-7000 บาท	0.0
8. รายได้ระหว่าง 7001-8000 บาท	0.0
9. รายได้ระหว่าง 8001-9000 บาท	0.7
รวม(N)	100.0(152)

$$\bar{X} = 2,204, \text{ Min} = 400, \text{ Max} = 9,000, \text{ Missing} = 69.6(348)$$

จำแนกตามการดำเนินการหลังจากสำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ ร้อยละ 55.9 ต้องการลาสิกขา และมีบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ ร้อยละ 44.1 ที่ไม่ลาสิกขา และพบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจส่วนมากต้องการศึกษาต่อคิดเป็น ร้อยละ 93.0 มีเพียงร้อยละ 7.0 เท่านั้นที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ นอกจากนี้ บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจส่วนมากต้องการปฏิบัติศาสนกิจต่อที่เดิมคิดเป็น ร้อยละ 74.1 มีเพียง ร้อยละ 25.9 เท่านั้นที่ต้องการปฏิบัติศาสนกิจที่อื่น (ตารางที่ 52)

ตารางที่ 52 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามการดำเนินการหลังจากสำเร็จการศึกษา

การดำเนินการหลังจากสำเร็จการศึกษา		ร้อยละ
1.	ลาสิกขา	55.9
2.	ไม่ลาสิกขา	44.1
รวม(N)		100.0(186)
3.	ศึกษาต่อ	93.0
4.	ไม่ศึกษาต่อ	7.0
รวม(N)		100.0(244)
5.	ปฏิบัติศาสนกิจต่อที่เดิม	74.1
6.	ปฏิบัติศาสนกิจที่อื่น	25.9
รวม(N)		100.0(197)

4.4.2 ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย

ข้อคำถามลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายตามลำดับความสำคัญพบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานที่มีความสำคัญเป็นอันดับ 1 มีจำนวนมากที่สุดคือการสอนหนังสือ (ข้อ 1) คิดเป็น ร้อยละ 74.2 รองลงมาคือการเทศน์หรือสวดมนต์ (ข้อ 2) และการบริการด้านต่าง ๆ (ข้อ 7) คิดเป็น ร้อยละ 41.3, 38.6 ตามลำดับ ส่วนการปาฐกถาธรรม (ข้อ 5) และการบริหารจัดการ (ข้อ 3) มีเพียง ร้อยละ 22.4 และ 26.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 53)

ตารางที่ 53 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามความสำคัญของงานที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมาย	ลำดับความสำคัญ							รวม(N)
	1	2	3	4	5	6	7	
1. การสอนหนังสือ	74.2	13.5	4.5	6.1	0.4	1.1	0.2	100.0(445)
2. การเทศน์หรือสวดมนต์	41.3	24.6	14.5	6.3	4.9	5.7	2.7	100.0(366)
3. การบริหารจัดการ	26.0	14.5	13.5	11.4	11.8	12.1	10.7	100.0(289)
4. การอบรมความรู้ในกิจกรรมต่างๆ	31.0	23.6	13.6	14.2	10.2	4.8	2.6	100.0(352)
5. การปาฐกถาธรรม	22.4	11.2	16.7	11.2	16.0	12.9	9.5	100.0(294)
6. การปกครอง	32.0	12.9	8.9	9.9	8.9	14.2	13.2	100.0(303)
7. การบริการด้านต่างๆ	38.6	7.1	20.3	10.0	8.9	3.4	11.7	100.0(350)

หมายเหตุ 1 หมายถึง สำคัญอันดับที่ 1, 6 หมายถึง สำคัญอันดับที่ 6

4.4.3 ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์

ข้อคำถามความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์ พบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของสงฆ์เป็นลำดับ 1 มีจำนวนมากที่สุดคือ ด้านศาสนศึกษา (ข้อ 1) คิดเป็น ร้อยละ 68.7 รองลงมาคือ ภารกิจด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม (ข้อ 3) คิดเป็น ร้อยละ 57.3 และภารกิจด้านศึกษาสงเคราะห์ คิดเป็น ร้อยละ 32.6 ขณะที่บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์ลำดับสุดท้าย มีจำนวนมากที่สุดคือ ด้านการปกครอง และด้านสาธารณูปการ คิดเป็น ร้อยละ 18.6 และ 13.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 54)

ตารางที่ 54 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามการให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์

ภารกิจหลักของคณะสงฆ์	ลำดับความสำคัญ						รวม(N)
	1	2	3	4	5	6	
1. ด้านศาสนศึกษา	68.7	16.6	7.6	5.5	0.2	1.4	100.0(422)
2. ด้านศึกษาสงเคราะห์	32.6	24.7	21.6	11.6	6.7	2.7	100.0(326)
3. ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม	57.3	20.1	13.2	4.2	4.0	1.2	100.0(403)
4. ด้านสาธารณสงเคราะห์	25.2	21.0	13.1	22.3	11.1	7.3	100.0(314)
5. ด้านสาธารณูปการ	23.2	12.6	14.2	14.8	21.6	13.5	100.0(310)
6. ด้านการปกครอง	31.4	18.3	13.1	9.6	9.0	18.6	100.0(312)

หมายเหตุ 1 หมายถึง สำคัญอันดับที่ 1, 6 หมายถึง สำคัญอันดับที่ 6

4.4.4 ความพึงพอใจของบัณฑิตต่อการจัดการศึกษาของวิทยาเขต

ข้อความความพึงพอใจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ ต่อการจัดการศึกษาของวิทยาเขต จากข้อความทั้งหมด 12 ข้อ พบว่า มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 15-36 คะแนน โดยที่บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจให้คะแนนความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขตเฉลี่ยเท่ากับ 23.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.99 บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขตระดับต้องปรับปรุง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 42.0 รองลงมาคือระดับพอใช้ คิดเป็น ร้อยละ 40.3 มีเพียง ร้อยละ 17.7 เท่านั้นที่พึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขตระดับดี (ตารางที่ 55)

ตารางที่ 55 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขต

ระดับความพึงพอใจของบัณฑิตต่อการจัดการศึกษาของวิทยาเขต	ร้อยละ
ต้องปรับปรุง (15-21 คะแนน)	42.0
พอใช้ (22-28 คะแนน)	40.3
ดี (29-36 คะแนน)	17.7
รวม(N)	100.0(486)

$$\bar{X} = 23.6008, \text{ S.D.} = 4.9917, \text{ Min} = 15, \text{ Max} = 36$$

เมื่อพิจารณา ข้อความความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขตเป็นรายข้อ พบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจพึงพอใจระดับดีต่อหลักสูตร (ข้อ 1) มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 42.0 รองลงมาคือวิธีการสอนของอาจารย์ (ข้อ 2) และห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการ (ข้อ 7) คิดเป็น ร้อยละ 38.8 และ 37.8 ตามลำดับ ในขณะที่บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขตระดับปรับปรุง มีจำนวนมากที่สุดคือสวัสดิการที่จัดให้นิสิต (ข้อ 11) คิดเป็น ร้อยละ 53.0 รองลงมาคือตำรา/เอกสารประกอบการสอน (ข้อ 5) และห้องคอมพิวเตอร์ (ข้อ 8) คิดเป็น ร้อยละ 44.6 และ 38.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 56)

ตารางที่ 56 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขต เป็นรายชื่อ

รายการจัดการศึกษา (Pleasure of Education)	ระดับความพึงพอใจ			รวม(N)
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	
1. หลักสูตร	11.0	47.0	42.0	100.0(500)
2. วิธีการสอนของอาจารย์	29.0	32.2	38.8	100.0(500)
3. การให้บริการด้านต่างๆของเจ้าหน้าที่	30.0	50.8	19.2	100.0(500)
4. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	34.4	53.2	12.4	100.0(500)
5. ตำรา/เอกสารประกอบการสอน	44.6	37.0	18.4	100.0(500)
6. อุปกรณ์/สื่อการสอน	37.4	45.0	17.6	100.0(500)
7. ห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการ	24.8	37.4	37.8	100.0(500)
8. ห้องคอมพิวเตอร์	38.7	34.2	27.2	100.0(500)
9. ห้องสมุด	14.4	56.8	28.8	100.0(500)
10. บรรยากาศ/สภาพแวดล้อม	14.8	59.6	25.6	100.0(500)
11. สวัสดิการที่จัดให้บัณฑิต	53.0	38.6	8.4	100.0(500)
12. การสร้างความสำนึกต่อสถาบัน	34.4	39.6	26.0	100.0(500)

4.4.5 ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ข้อคำถามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ จากข้อคำถามทั้งหมด 22 ข้อ พบว่า มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 27-66 คะแนน โดยที่บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจให้คะแนนคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เฉลี่ยเท่ากับ 49.07 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.65 บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ระดับพอใช้ มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 59.2 รองลงมาคือระดับดี และระดับต้องปรับปรุง คิดเป็น ร้อยละ 32.4 และ 8.4 ตามลำดับ (ตารางที่ 57)

ตารางที่ 57 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ระดับความพึงพอใจคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์	ร้อยละ
ต้องปรับปรุง (27-39 คะแนน)	8.4
พอใช้ (40-53 คะแนน)	59.2
ดี (54-66 คะแนน)	32.4
รวม(N)	100.0(500)

$$\bar{X} = 49.0760, \text{ S.D.} = 7.6590, \text{ Min} = 27, \text{ Max} = 66$$

เมื่อพิจารณา ข้อคำถามความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นรายชื่อพบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับดี มีจำนวนมากที่สุดคือมีความเป็นผู้นำ (ข้อ 14) คิดเป็น ร้อยละ 51.0 รองลงมาคือใฝ่รู้ใฝ่คิด (ข้อ 2) และมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้งานสำเร็จ (ข้อ 11) คิดเป็น ร้อยละ 46.4 และ 46.0 ตามลำดับ

ขณะที่ บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ระดับปรับปรุง มีจำนวนมากที่สุดคือเป็นผู้มีวินัย (ข้อ 22) คิดเป็น ร้อยละ 26.4 รองลงมาคือมีความตรงต่อเวลา (ข้อ 21) และมีทักษะทางภาษาต่างประเทศหรือภาษาท้องถิ่น (ข้อ 19) คิดเป็น ร้อยละ 23.4 และ 23.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 58)

ตารางที่ 58 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตเป็นรายชื่อ

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ (Characteristics)	ระดับความพึงพอใจ			รวม (N)
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	
1. มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส	12.2	55.0	32.8	100.0(500)
2. ใฝ่รู้ใฝ่คิด	2.0	51.8	46.4	100.0(500)
3. เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา	0.0	56.8	43.2	100.0(500)
4. มีความสามารถในการแก้ปัญหา	3.2	68.2	28.6	100.0(500)
5. มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา	7.2	60.0	32.8	100.0(500)
6. รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม	6.8	61.2	32.0	100.0(500)
7. รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม	14.0	56.4	29.6	100.0(500)
8. มีโลกทัศน์กว้างไกล	11.0	62.6	26.4	100.0(500)
9. มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วย คุณธรรม และจริยธรรม	8.4	48.2	43.4	100.0(500)
10. มีความรู้ความสามารถวิชาการด้านพระพุทธศาสนา	2.4	61.6	36.0	100.0(500)
11. มีความมุ่งมั่นที่จะทำให้งานสำเร็จ	4.8	49.2	46.0	100.0(500)
12. มีความสามารถในการบริหารคน หรือเพื่อนร่วมงาน	2.8	64.2	33.0	100.0(500)
13. มีความสามารถในการสร้างงานใหม่	16.4	60.0	23.6	100.0(500)
14. มีความเป็นผู้นำ	8.4	40.6	51.0	100.0(500)
15. มีทักษะในการสื่อสาร(การพูด การเขียน การ แสดงออกต่อผู้ร่วมงาน)	8.0	44.0	48.0	100.0(500)
16. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา	9.2	75.4	15.4	100.0(500)
17. มีทักษะในการทำงานเป็นทีม	16.0	46.6	37.4	100.0(500)

ตารางที่ 58 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิต เป็นรายข้อ (ต่อ)

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์(Characteristics)	ระดับความพึงพอใจ			รวม (N)
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	
18. มีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่อสถานการณ์	16.2	52.4	31.4	100.0(500)
19. มีทักษะทางภาษาต่างประเทศ หรือภาษาท้องถิ่น	23.0	62.2	14.8	100.0(500)
20. มีทักษะทางคอมพิวเตอร์	22.6	48.4	29.0	100.0(500)
21. มีความตรงต่อเวลา	23.4	44.2	32.4	100.0(500)
22. เป็นผู้มีความรับผิดชอบ	26.4	34.6	39.0	100.0(500)

4.4.6 ความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ

ข้อคำถามพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จากข้อคำถามทั้งหมด 16 ข้อ พบว่า มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 24-48 คะแนน โดยที่บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจให้คะแนนพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 38.44 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.60 บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจระดับพอใช้ มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 45.0 รองลงมาคือระดับดี คิดเป็น ร้อยละ 43.2 มีเพียง ร้อยละ 11.8 เท่านั้นที่มีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจระดับต้องปรับปรุง (ตารางที่ 59)

ตารางที่ 59 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ

ระดับความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ	ร้อยละ
ต้องปรับปรุง (24-31 คะแนน)	11.8
พอใช้ (32-40 คะแนน)	45.0
ดี (41-48 คะแนน)	43.2
รวม(N)	100.0(500)

$$\bar{X} = 38.4420, \quad S.D. = 5.6033, \quad \text{Min} = 24, \quad \text{Max} = 48$$

เมื่อพิจารณาข้อคำถามพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อพบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจระดับดี มีจำนวนมากที่สุดคือมีความซื่อสัตย์สุจริต (ข้อ 6) คิดเป็น ร้อยละ 67.2 รองลงมาคือมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย (ข้อ 8) และมีความขยันหมั่นเพียร (ข้อ 5) กับเป็นที่ยอมรับของชุมชน (ข้อ 13) คิดเป็น ร้อยละ 63.0 และ 61.4 ตามลำดับ

มีข้อสังเกตว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจระดับปรับปรุง มีจำนวนมากที่สุดคือไม่สูบบุหรี่ (ข้อ 14) คิดเป็น ร้อยละ 28.8 รองลงมาคือไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข เช่น ซื่อห่วย พนันบอล (ข้อ 16) คิดเป็น ร้อยละ 25.4 (ตารางที่ 60)

ตารางที่ 60 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ เป็นรายชื่อ

พฤติกรรมการปฏิบัติตนของบัณฑิต (Behavior)	ระดับความพึงพอใจ			รวม(N)
	ปรับปรุง	พอใช้	ดี	
1. ทำวัตรสวดมนต์เป็นกิจวัตร	6.6	42.6	50.8	100.0(500)
2. บิณฑบาตเป็นวัตร	6.2	37.4	56.4	100.0(500)
3. ประพฤติตนตามพระธรรมวินัย	9.0	48.0	43.0	100.0(500)
4. ไปลา มาไหว้ และมีสัมมาคารวะ	9.6	34.2	56.2	100.0(500)
5. มีความขยันหมั่นเพียร	2.8	35.8	61.4	100.0(500)
6. มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.4	28.4	67.2	100.0(500)
7. มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในทางที่ดี	2.8	42.0	55.2	100.0(500)
8. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	2.8	34.2	63.0	100.0(500)
9. มีภาวะผู้นำในการทำงาน	1.8	57.8	40.4	100.0(500)
10. มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำงาน	4.4	65.4	30.2	100.0(500)
11. ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน	8.4	40.0	51.6	100.0(500)
12. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน	5.0	57.6	37.4	100.0(500)
13. เป็นที่ยอมรับของชุมชน	3.2	35.4	61.4	100.0(500)
14. ไม่สูบบุหรี่	28.8	35.0	36.2	100.0(500)
15. ใช้เทคโนโลยีเหมาะสมกับสมณะภาวะ เช่น โทรศัพท์ คู่มือ โอ คู่มือ	17.6	47.6	34.8	100.0(500)
16. ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข เช่น ซื่อห่วย พนันบอล	25.4	36.8	37.8	100.0(500)

4.4.7 ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ

ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ จากข้อคำถามทั้งหมด 17 ข้อ พบว่า มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 22-44 คะแนน โดยที่บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจให้คะแนนปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 33.87 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.96 บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 52.2 รองลงมาคือ ระดับน้อย คิดเป็น ร้อยละ 30.4 มีเพียง ร้อยละ 17.4 เท่านั้น ที่มีปัญหาและอุปสรรคระดับมาก (ตารางที่ 61)

ตารางที่ 61 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ

ปัญหาและอุปสรรคของบัณฑิต	ร้อยละ
ระดับน้อย (37-44 คะแนน)	30.4
ระดับปานกลาง (29-36 คะแนน)	52.2
ระดับมาก (22-28 คะแนน)	17.4
รวม(N)	100.0(500)

$$\bar{X} = 33.8740, \text{ S.D.} = 4.9699, \text{ Min} = 22, \text{ Max} = 44$$

เมื่อวิเคราะห์ข้อคำถามปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อ พบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจระดับมาก มีจำนวนมากที่สุดคือ งบประมาณในการดำเนินงาน (ข้อ 2) คิดเป็น ร้อยละ 62.2 รองลงมาคือค่าตอบแทนที่ได้รับ (ข้อ 16) และเครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน (ข้อ 3) คิดเป็น ร้อยละ 57.8 และ 52.4 ตามลำดับ

มีข้อสังเกตว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีปัญหา และอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจระดับน้อย มีจำนวนมากที่สุดคือความเชื่อมั่นของตัวเอง (ข้อ 15) รองลงมาคือความเข้าใจในภาษาถิ่น (ข้อ 7) และความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมงาน (ข้อ 12) คิดเป็น ร้อยละ 47.0, 46.2 และ 39.6 ตามลำดับ (ตารางที่ 62)

ตารางที่ 62 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อ

ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ (Problems)	ระดับของปัญหา			รวม(N)
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1. การมอบหมายงานของผู้บังคับบัญชา	14.4	52.6	33.0	100.0(500)
2. งบประมาณในการดำเนินงาน	62.2	28.0	9.8	100.0(500)
3. เครื่องมือและอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน	52.4	39.2	8.4	100.0(500)
4. แหล่งวิทยากรที่สนับสนุนในการปฏิบัติงาน	40.2	53.8	6.0	100.0(500)
5. แหล่งการเรียนรู้ที่สนับสนุนในการปฏิบัติงาน	34.2	51.6	14.2	100.0(500)
6. งานที่ได้รับมอบหมายไม่ตรงกับที่เรียนมา	30.6	53.4	16.0	100.0(500)
7. ความเข้าใจในภาษาถิ่น	4.8	49.0	46.2	100.0(500)
8. ผู้บริหารหน่วยงานไม่สนับสนุน	14.6	62.0	23.4	100.0(500)
9. สถานที่ปฏิบัติงานมีกิจกรรมมาก	14.4	59.8	25.8	100.0(500)
10. ความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน	7.8	65.0	27.2	100.0(500)
11. สภาพแวดล้อมในที่ทำงาน	6.0	63.0	31.0	100.0(500)
12. ความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมงาน	10.4	50.0	39.6	100.0(500)
13. การให้ความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐ	33.2	44.8	22.0	100.0(500)
14. การสนับสนุนของประชาชนในท้องถิ่น	11.8	60.2	28.0	100.0(500)
15. ความเชื่อมั่นของตัวท่านเอง	10.8	42.2	47.0	100.0(500)
16. ค่าตอบแทนที่ได้รับ	57.8	31.8	10.4	100.0(500)
17. โอกาสในการแสดงความสามารถ	20.6	53.8	25.6	100.0(500)

4.4.8 ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต

ผลการวิเคราะห์ ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้านจากข้อคำถามทั้งหมด 32 ข้อ พบว่า มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 44-148 คะแนน โดยที่บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจให้คะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 102.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 22.32 บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 58.0 รองลงมาคือระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 27.2 มีเพียง ร้อยละ 14.8 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับน้อย (ตารางที่ 63)

ตารางที่ 63 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจทุกด้าน

ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจทุกด้าน	ร้อยละ
ระดับน้อย (44-78 คะแนน)	14.8
ระดับปานกลาง (79-113 คะแนน)	58.0
ระดับมาก (114-148 คะแนน)	27.2
รวม(N)	100.0(500)

\bar{X} = 102.9180, S.D. = 22.3289, Min = 44, Max = 148

เมื่อจำแนกความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 17-49 คะแนน โดยที่บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจให้คะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 31.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.45 บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 41.4 รองลงมาคือระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 36.6 มีเพียงร้อยละ 22.0 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับมาก

ด้านกิจการของคณะสงฆ์ มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 16-58 คะแนน โดยที่บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจให้คะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 42.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.09 บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์ระดับมาก มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 52.4 รองลงมาคือระดับปานกลาง คิดเป็น ร้อยละ 37.2 มีเพียง ร้อยละ 10.4 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับน้อย

ด้านการสงเคราะห์ประชาชน มีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 11-50 คะแนน โดยที่บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจให้คะแนนความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเฉลี่ยเท่ากับ 29.24 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 10.16 บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการสงเคราะห์ประชาชนระดับปานกลาง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 50.6 รองลงมาคือระดับน้อย คิดเป็น ร้อยละ 27.2 มีเพียง ร้อยละ 22.2 เท่านั้นที่มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับมาก (ตารางที่ 64)

ตารางที่ 64 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน

ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	ร้อยละ
ระดับน้อย (17-27 คะแนน)	36.6
ระดับปานกลาง (28-38 คะแนน)	41.4
ระดับมาก (39-49 คะแนน)	22.0
รวม(N)	100.0(500)
$\bar{X} = 31.1160, S.D. = 7.4524, \text{Min} = 17, \text{Max} = 49$	
ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์	ร้อยละ
ระดับน้อย (16-29 คะแนน)	10.4
ระดับปานกลาง (30-44 คะแนน)	37.2
ระดับมาก (45-58 คะแนน)	52.4
รวม(N)	100.0(500)
$\bar{X} = 42.5580, S.D. = 9.0959, \text{Min} = 16, \text{Max} = 58$	
ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการสงเคราะห์ประชาชน	ร้อยละ
ระดับน้อย (11-23 คะแนน)	27.2
ระดับปานกลาง (24-37 คะแนน)	50.6
ระดับมาก (38-50 คะแนน)	22.2
รวม(N)	100.0(500)
$\bar{X} = 29.2440, S.D. = 10.1620, \text{Min} = 11, \text{Max} = 50$	

เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้านพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์คิดเป็นร้อยละของค่าเฉลี่ยจากคะแนนเต็มเท่ากับ 73.3 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาคิดเป็น ร้อยละ 63.5 และด้านการสงเคราะห์ประชาชนคิดเป็น ร้อยละ 58.4

สรุปได้ว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ด้านกิจการของคณะสงฆ์ มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสงเคราะห์ประชาชน ตามลำดับ (ตารางที่ 65)

ตารางที่ 65 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็ม	จำนวน
1. ด้านเผยแผ่พระพุทธศาสนา	31.1160	7.4524	17	49	63.5	500
2. ด้านกิจการของคณะสงฆ์	42.5580	9.0959	16	58	73.3	500
3. ด้านการสงเคราะห์ประชาชน	29.2440	10.1620	11	50	58.4	500

เมื่อพิจารณาข้อคำถามความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่า **ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา** บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการจัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา (ข้อ 1) มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 31.4 รองลงมาคือการจัดกิจกรรมการปฏิบัติธรรม (ข้อ 10) และการอบรมศีลธรรมเข้าค่ายเยาวชน (ข้อ 8) คิดเป็น ร้อยละ 26.8 และ 17.6 ตามลำดับ มีข้อสังเกตว่าบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุดต่อการเผยแผ่ศีลธรรมทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ (ข้อ 4) จำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 39.4 รองลงมาคือการเผยแผ่ศีลธรรมทางวิทยุกระจายเสียงในชุมชน (ข้อ 5) และเผยแผ่ศีลธรรมทางสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์ (ข้อ 3) คิดเป็น ร้อยละ 38.4 และ 30.4 ตามลำดับ

ด้านกิจการของคณะสงฆ์ บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการช่วยงานศาสนพิธี (ข้อ 9) มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 32.6 รองลงมาคือการจัดโครงการอุปสมบทและบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน (ข้อ 3) และการช่วยงานการปฏิบัติธรรม (ข้อ 7) คิดเป็น ร้อยละ 30.2 และ 29.8 ตามลำดับ มีข้อสังเกตว่าบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุดต่อการอบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบบาลีสนามหลวง (ข้อ 12) เพียง ร้อยละ 11.0 รองลงมาคือการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรม-บาลี (ข้อ 1) และการอบรมเยาวชนก่อนเข้าสอบธรรมศึกษาสนามหลวง (ข้อ 11) ร้อยละ 9.0 และ 7.8 ตามลำดับ

ด้านการสงเคราะห์ประชาชน บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดต่อการช่วยเหลือเยาวชนต่อต้านยาเสพติด (ข้อ 10) มีจำนวนมากที่สุดเพียง ร้อยละ 20.8 รองลงมาคือ การส่งเสริมประชาชนลด ละ เลิกอบายมุข (ข้อ 8) และการให้การสงเคราะห์ประชาชนเมื่อประสบภัย (ข้อ 5) กับการจัดหาทุนสนับสนุนประชาชนสร้างสาธารณประโยชน์ (ข้อ 9) คิดเป็น ร้อยละ 18.4 , และ 15.8 ตามลำดับ มีข้อสังเกตว่าบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุดต่อการส่งเสริมชาวบ้านพัฒนาอาชีพ (ข้อ 1) คิดเป็น ร้อยละ 24.0 รองลงมาคือการจัดหาอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียน (ข้อ 7) และกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการออมทรัพย์ (ข้อ 3) คิดเป็น ร้อยละ 20.8 และ 18.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 66)

ตารางที่ 66 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายชื่อ

งานเผยแผ่พระพุทธศาสนา (Propagation)	ร้อยละความพึงพอใจ					รวม(N)
	1	2	3	4	5	
1. จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	1.6	13.2	13.8	40.0	31.4	100.0(500)
2. จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางราชการ	7.8	20.8	26.4	28.8	16.2	100.0(500)
3. เผยแผ่ศีลธรรมทางสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์	30.4	21.2	25.6	21.2	1.6	100.0(500)
4. เผยแผ่ศีลธรรมทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ	39.4	15.4	17.0	21.0	7.2	100.0(500)
5. เผยแผ่ศีลธรรมทางวิทยุกระจายเสียงในชุมชน	38.4	10.2	28.0	19.8	3.6	100.0(500)
6. จัดกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนาตามนโยบายของรัฐ	8.4	14.8	32.2	32.6	12.0	100.0(500)
7. อบรมศีลธรรมแก่ข้าราชการและประชาชน	7.0	21.2	27.0	35.8	9.0	100.0(500)
8. อบรมศีลธรรมเข้าค่ายเยาวชน	3.8	8.2	39.8	30.6	17.6	100.0(500)
9. จัดกิจกรรมลานธรรม ลานกีฬาต้านยาเสพติด	5.0	23.2	28.2	30.0	13.6	100.0(500)
10. จัดกิจกรรมการปฏิบัติธรรม	2.6	18.2	23.4	29.0	26.8	100.0(500)
งานในกิจการของคณะสงฆ์ (Activation Sangkha)	1	2	3	4	5	
1. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลี	9.0	12.6	45.0	21.6	11.8	100.0(500)
2. จัดการศึกษาแผนกสามัญตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ	10.0	15.0	31.6	26.6	16.8	100.0(500)
3. จัดโครงการอุปสมบทและบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน	6.0	15.8	22.4	25.6	30.2	100.0(500)
4. ช่วยงานธุรการคณะสงฆ์	1.6	11.6	29.8	32.0	25.0	100.0(500)
5. ช่วยงานการปกครองคณะสงฆ์	4.8	10.6	23.2	35.2	26.2	100.0(500)
6. ช่วยงานการเผยแผ่ศีลธรรม	1.6	8.2	31.2	35.4	23.6	100.0(500)
7. ช่วยงานการปฏิบัติธรรม	4.4	1.8	30.2	33.8	29.8	100.0(500)
8. ช่วยงานโครงการตามนโยบายของรัฐบาล	3.2	11.0	30.8	29.8	25.2	100.0(500)
9. ช่วยงานศาสนพิธี	2.8	4.8	25.4	34.4	32.6	100.0(500)
10. อบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบธรรมสนามหลวง	1.6	14.4	34.6	22.8	26.6	100.0(500)
11. อบรมเยาวชนก่อนเข้าสอบธรรมศึกษานามหลวง	7.8	3.8	40.0	22.2	26.2	100.0(500)
12. อบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบบาลีสนามหลวง	11.0	13.0	50.6	12.2	13.2	100.0(500)

ตารางที่ 66 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อ (ต่อ)

งานสงเคราะห์ประชาชน(Public Welfare)	ร้อยละความพึงพอใจ					รวม(N)
	1	2	3	4	5	
1. ส่งเสริมชาวบ้านพัฒนาอาชีพ	24.0	21.6	31.2	21.0	2.2	100.0(500)
2. ส่งเสริมชาวบ้านปลูกป่าสมุนไพรหรือทำยาสมุนไพร	13.4	22.8	38.6	12.0	13.2	100.0(500)
3. กิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการออมทรัพย์	18.0	21.4	26.3	20.6	13.8	100.0(500)
4. ให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแก่ประชาชน	12.0	24.2	31.4	18.6	13.8	100.0(500)
5. ให้การสงเคราะห์ประชาชนเมื่อประสบภัย	19.8	9.2	34.6	20.6	15.8	100.0(500)
6. จัดกิจกรรมช่วยเหลือคนพิการ	15.0	28.2	38.6	11.2	7.0	100.0(500)
7. จัดหาอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียน	20.8	25.6	21.6	20.8	11.2	100.0(500)
8. ส่งเสริมประชาชนลด ละ เลิกอบายมุข	16.2	12.0	32.2	21.2	18.4	100.0(500)
9. จัดหาทุนสนับสนุนประชาชนสร้างสาธารณประโยชน์	16.6	19.6	24.2	23.8	15.8	100.0(500)
10. ช่วยเหลือเยาวชนต่อต้านยาเสพติด	16.6	7.0	28.6	27.0	20.8	100.0(500)

หมายเหตุ 1 หมายถึง น้อยที่สุด, 5 หมายถึง มากที่สุด

4.4.9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

การศึกษาครั้งนี้ ต้องการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของ 2 ตัวแปร (Bivariate Analysis) ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีการวัดเป็นระดับกลุ่ม (Nominal Scale) ได้ทำการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ระดับความพึงพอใจการจัดการศึกษากับวิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัดพบว่า บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตสุรินทร์มีความพึงพอใจการจัดการศึกษาระดับปรับปรุง มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 47.6 รองลงมาคือวิทยาเขตนครราชสีมา วิทยาเขตขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย และวิทยาเขตอุบลราชธานี คิดเป็น ร้อยละ 43.8, 41.4, 37.8 และ 37.2 ตามลำดับ ในขณะที่บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตสุรินทร์ มีความพึงพอใจการจัดการศึกษาระดับดี มีจำนวนเพียง ร้อยละ 16.2

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรดังกล่าวด้วย Chi-Square พบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปว่าระดับความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขตกับวิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัดไม่มีความสัมพันธ์กัน (ตารางที่ 67)

ตารางที่ 67 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามวิทยาเขตกับระดับความพึงพอใจการจัดการศึกษา

ระดับความพึงพอใจการจัด การศึกษา	วิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด				
	ขอนแก่น	หนองคาย	อุบลราชธานี	นครราชสีมา	สุรินทร์
ปรับปรุง	41.4	37.8	37.2	43.8	47.6
พอใช้	40.0	44.6	46.2	37.1	36.2
ดี	18.6	17.6	16.7	19.1	16.2
รวม(N=486)	100.0(140)	100.0(74)	100.0(78)	100.0(89)	100.0(105)

Pearson Chi-Square = 3.623 df = 8 Sig. = 0.889

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์กับวิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด พบว่า บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตขอนแก่นมีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับพอใช้ มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 62.1 รองลงมาคือวิทยาเขตอุบลราชธานี วิทยาเขตนครราชสีมา วิทยาเขตสุรินทร์ และวิทยาเขตหนองคาย คิดเป็น ร้อยละ 60.5, 58.9, และ 53.2 ตามลำดับ ในขณะที่บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตขอนแก่นมีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับดี มีจำนวนเพียง ร้อยละ 29.0

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรดังกล่าวด้วย Chi-Square พบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปว่าระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์กับวิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัดไม่มีความสัมพันธ์กัน (ตารางที่ 68)

ตารางที่ 68 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามวิทยาเขตกับระดับความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ระดับความพึงพอใจ คุณลักษณะของบัณฑิต	วิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด				
	ขอนแก่น	หนองคาย	อุบลราชธานี	นครราชสีมา	สุรินทร์
ปรับปรุง	9.0	14.3	8.6	5.6	5.6
พอใช้	62.1	53.2	60.5	58.9	58.9
ดี	29.0	32.5	30.9	35.6	35.5
รวม(N=500)	100.0(145)	100.0(77)	100.0(81)	100.0(90)	100.0(107)

Pearson Chi-Square = 6.969 df = 8 Sig. = 0.540

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ระดับความพึงพอใจพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจกับวิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัดพบว่า บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตหนองคายมีความพึงพอใจพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจระดับพอใช้ มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 53.2 รองลงมาคือวิทยาเขตขอนแก่น, วิทยาเขตนครราชสีมา, วิทยาเขตสุรินทร์ และวิทยาเขตอุบลราชธานี คิดเป็น ร้อยละ

46.2, 42.2, 42.1 และ 42.0 ตามลำดับ ในขณะที่บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตหนองคายมีความพึงพอใจ พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจระดับดี มีจำนวนเพียงร้อยละ 32.5

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรดังกล่าวด้วย Chi-Square พบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปว่าระดับความพึงพอใจ พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจกับวิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด ไม่มีความสัมพันธ์กัน (ตารางที่ 69)

ตารางที่ 69 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามวิทยาเขตกับระดับพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ

ระดับพฤติกรรมการปฏิบัติ ศาสนกิจ	วิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด				
	ขอนแก่น	หนองคาย	อุบลราชธานี	นครราชสีมา	สุรินทร์
ปรับปรุง	13.8	14.3	9.9	10.0	10.3
พอใช้	46.2	53.2	42.0	42.2	42.1
ดี	40.0	32.5	48.1	47.8	47.7
รวม(N=500)	100.0(145)	100.0(77)	100.0(81)	100.0(90)	100.0(107)

Pearson Chi-Square = 7.123 df = 8 Sig. = 0.523

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ระดับปัญหาและอุปสรรคกับวิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด พบว่า บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตอุบลราชธานีมีปัญหาและอุปสรรคระดับพอใช้ (ปานกลาง) มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 60.5 รองลงมาคือวิทยาเขตสุรินทร์, วิทยาเขตหนองคาย, วิทยาเขตนครราชสีมา และวิทยาเขตขอนแก่น คิดเป็น ร้อยละ 52.3, 51.9, 48.9 และ 30.3 ตามลำดับ ในขณะที่บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตอุบลราชธานีมีปัญหาและอุปสรรคระดับดี (น้อย) มีจำนวนเพียง ร้อยละ 28.4

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรดังกล่าวด้วย Chi-Square พบว่า ตัวแปรทั้งสองไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สรุปว่าระดับปัญหาและอุปสรรคกับวิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด ไม่มีความสัมพันธ์กัน (ตารางที่ 70)

ตารางที่ 70 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามวิทยาเขตกับระดับปัญหาและอุปสรรค

ระดับปัญหาและอุปสรรค	วิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด				
	ขอนแก่น	หนองคาย	อุบลราชธานี	นครราชสีมา	สุรินทร์
ปรับปรุง(มาก)	20.0	20.8	11.1	14.4	18.7
พอใช้(ปานกลาง)	30.3	51.9	60.5	48.9	52.3
ดี(น้อย)	29.0	27.3	28.4	36.7	29.0
รวม(N=500)	100.0(145)	100.0(77)	100.0(81)	100.0(90)	100.0(107)

Pearson Chi-Square = 6.491 df = 8 Sig. = 0.592

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ รวมทุกด้านกับวิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด พบว่า บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตอุบลราชธานีมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้านระดับพอใช้ มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 67.9 รองลงมาคือวิทยาเขตสุรินทร์, วิทยาเขตหนองคาย, วิทยาเขตนครราชสีมาและวิทยาเขตขอนแก่น คิดเป็น ร้อยละ 59.8, 57.1, 56.7 และ 52.4 ตามลำดับ ในขณะที่บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตอุบลราชธานี มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้านระดับดี มีจำนวนเพียง ร้อยละ 23.5

เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรดังกล่าวด้วย Chi-Square พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำเพียง 0.188 (ตารางที่ 71)

ตารางที่ 71 ร้อยละของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ จำแนกตามวิทยาเขตกับระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ รวมทุกด้าน

ระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรวมทุกด้าน	วิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด				
	ขอนแก่น	หนองคาย	อุบลราชธานี	นครราชสีมา	สุรินทร์
ปรับปรุง	14.5	7.8	8.6	18.9	21.5
พอใช้	52.4	57.1	67.9	56.7	59.8
ดี	33.1	35.1	23.5	24.4	18.7
รวม(N=500)	100.0(145)	100.0(77)	100.0(81)	100.0(90)	100.0(107)

Pearson Chi-Square = 18.270 df = 8 Sig. = 0.019 CC = 0.188

4.4.10 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความพึงพอใจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจต่อการปฏิบัติศาสนกิจ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า

๑. คุณลักษณะของประชากร ประกอบด้วย จำนวนปีที่บวชเป็นสามเณร และจำนวนพรรษาที่บวชเป็นพระ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงลบค่อนข้างต่ำ ที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ -0.303 และ -0.360 ตามลำดับ ส่วนอายุบัณฑิตปัจจุบันและรายได้ต่อเดือนขณะปฏิบัติศาสนกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

๒. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์, พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ และปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกค่อนข้างต่ำ ที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

เท่ากับ 0.338, 0.703 และ 0.241 ส่วนความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขตไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ (ตารางที่ 72)

ตารางที่ 72 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
1. อายุบัณฑิตปัจจุบัน	0.004
2. จำนวนปีที่บวชเป็นสามเณร	-0.303**
3. จำนวนพรรษาที่บวชเป็นพระ	-0.360**
4. รายได้ต่อเดือนขณะปฏิบัติศาสนกิจ	0.037
5. ความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขต	0.015
6. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	0.338**
7. พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ	0.703**
8. ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ	0.241**

หมายเหตุ ** และ * หมายถึง มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ

4.4.11 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

การวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปร โดยใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ตัวแปรที่ปรับให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy) ได้แก่ สาขาวิชาที่บัณฑิตศึกษา และวิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด โดยกำหนดให้ตัวแปรดังกล่าวเข้าสู่การวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปร อายุบัณฑิตปัจจุบัน, จำนวนปีที่บวชเป็นสามเณร, จำนวนพรรษาที่บวชเป็นพระ, รายได้ต่อเดือนขณะปฏิบัติศาสนกิจ, ความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขต, คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์, พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ และปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ ซึ่งผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อตรวจสอบเบื้องต้นพบว่า ไม่มีตัวแปรคู่ใดที่นำมาวิเคราะห์แล้วมีค่าความสัมพันธ์สูงเกินกว่า 0.75 ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Multicollinearity) ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ จากผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่าความสัมพันธ์ไม่สูงเกินกว่าที่กำหนด ดังนั้นจึงทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณต่อไป

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.239 และความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขต มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการ

ปฏิบัติศาสนกิจ และบัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตขอนแก่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เท่ากับ 0.212 และ 0.180 และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับบัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์ต่ำกว่ากับ -0.063

พฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขต และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.582 และ 0.582

ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ, คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.259, 0.172 และ 0.366 ตามลำดับ

บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาสังคมศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับรายได้ต่อเดือนขณะปฏิบัติศาสนกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.187 และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์, พฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจ และบัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาศาสนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.153 , -0.177 และ -0.226 ตามลำดับ

บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาการสอนภาษาไทย มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจรายได้ต่อเดือนขณะปฏิบัติศาสนกิจ และบัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาสังคมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.141 , -0.201 , และ -0.161 ตามลำดับ

บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาการสอนภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.145

บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชารัฐศาสตร์ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับบัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาศาสนา, บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาสังคมศึกษา และบัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาการสอนภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.196 , -0.256 และ -0.139 ตามลำดับ

บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ และพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.190 และ 0.054 ตามลำดับ

บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับบัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาศาสนา, บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาสังคมศึกษา, บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาการสอนภาษาไทย

และบัณฑิตที่ศึกษาด้านรัฐศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.205 , -0.267 , -0.145 และ -0.231 ตามลำดับ

บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาพระพุทธศาสนา มีความสัมพันธ์เชิงลบกับบัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาสังคมศึกษา และบัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.146 และ -0.132 ตามลำดับ

บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตหนองคาย มีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมการศึกษา ศาสนกิจ, บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาศาสนา, บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาการสอนภาษาไทย และบัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาพระพุทธศาสนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.140 , -0.218 , -0.155 และ -0.140 ตามลำดับ

บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตอุบลราชธานี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการศึกษา ศาสนกิจ, บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาศาสนา, บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาการสอนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.150 , 0.140 และ 0.285 ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับวิทยาเขตหนองคาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.188

บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตนครราชสีมา มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขต, บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาสังคมศึกษา, บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตหนองคาย และบัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตอุบลราชธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.063 , -0.165 , -0.229 และ -0.157 ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ และบัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาพระพุทธศาสนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.129 และ 0.247 ตามลำดับ

บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตสุรินทร์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับบัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาการสอนภาษาอังกฤษ และบัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาพระพุทธศาสนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.160 และ 0.230 ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับบัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาภาษาอังกฤษ, บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตหนองคาย, บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตอุบลราชธานี และบัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.182 , -0.194 , -0.133 และ -0.162 ตามลำดับ

บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตขอนแก่น มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับบัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาศาสนา, บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาปรัชญา, บัณฑิตที่ศึกษาด้านวิชาการสอนภาษาไทย และ บัณฑิตที่

ศึกษาสาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ 0.211, 0.278, 0.270 และ 0.180 ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์เชิงลบกับบัณฑิตที่ศึกษาการสอนภาษาอังกฤษ, บัณฑิตที่ศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตที่ศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ, บัณฑิตที่ศึกษาสาขาวิชาพระพุทธศาสนาบัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตหนองคาย, บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตอุบลราชธานี, บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตนครราชสีมา และบัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตสุรินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์เท่ากับ -0.149, -0.197, -0.219, -0.214, -0.418, -0.287, -0.350 และ -0.296 ตามลำดับ (ตารางที่ 73)

ตารางที่ 73 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1.000									
2	-0.009	1.000								
3	0.039	0.015	1.000							
4	0.066	-0.004	0.239**	1.000						
5	-0.016	-0.069	0.212**	0.582**	1.000					
6	0.259**	-0.044	0.104	0.172**	0.366**	1.000				
7	0.042	-0.010	-0.103	-0.085	-0.025	-0.023	1.000			
8	0.118	0.081	-0.004	0.022	0.070	0.067	-0.092	1.000		
9	-0.009	0.187**	0.078	-0.153*	-0.177**	-0.101	-0.226**	-0.121	1.000	
10	-0.141*	-0.201**	-0.050	0.117	0.098	-0.013	-0.123	-0.066	-0.161*	1.000
11	-0.145*	-0.072	0.117	-0.043	0.058	-0.008	-0.078	-0.041	-0.101	-0.055
12	-0.033	-0.066	0.045	0.116	0.182	0.060	-0.196**	-0.104	-0.256**	-0.139*
13	0.190**	-0.075	-0.003	0.092	0.054**	0.067	-0.060	-0.032	-0.078	-0.042
14	0.013	0.024	0.008	-0.028	-0.104	0.019	-0.205**	-0.109	-0.267**	-0.145*
15	0.037	0.008	-0.091	0.078	-0.021	0.006	-0.112	-0.060	-0.146*	-0.079
16	-0.001	0.084	-0.009	-0.044	-0.140*	-0.106	-0.218**	-0.116	0.105	-0.155*
17	-0.037	-0.077	0.173	0.069	0.150*	0.007	0.148*	-0.080	-0.044	-0.106
18	0.000	-0.126	-0.063**	0.075	0.095	0.129*	-0.079	-0.097	-0.195**	0.005
19	-0.102	0.072	-0.036	-0.080	0.008	0.079	-0.096	-0.082	0.093	-0.110
20	0.093	0.026	-0.034	-0.012	-0.059	-0.066	0.211**	0.278**	0.025	0.270**

ตารางที่ 73 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ระหว่างตัวแปรที่ศึกษา (ต่อ)

ตัวแปร	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
11	1.000									
12	-0.088	1.000								
13	-0.027	-0.067	1.000							
14	-0.092	-0.231**	-0.070	1.000						
15	-0.050	-0.126	-0.038	-0.132*	1.000					
16	-0.097	0.009	-0.075	0.403	-0.140*	1.000				
17	0.285**	0.050	-0.051	-0.123	-0.012	-0.188**	1.000			
18	-0.082	0.126	-0.063	0.107	0.247**	-0.229**	-0.157*	1.000		
19	0.160*	0.093	-0.053	-0.182**	0.230**	-0.194**	-0.133*	-0.162*	1.000	
20	-0.149*	-0.197**	0.180**	-0.219**	-0.214**	-0.418**	-0.287**	-0.350**	-0.296**	1.000

หมายเหตุ **, * หมายถึงระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, 0.05 ตามลำดับ

1 หมายถึง ความพึงพอใจการปฏิบัติ ศาสนกิจ	8 หมายถึงบัณฑิตสาขาวิชาปรัชญา	15 หมายถึงบัณฑิตสาขาวิชา พระพุทธศาสนา
2 หมายถึงรายได้ต่อเดือนขณะปฏิบัติ ศาสนกิจ	9 หมายถึงบัณฑิตสาขาวิชาสังคมศึกษา	16 หมายถึงบัณฑิตสังกัดวิทยาเขต หนองคาย
3 หมายถึงความพึงพอใจการจัดการศึกษา ของวิทยาเขต	10 หมายถึงบัณฑิตสาขาวิชาการสอน ภาษาไทย	17 หมายถึงบัณฑิตสังกัดวิทยาเขต อุบลราชธานี
4 หมายถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึง ประสงค์	11 หมายถึงบัณฑิตสาขาวิชาการสอน ภาษาอังกฤษ	18 หมายถึงบัณฑิตสังกัดวิทยาเขต นครราชสีมา
5 หมายถึงพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ	12 หมายถึงบัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์	19 หมายถึงบัณฑิตสังกัดวิทยาเขต สุรินทร์
6 หมายถึงปัญหาและอุปสรรคต่อการ ปฏิบัติศาสนกิจ	13 หมายถึงสาขาวิชาสังคมวิทยาและ มานุษยวิทยา	20 หมายถึงบัณฑิตสังกัดวิทยาเขต ขอนแก่น
7 หมายถึงบัณฑิตสาขาวิชาศาสนา	14 หมายถึงบัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษ	

4.4.12 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต

ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) เท่ากับ 1.496 หมายความว่า เมื่อบัณฑิตมีปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจเพิ่มขึ้น 1.496 หน่วย

เมื่อพิจารณาอิทธิพลของตัวแปรอิสระ ที่มีต่อความพึงพอใจการปฏิบัติงานของบัณฑิตปฏิบัติงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า อิทธิพลของตัวแปรมีตัวเดียวได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน (Beta = 0.300)

ทั้งนี้ตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจการปฏิบัติงานของบัณฑิตปฏิบัติงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้ ร้อยละ 18 ($R^2 = 0.182$) (ตารางที่ 74)

ตารางที่ 74 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของบัณฑิตปฏิบัติงาน

ตัวแปรอิสระ	b	Beta	Sig.	ลำดับที่ ของอิทธิพล
1. รายได้ต่อเดือนขณะปฏิบัติงาน	-7.450	-0.043	0.607	
2. ความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขต	0.159	0.035	0.686	
3. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	0.347	0.099	0.332	
4. พฤติกรรมการปฏิบัติงาน	-0.770	-0.173	0.110	
5. ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน	1.496	0.300	0.001	1
6. สาขาวิชาที่บัณฑิตศึกษา ⁽¹⁾				
- ศาสนา	1.658	0.026	0.797	
- ปรัชญา	8.674	0.081	0.372	
- การสอนภาษาไทย	-12.736	-0.152	0.122	
- การสอนภาษาอังกฤษ	-14.084	-0.112	0.215	
- รัฐศาสตร์	-1.101	-0.019	0.855	
- สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	23.791	0.147	0.087	
- ภาษาอังกฤษ	-1.393	-0.024	0.816	
- พระพุทธศาสนา	5.415	0.060	0.536	
7. วิทยาเขตที่บัณฑิตสังกัด ⁽²⁾				
- ขอนแก่น	1.213	0.026	0.835	
- อุบลราชธานี	-1.360	-0.019	0.858	
- นครราชสีมา	-2.756	-0.045	0.671	
- สุรินทร์	-7.840	-0.112	0.287	
ค่าคงที่(Constant = a)	66.726			

$R^2 = 0.182$ F = 1.714 Sig. = 0.048 (1) กลุ่มอ้างอิง สาขาวิชาสังคมศึกษา (2) กลุ่มอ้างอิง วิทยาเขตหนองคาย

4.5 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยออกเป็น 4 กลุ่ม ตามประเภทของประชากร ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 หัวหน้าหน่วยงานผู้รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ มีจำนวน 500 รูป/คน ได้รับแบบสอบถามตอบกลับจำนวน 259 รูป/คน ผลการศึกษาพบว่า

หัวหน้าหน่วยงานที่จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรม-บาลี มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือประเภทอื่น ๆ เช่น โรงเรียนของรัฐบาล, โรงเรียนอนุบาล, และสำนักงานวัด ส่วนศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนา และการจัดการศึกษาสงเคราะห์มีจำนวนน้อย ส่วนจำนวนบัณฑิตที่ปฏิบัติศาสนกิจในหน่วยงาน พบว่า มีจำนวนอยู่ระหว่าง 1-10 รูป หน่วยงานที่มีบัณฑิตจำนวน 1 รูปมีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ มีจำนวน 2 รูป และ 3 รูป เมื่อจำแนกตามความต้องการบัณฑิตที่จะรับเข้าปฏิบัติศาสนกิจในปีต่อไปพบว่า มีหน่วยงานต้องการบัณฑิตในปีต่อไปคิดเป็น ร้อยละ 91.5 หน่วยงานที่ต้องการบัณฑิตจำนวน 1 รูป, 2 รูป และ 3 รูป มีจำนวนมากที่สุด ตามลำดับ หน่วยงานที่ไม่ต้องการบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจในปีต่อไปมีเพียง ร้อยละ 8.5 เท่านั้น

ความสำคัญต่อภารกิจของคณะสงฆ์ พบว่า หัวหน้าหน่วยงานให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์เป็นลำดับที่ 1 คือด้านศาสนศึกษา รองลงมาคือ ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม และด้านการปกครอง ส่วนด้านสาธารณูปการ และด้านสาธารณสงเคราะห์ให้ความสำคัญลำดับสุดท้าย

ลักษณะงานที่ต้องการใช้บัณฑิตตามลำดับความสำคัญ พบว่า หัวหน้าหน่วยงานต้องการให้บัณฑิตช่วยงานที่มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือการสอนหนังสือ รองลงมาคือการอบรมความรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ และการเทศน์หรือสวดมนต์ ส่วนการบริหารจัดการให้ความสำคัญลำดับสุดท้าย

ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ พบว่า หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตอยู่ในระดับดี คิดเป็นเพียง ร้อยละ 51.4 รองลงมาคือระดับพอใช้ และระดับปรับปรุง เมื่อพิจารณาความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นรายข้อ พบว่า หัวหน้าหน่วยงานพึงพอใจความรู้ความสามารถด้านพระพุทธศาสนาของบัณฑิต คิดเป็นเพียง ร้อยละ 66.0 รองลงมาคือความเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่คิด และรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม ส่วนทักษะในการทำงานเป็นทีม และมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนาหัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจระดับน้อย

ความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ พบว่า หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตอยู่ในระดับดี คิดเป็น ร้อยละ 81.5 เมื่อพิจารณาความ

พึงพอใจพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตเป็นรายข้อ พบว่า หัวหน้าหน่วยงานพึงพอใจการไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข เช่น ซื่อห่วย พนันบอล คิดเป็น ร้อยละ 86.1 ส่วนการมีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในทางที่ดี และความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจระดับน้อย

ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต พบว่า หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตระดับปานกลาง คิดเป็นเพียง ร้อยละ 45.6 เท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน พบว่า หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 71.02 รองลงมาคือด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสงเคราะห์ประชาชน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า จำนวนความต้องการบัณฑิตช่วยงานในปีต่อไป และพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำ ส่วนจำนวนบัณฑิตที่มีในหน่วยงาน และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต ด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ, คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติศาสนกิจ ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้ตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้ ร้อยละ 39.6

กลุ่มที่ 2 พระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอ ใน 5 จังหวัดที่มีวิทยาเขตตั้งอยู่ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 89 รูป ได้รับแบบสอบถามกลับจำนวน 42 รูป ผลการศึกษาพบว่า

เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดขอนแก่นมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นเพียงร้อยละ 30.0 รองลงมาคือ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดนครราชสีมา

ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์ พบว่า เจ้าคณะอำเภอให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์เป็นลำดับที่ 1 คือด้านศาสนศึกษา รองลงมาคือด้านการปกครอง และด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ส่วนด้านสาธารณูปการ และด้านสาธารณสงเคราะห์ เจ้าคณะอำเภอให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย

ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ พบว่า เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในระดับพอใช้ และระดับปรับปรุงเท่ากัน คิดเป็นเพียง ร้อยละ 42.4 เมื่อพิจารณาความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นรายชื่อ พบว่า เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจการมีโลกทัศน์กว้างไกล คิดเป็น ร้อยละ 39.0 รองลงมาคือมีทักษะในการสื่อสาร และรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม ส่วนการมีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา, มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส และเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจในระดับต้องปรับปรุง

ความพึงพอใจพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต พบว่า เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตอยู่ในระดับต้องปรับปรุง คิดเป็น ร้อยละ 43.6 เมื่อพิจารณาความพึงพอใจพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตเป็นรายชื่อ พบว่า เจ้าคณะอำเภอ มีความพึงพอใจการมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย คิดเป็นเพียง ร้อยละ 41.5 รองลงมาคือการไม่สูบบุหรี่ และมีความขยันหมั่นเพียร ส่วนการทำวัตรสวดมนต์เป็นกิจวัตร, การประพฤติตนตามพระธรรมวินัย และบิณฑบาตเป็นวัตร เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจระดับต้องปรับปรุง

ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต พบว่า เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตระดับปานกลาง คิดเป็น ร้อยละ 56.8 เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน พบว่า เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจด้านกิจการของคณะสงฆ์มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 64.73 รองลงมาคือด้านเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสงเคราะห์ประชาชน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมกรการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต ด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดสุรินทร์, ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และเจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดนครราชสีมา มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้ตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้ ร้อยละ 59.3

กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ตำแหน่งผู้อำนวยการ, รองผู้อำนวยการ, หัวหน้าสาขาวิชา และหัวหน้าฝ่าย มีจำนวน 86 รูป/คน ได้รับแบบสอบถามตอบกลับจำนวน 42 รูป/คน

ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่สังกัดวิทยาเขตหนองคายและวิทยาเขตนครราชสีมา มีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นเพียง ร้อยละ 25.0 รองลงมาคือวิทยาเขตขอนแก่น, วิทยาเขตสุรินทร์ และวิทยาเขตอุบลราชธานี ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชา มีจำนวน ร้อยละ 37.5 รองลงมาคือหัวหน้าฝ่าย, ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ ตามลำดับ

ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์ พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์เป็นลำดับที่ 1 คือด้านศาสนศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 75.0 รองลงมาคือด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม และด้านศึกษาสงเคราะห์ ส่วนด้านสาธารณูปการ, ด้านสาธารณสงเคราะห์ และการปกครอง ผู้บริหารให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย

ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ พบว่า ผู้บริหารมีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นเพียง ร้อยละ 42.1 เท่านั้น เมื่อพิจารณาความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นรายชื่อ พบว่า ผู้บริหารพึงพอใจความเป็นผู้นำ กับมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ คิดเป็นเพียง ร้อยละ 43.9 เท่านั้น รองลงมาคือมีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เพียงพอพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม ส่วนการมีทักษะทางภาษาต่างประเทศหรือภาษาท้องถิ่น, ความตรงต่อเวลา และเป็นผู้มีวินัย ผู้บริหารมีความพึงพอใจระดับต้องปรับปรุง

ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต พบว่า ผู้บริหารมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตระดับปานกลาง คิดเป็น ร้อยละ 68.3 เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีความพึงพอใจการปฏิบัติ

ศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์มากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 69.9 รองลงมาคือด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสงเคราะห์ประชาชน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต อย่างมีนัยสัมพันธ์ทางสถิติที่ 0.05 และ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกค่อนข้างต่ำ

ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต ด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และผู้บริหารตำแหน่งรองผู้อำนวยการ มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้ตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรตามคือ *ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ* ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้ ร้อยละ 49.5

กลุ่มที่ 4 บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจรุ่นที่ 50 มีจำนวน 624 รูป ได้รับแบบสอบถามตอบกลับจำนวน 500 รูป

ผลการศึกษา พบว่า บัณฑิตที่สังกัดวิทยาเขตขอนแก่น มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นเพียงร้อยละ 29.0 รองลงมาคือวิทยาเขตสุรินทร์, วิทยาเขตนครราชสีมา, วิทยาเขตอุบลราชธานี และวิทยาเขตหนองคาย ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามสาขาวิชาที่บัณฑิตศึกษา พบว่า บัณฑิตสาขาวิชารัฐศาสตร์ มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นเพียง ร้อยละ 28.7 รองลงมาคือสาขาวิชาศาสนา, สาขาวิชาสังคมศึกษา, สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, ภาษาอังกฤษ, การสอนภาษาไทย, ปรัชญา, การสอนภาษาอังกฤษ และสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ตามลำดับ

บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีอายุอยู่ระหว่าง 21-65 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 30.6 ปี กลุ่มอายุระหว่าง 21-29 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 54.2 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 30-39 ปี เมื่อจำแนกตามจำนวนปีที่บวช พบว่า บัณฑิตเคยบวชเป็นสามเณรเป็นเวลาระหว่าง 1-12 ปี บวชเป็นสามเณรระหว่างช่วง 6-8 ปี มีจำนวนมากที่สุด และบัณฑิตบวชเป็นพระมีพรรษาอยู่ระหว่าง 1-42 พรรษา จำนวนพรรษาเฉลี่ยเท่ากับ 8.8 พรรษา บัณฑิตมีพรรษาระหว่าง 5-10 พรรษา มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 47.0 ในระหว่างปฏิบัติศาสนกิจ พบว่า บัณฑิตมีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง

400-9,000 บาท มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 2,204 บาท กลุ่มบัณฑิตที่มีรายได้ระหว่าง 1001-2,000 บาท มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 39.5 ในขณะที่เดียวกันมีบัณฑิตที่ไม่มีรายได้ คิดเป็น ร้อยละ 69.6 จากบัณฑิตทั้งหมด

เมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษา (รับปริญญาแล้ว) ต้องการลาศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 55.9 ต้องการศึกษาต่อ คิดเป็น ร้อยละ 93.0 และต้องการปฏิบัติศาสนกิจต่อที่เดิม คิดเป็น ร้อยละ 74.1

ลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายตามลำดับความสำคัญ พบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานที่มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1 คือการสอนหนังสือ คิดเป็น ร้อยละ 74.2 รองลงมาคือการเทศน์หรือสวดมนต์ และการบริการด้านต่าง ๆ ส่วนการปาฐกถาธรรม และการบริหารจัดการบัณฑิตได้รับมอบหมายเป็นลำดับสุดท้าย

ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์ พบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจให้ความสำคัญต่อภารกิจหลักของคณะสงฆ์เป็นลำดับที่ 1 คือด้านศาสนศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 68.7 รองลงมาคือด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ส่วนด้านการปกครองและด้านสาธารณูปการ บัณฑิตให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย

ความพึงพอใจของบัณฑิตต่อการจัดการศึกษาของวิทยาเขต พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขตระดับต้องปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 42. รองลงมาคือระดับพอใช้ และระดับดี เมื่อพิจารณาความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขตเป็นรายข้อ พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจหลักสูตรระดับดี คิดเป็นเพียง ร้อยละ 42.0 รองลงมาคือวิธีการสอนของอาจารย์ และห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการ ส่วนสวัสดิการที่จัดให้นิสิต, ตำรา/เอกสารประกอบการสอน และห้องคอมพิวเตอร์ บัณฑิตมีความพึงพอใจระดับต้องปรับปรุง คิดเป็นถึง ร้อยละ 53.0, 44.6 และ 38.7 ตามลำดับ

ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ พบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับพอใช้ คิดเป็น ร้อยละ 59.2 รองลงมาคือระดับดี และระดับต้องปรับปรุง เมื่อพิจารณาความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์เป็นรายข้อ พบว่า บัณฑิตพึงพอใจความเป็นผู้นำ คิดเป็น ร้อยละ 51.0 รองลงมาคือใฝ่รู้ใฝ่คิด และมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้งานสำเร็จ ส่วนเป็นผู้มีวินัย, ความตรงต่อเวลาและมีทักษะทางภาษาต่างประเทศหรือภาษาท้องถิ่น บัณฑิตพึงพอใจในระดับต้องปรับปรุง

ความพึงพอใจพฤติกรรมการศึกษา พบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจพฤติกรรมการศึกษาในระดับพอใช้ คิดเป็น ร้อยละ 45.0 เมื่อพิจารณาความพึงพอใจพฤติกรรมปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อ พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจความซื่อสัตย์สุจริตระดับดี คิดเป็น ร้อยละ 67.2 รองลงมาคือความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ

มอบหมาย และมีความขยันหมั่นเพียร ส่วนไม่สูบบุหรี่, ไม่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ เช่น ซื่อสัตย์ พ้น บอล บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจระดับปรับปรุง

ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ พบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจระดับปานกลาง คิดเป็น ร้อยละ 52.2 รองลงมาคือระดับน้อย และระดับมาก เมื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายข้อ พบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดคืองบประมาณในการดำเนินงาน คิดเป็น ร้อยละ 62.2 รองลงมาคือค่าตอบแทนที่ได้รับ และเครื่องมือหรืออุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน ส่วนความเชื่อมั่นของตัวบัณฑิต, ความเข้าใจในภาษาถิ่น และความรู้ความสามารถของเพื่อนร่วมงาน บัณฑิตเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจระดับน้อย

ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต พบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับปานกลาง คิดเป็น ร้อยละ 58.0 เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน พบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์มากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 73.3 รองลงมาคือด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสงเคราะห์ประชาชน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า จำนวนปีที่บวชเป็นสามเณร, จำนวนพรรษาที่บวชเป็นพระมีความสัมพันธ์ กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงลบค่อนข้างต่ำ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์, พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ และปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกค่อนข้างต่ำ ส่วนอายุบัณฑิตปัจจุบัน, รายได้ต่อเดือนขณะปฏิบัติศาสนกิจ และความพึงพอใจการจัดการศึกษาของวิทยาเขต ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต ด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้ตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรตามคือความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้เพียง ร้อยละ 18.2

สรุปผลที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อระดับความพึงพอใจการปฏิบัติงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรียงลำดับตามอิทธิพลจากมากไปน้อยได้ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 หน่วยงานผู้รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติงาน

อันดับที่ 1 พฤติกรรมการการปฏิบัติงาน

อันดับที่ 2 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

กลุ่มที่ 2 พระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอ

อันดับที่ 1 เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดสุรินทร์

อันดับที่ 2 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

อันดับที่ 3 เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารมหาวิทยาลัย

อันดับที่ 1 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

อันดับที่ 2 ผู้บริหารตำแหน่งรองผู้อำนวยการ

กลุ่มที่ 4 บัณฑิตปฏิบัติงาน

อันดับที่ 1 ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

โดยตัวแปรอิสระทั้งหมดที่นำมาศึกษา สามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของความพึงพอใจการปฏิบัติงาน ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามกลุ่มประชากรได้ดังนี้

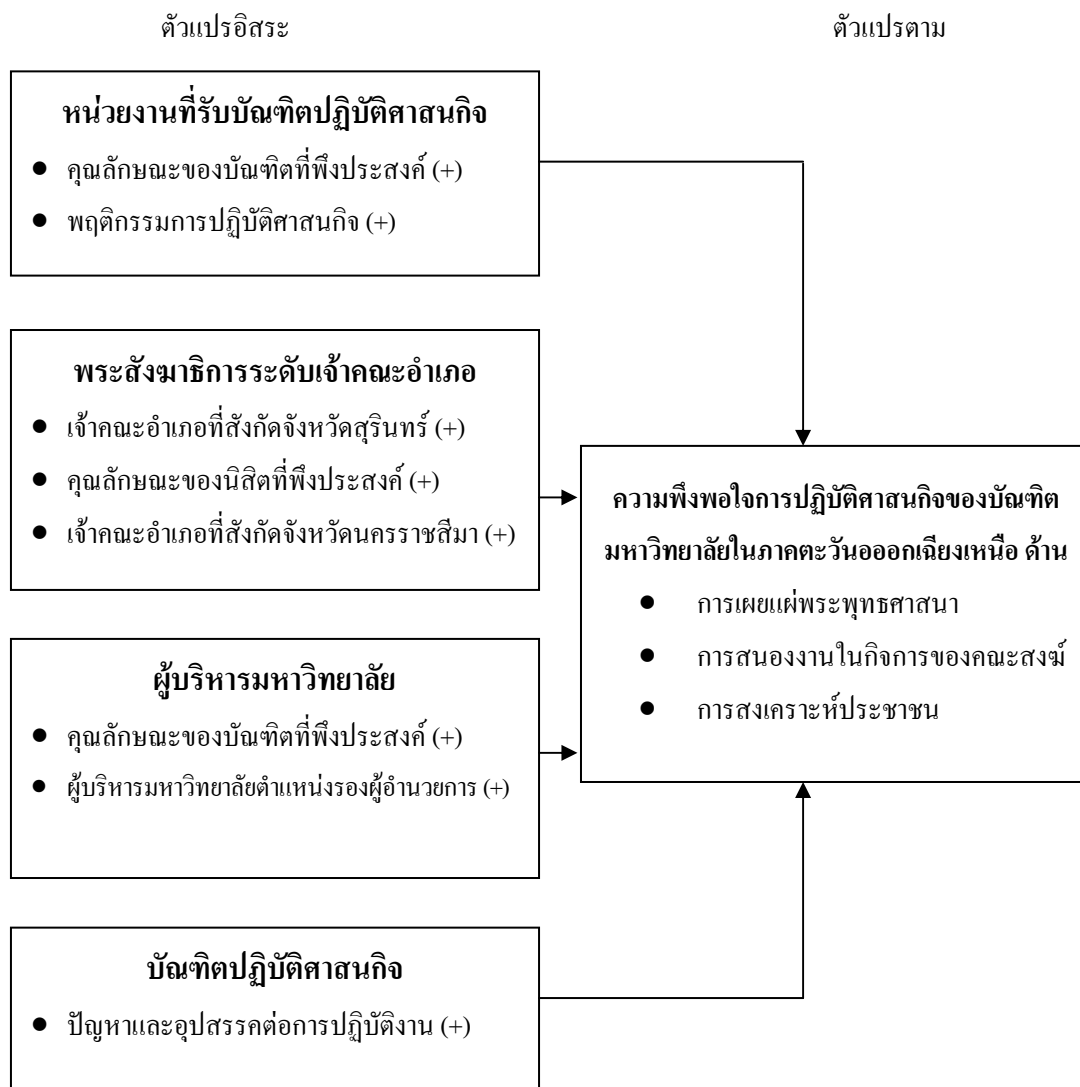
กลุ่มที่ 1 ได้ประมาณร้อยละ 39.60 ($R^2 = 0.396$)

กลุ่มที่ 2 ได้ประมาณร้อยละ 59.30 ($R^2 = 0.593$)

กลุ่มที่ 3 ได้ประมาณร้อยละ 49.50 ($R^2 = 0.495$)

กลุ่มที่ 4 ได้ประมาณร้อยละ 18.20 ($R^2 = 0.182$)

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาปรับปรุงและสร้างเป็นแผนผังได้ ดังนี้ (แผนผังที่ 4)

แผนผังที่ 4 ผลการศึกษาตามกรอบแนวคิดการวิจัย

จากแผนผังที่ 4 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากผลการศึกษาครั้งนี้มี 6 ปัจจัยคือ พฤติกรรมการการปฏิบัติศาสนกิจ, คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์, เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดสุรินทร์, เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดนครราชสีมา, ผู้บริหารตำแหน่งรองผู้อำนวยการ และปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากกลุ่มประชากรจำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหัวหน้าหน่วยงานผู้รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ, กลุ่มพระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอ, กลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัย และกลุ่มบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจรุ่นที่ 50 ซึ่งผลการศึกษามีประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้เห็นความสำคัญของประสิทธิภาพพุทธศาสนบัณฑิตในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาแก่สังคม และอาจเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตพุทธศาสนบัณฑิตตามมหาวิทยาลัยพึงประสงค์

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติศาสนกิจ ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติศาสนกิจ ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5.2 ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 1,299 รูป/คน เมื่อดำเนินการแล้ว คงเหลือประชากรจริง จำนวน 843 รูป/คน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหัวหน้าหน่วยงานผู้รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ จำนวน 259 รูป/คน, กลุ่มพระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอ ในเขตจังหวัดที่มีวิทยาเขตตั้งอยู่ จำนวน 42 รูป/คน, กลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัย สังกัดวิทยาเขต 5 แห่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 42 รูป/คน และกลุ่มบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจรุ่นที่ 50 จำนวน 500 รูป

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณหน่วยวิเคราะห์ระดับปัจเจกบุคคล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์เจ้าหน้าที่ของส่งกลับพร้อมแสตมป์ ในช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนมีนาคม 2548 จากนั้นนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ลงรหัส และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด สถิติที่ศึกษาความสัมพันธ์ของ 2 ตัวแปร ได้แก่ สถิติไค-สแควร์, สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสถิติที่ศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระหลายตัวที่มีต่อตัวแปรตาม ได้แก่ สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยแยกวิเคราะห์แบบสอบถามออกเป็น 4 ชุด ตามกลุ่มประชากร

5.3 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยออกเป็น 4 กลุ่ม ตามประเภทของประชากร ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 หัวหน้าหน่วยงานผู้รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ ผลการศึกษา พบว่า

หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ของบัณฑิตระดับปานกลาง คิดเป็นเพียง ร้อยละ 45.6 เท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน พบว่า หัวหน้าหน่วยงานมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์มากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 71.02 รองลงมาคือด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสงเคราะห์ประชาชน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า จำนวนความต้องการบัณฑิตช่วยงานในปีต่อไป และพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับต่ำ ส่วนจำนวนบัณฑิตที่มีในหน่วยงาน และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ไม่มีความพัน์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต ด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ, คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้ตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจ การปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้ร้อยละ 39.6

กลุ่มที่ 2 พระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอ ใน 5 จังหวัดที่มีวิทยาเขตตั้งอยู่ ผลการศึกษาพบว่า

เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 56.8 เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน พบว่า เจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจด้านกิจการของคณะสงฆ์มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 64.73 รองลงมาคือด้านเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสงเคราะห์ประชาชน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมกรปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต มีความสัมพันธ์กับระดับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต ด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า เจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดสุรินทร์, ความพึงพอใจคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และเจ้าคณะอำเภอที่สังกัดจังหวัดนครราชสีมา มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ การปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้ ตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้ ร้อยละ 59.3

กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ตำแหน่งผู้อำนวยการ, รองผู้อำนวยการ, หัวหน้าสาขาวิชา และหัวหน้าฝ่าย ผลการศึกษาพบว่า

ผู้บริหารมีความพึงพอใจ การปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 68.3 เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจ การปฏิบัติศาสนกิจเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีความพึงพอใจ การปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์มากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 69.9 รองลงมาคือด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสงเคราะห์ประชาชน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกค่อนข้างต่ำ

ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต ด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และผู้บริหาร ตำแหน่งรองผู้อำนวยการ มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ การปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้ตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมดสามารถ ร่วมกันอธิบายตัวแปรตามคือ ความพึงพอใจ การปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้ ร้อยละ 49.5

กลุ่มที่ 4 บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจรุ่นที่ 50 ผลการศึกษา พบว่า

บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจระดับปานกลาง คิดเป็น ร้อยละ 58.0 เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจ การปฏิบัติศาสนกิจเป็น รายด้าน พบว่า บัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์ มากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 73.3 รองลงมาคือด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสงเคราะห์ ประชาชน ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า จำนวนปีที่บวชเป็นสามเณร, จำนวน พรรษาที่บวชเป็นพระ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ การปฏิบัติศาสนกิจอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงลบค่อนข้างต่ำ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์, พฤติกรรม การปฏิบัติศาสนกิจ และปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจ มีความสัมพันธ์กับความ พึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์เชิงบวกค่อนข้างต่ำ ส่วนอายุบัณฑิตปัจจุบัน, รายได้ต่อเดือนขณะปฏิบัติศาสนกิจ และความพึงพอใจการจัดการศึกษา ของวิทยาเขต ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ

ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต ด้วยสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติศาสนกิจเป็นปัจจัยที่มี อิทธิพลต่อความพึงพอใจ การปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้ ตัวแปรที่นำมาศึกษาทั้งหมดสามารถร่วมกันอธิบายตัวแปรตาม

คือ ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถอธิบายการผันแปรได้เพียง ร้อยละ 18.2

5.4 อภิปรายผลการศึกษา

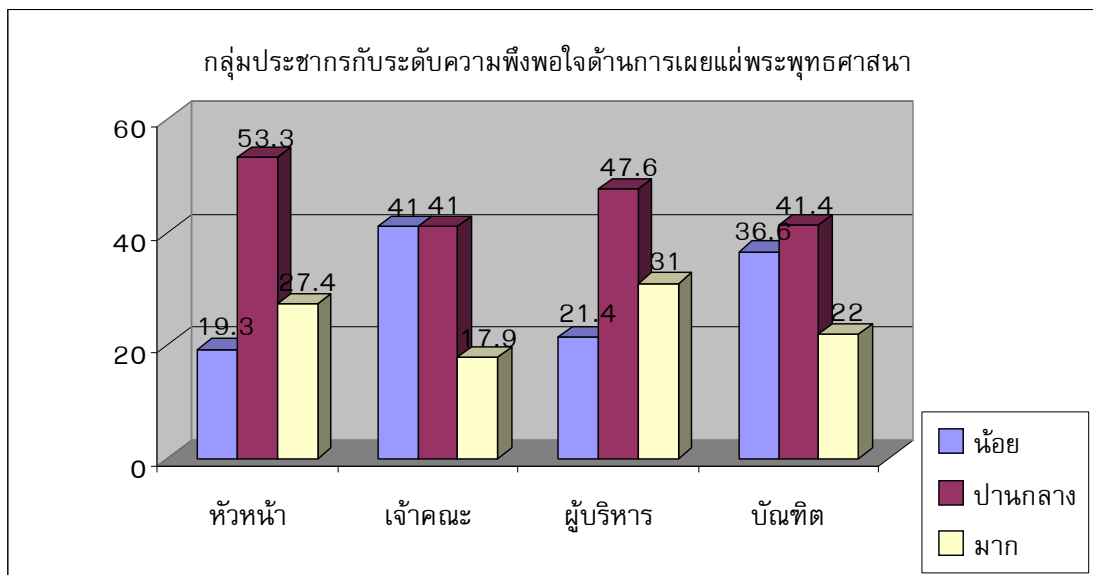
การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาความพึงพอใจ การปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจำแนกการปฏิบัติศาสนกิจออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านกิจการคณะสงฆ์ และด้านการสงเคราะห์ประชาชน จากประชากร 4 กลุ่ม ได้แก่ หัวหน้าหน่วยงานผู้รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ, พระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอสังกัดจังหวัดที่มีวิทยาเขตตั้งอยู่, ผู้บริหารมหาวิทยาลัย (ตำแหน่งผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าสาขาวิชา และหัวหน้าฝ่าย) และบัณฑิตที่กำลังปฏิบัติศาสนกิจในปัจจุบัน ผลการศึกษาสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประชากรทุกกลุ่ม มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีประชากรที่เป็นหัวหน้าหน่วยงาน และที่เป็นผู้บริหารมีความพึงพอใจรองลงมาคือระดับมาก ส่วนประชากรที่เจ้าคณะอำเภอ และบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจระดับน้อย โดยมีค่าคะแนนใกล้เคียงกันทุกกลุ่ม

เมื่อดูจากคะแนนความพึงพอใจ และค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็มแสดงให้เห็นว่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปฏิบัติศาสนกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะการเผยแผ่ศีลธรรมทางสื่อและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ

(ตามภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 แสดงกลุ่มประชากรกับระดับความพึงพอใจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

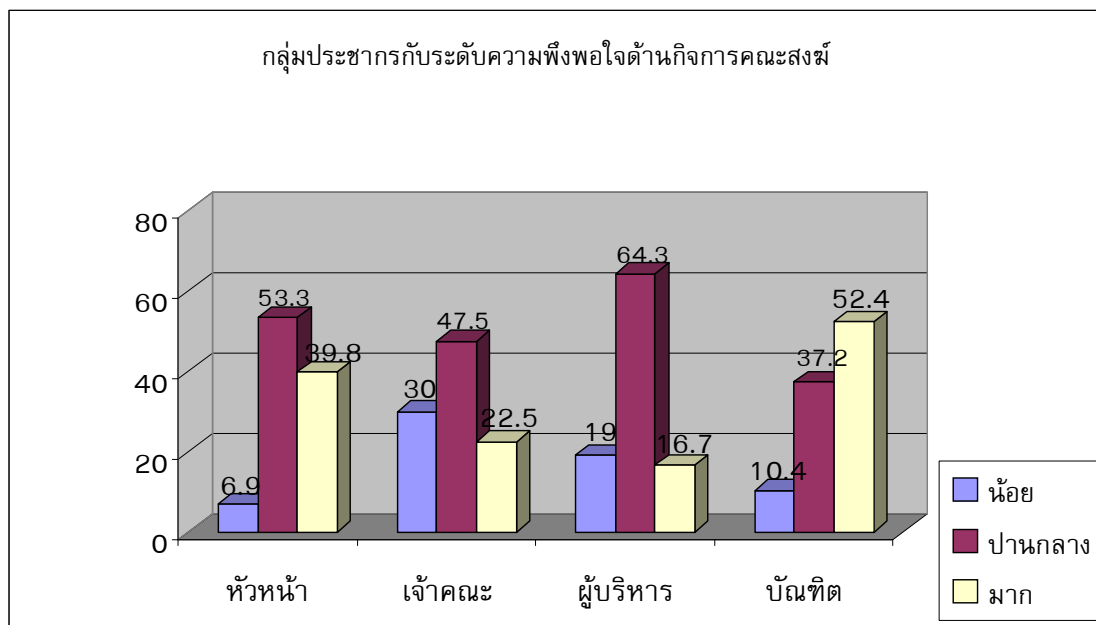

ด้านการสนองงานในกิจการของคณะสงฆ์ ประชากร 3 กลุ่ม มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประชากรที่เป็นบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของตนอยู่ในระดับมาก คิดเป็น ร้อยละ 52.4

เมื่อดูจากคะแนนความพึงพอใจ และค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็มแสดงให้เห็นว่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในภาควันออกเฉียงเหนือ ปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ

(ตามภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 แสดงกลุ่มประชากรกับระดับความพึงพอใจด้านกิจการของคณะสงฆ์

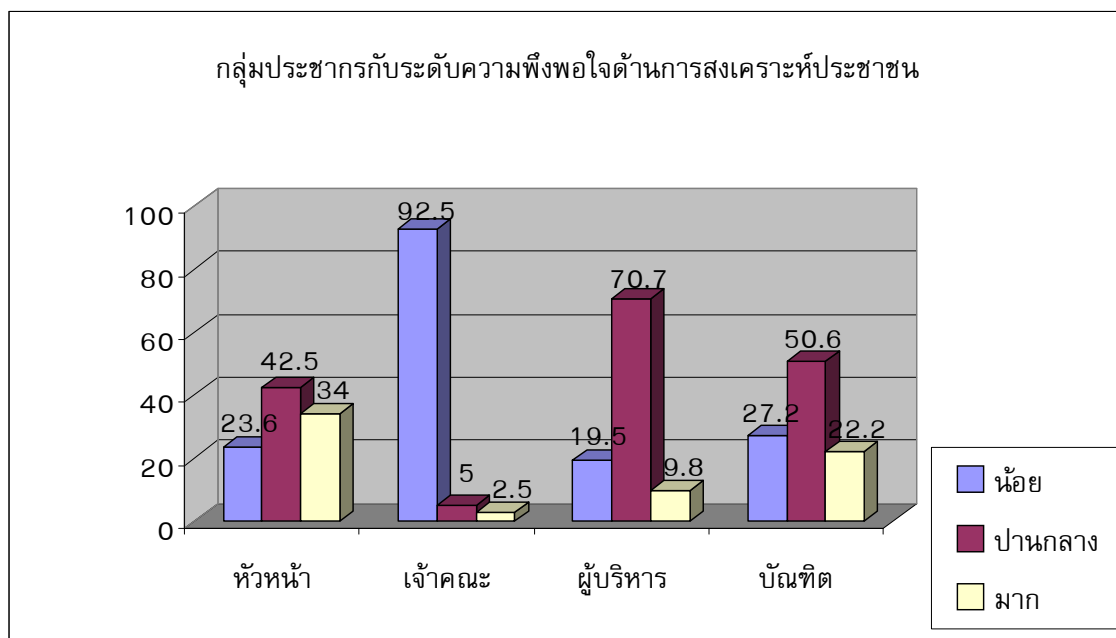

ด้านการสงเคราะห์ประชาชน ประชากรจำนวน 3 กลุ่ม มีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประชากรที่เป็นเจ้าคณะอำเภอมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของตนอยู่ในระดับน้อย คิดเป็น ร้อยละ 92.5

เมื่อดูจากคะแนนความพึงพอใจ และค่าร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากคะแนนเต็มแสดงให้เห็นว่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในภาควันออกเฉียงเหนือ ปฏิบัติศาสนกิจด้านการสงเคราะห์ประชาชนยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะการส่งเสริมและการช่วยเหลือประชาชน

(ตามภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 แสดงกลุ่มประชากรกับระดับความพึงพอใจด้านการสงเคราะห์ประชาชน

จะเห็นว่า ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะการเผยแผ่ศีลธรรมทางสื่อและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ด้านกิจการของคณะสงฆ์อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ส่วนด้านการสงเคราะห์ประชาชนยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะการส่งเสริมและการช่วยเหลือประชาชน

ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจถูกปฏิเสธความรู้สึก ทำให้อึดอัด ความรู้สึกเป็นลบกับคุณค่าของงาน ตามแนวคิดของ ลีค (Look) นำไปสู่ความไม่พึงพอใจในการทำงานของบัณฑิต ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้สรุปผลการสังเคราะห์งานวิจัยการปฏิบัติการทั้ง 6 ด้านเป็นรายวัดไว้ว่า วัดไม่ได้จัดการศาสนศึกษาในระบบ ส่วนการศึกษานอกระบบจัดได้บางส่วน วัดส่วนใหญ่ไม่ได้จัดการศึกษาพื้นฐานในระบบสำหรับเยาวชน ส่วนความพร้อมในการจัดการศึกษานอกระบบในรูปแบบศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ และศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์มีเป็นบางวัด การเผยแผ่พระพุทธศาสนาวัดสามารถจัดอบรมจริยธรรม และเป็นแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตได้ แต่วัดดำเนินงานสาธารณูปการเพื่อสนับสนุนงานเผยแผ่ (คือไม่ได้ดำเนินการเผยแผ่เอง) และปกครองตามหลักพระธรรมวินัยเท่านั้น

5.5 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ การวิจัยครั้งนี้ ได้นำตัวแปรหลัก โดยจำแนกตามกลุ่มประชากรที่นำมาศึกษา ได้แก่ ตัวแปรพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ และตัวแปรคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ แสดงอิทธิพลต่อความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลจากการศึกษานี้ยืนยันว่าพฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ และคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้ ยังมีความสำคัญอยู่มาก ทั้งสองตัวแปรเป็นองค์ประกอบหลักของการผลิตบัณฑิต จึงทำให้อธิบายได้ว่า พฤติกรรมการปฏิบัติศาสนกิจ และคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ ยังเป็นองค์ประกอบหลักของหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิตที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจะต้องเน้น ดาวิส (Davis) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก กล่าวคือถ้าบุคลากรมีความพึงพอใจในระดับสูง ย่อมนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวคิดนี้ ผู้บริหารจะต้องเน้นการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต นั้นหมายถึงการจะประสบความสำเร็จในการปฏิบัติศาสนกิจโดยให้ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจผลผลิตบัณฑิตนั้น มหาวิทยาลัยจะต้องปรับปรุงคุณลักษณะของบัณฑิตให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ก่อนส่งออกไปปฏิบัติศาสนกิจ ในขณะที่เดียวกันแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนกิจ มหาวิทยาลัยมีนโยบายให้นิสิตออกไปปฏิบัติศาสนกิจให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ โดยไม่ละเมิดข้อบังคับซึ่งต้องมีโทษ เพราะมหาวิทยาลัยเชื่อว่า การส่งนิสิตออกไปปฏิบัติศาสนกิจต้องการให้เกิดกิจกรรมการบริการวิชาการทางพระพุทธศาสนาแก่สังคม คณะสงฆ์เองก็ได้บุคลากรที่มีคุณภาพไปช่วยงาน ดังนั้น การจะศึกษาคุณภาพของบัณฑิตว่ามีความสามารถดี เป็นผู้ประพฤติดีหรือไม่ สามารถศึกษาได้จากความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตได้

5.6 ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนา

จากผลการวิจัยพบว่า ประชากรทุกกลุ่มมีความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอยู่ในระดับปานกลาง พึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านกิจการของคณะสงฆ์ระดับปานกลาง และพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจด้านการสงเคราะห์ประชาชนระดับปานกลาง เช่นกัน ยกเว้นกลุ่มประชากรที่เป็นเจ้าคณะอำเภอ ที่มีความพึงพอใจด้านการสงเคราะห์ประชาชนระดับน้อย คิดเป็น ร้อยละ 92.5 ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรจะเน้นการพัฒนาบัณฑิตให้มีความพร้อมในการสงเคราะห์ประชาชน การเผยแผ่พระพุทธศาสนา และการปฏิบัติกิจการของคณะสงฆ์

ตามลำดับ เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปฏิบัติศาสนกิจด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านการสงเคราะห์ประชาชนยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร (ตามภาพที่ 1 และ 3)

นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรเน้น การพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตให้ได้ตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะการศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา และให้มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติศาสนกิจทุกกลุ่มประชากร ยกเว้นกลุ่มประชากรที่เป็นบัณฑิต ส่วนข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากประชากรทุกกลุ่มมีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าหน่วยงานต่อการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน

ให้เป็นผู้มีความรู้จริงตามวุฒิภาวะ โดยเฉพาะด้านวิชาการพระพุทธศาสนา และพิธีกรรม ศาสนพิธีต้องการให้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรแก่ผู้มาปฏิบัติศาสนกิจด้านภุระเบียบวินัย เสริมความรู้ด้านทักษะ และวิธีการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ อยากให้ส่งพระบัณฑิตที่มีความรู้พระไตรปิฎกอย่างดีมากเผยแผ่ตามวัดต่าง ๆ อยากให้อบรมคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณของบัณฑิต นอกจากนี้ควรเน้นการประพฤติตนเป็นผู้นำทางด้านจิตใจ ทำตนให้สมกับเป็นบัณฑิต อยากให้เน้นเรื่องระเบียบวินัย รู้จักสัมมาคารวะ รู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน

2. ข้อเสนอแนะของเจ้าคณะอำเภอต่อการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถที่จะปฏิบัติศาสนกิจสนองงานคณะสงฆ์และสังคม

มหาวิทยาลัยควรกระตุ้นให้บัณฑิตรู้จักคิดเป็นทำเป็น และรู้จักหน้าที่ของตนเอง นอกจากมหาวิทยาลัยจะสอนในทางวิชาการแล้ว ควรเน้นหนักในเรื่องการรักษาระเบียบวินัย การสร้างวุฒิภาวะ การวางตัว การสร้างศรัทธา โดยรวมบัณฑิตสนองงานคณะสงฆ์และสังคมอยู่ในระดับน่าพอใจ แต่อยากให้เน้นเรื่องการปฏิบัติตัวให้เหมาะสมกับสมณะด้วย อยากให้ผลิตบัณฑิตที่มีทั้งวิชาและจรณะ ควรฝึกแนวคิด การวางตัว การกระทำการปฏิบัติให้น่าเลื่อมใส วางใจได้ บัณฑิตไม่ค่อยเคารพผู้ใหญ่ อยากให้เน้นการปฏิบัติทางจริยวัตรให้มาก เช่นหลักเสขยวัตร การปฏิบัติตนในที่สาธารณะ ควรสำรวจ

3. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารต่อการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถที่จะปฏิบัติศาสนกิจสนองงานคณะสงฆ์และสังคม

อยากให้เน้นเรื่องคุณธรรมและความรับผิดชอบ ปัจจุบันนิสิตขาดคุณธรรมหรือความรู้ทางคุณธรรม ควรวางแผนในการพัฒนานิสิตอย่างเป็นระบบ เช่น การไม่สูบบุหรี่ ควรมีการติดตามการปฏิบัติศาสนกิจอยู่เสมอ มหาวิทยาลัยควรเปิดให้ประชาชนทั่วไปเข้าศึกษาทางพระพุทธศาสนา

มหาวิทยาลัยควรร่วมมือกับคณะสงฆ์ให้คณะสงฆ์เข้ามามีบทบาทในการผลิตบัณฑิตด้วย ควรเน้นผลิตบัณฑิตให้ตรงกับปรัชญา ปณิธานและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย ควรผลิตบัณฑิตให้เข้มกว่านี้ ควรจัดกิจกรรมให้มากกว่านี้ เพื่อปลูกจิตสำนึกทางสังคม ให้ตระหนักต่อทุกข์สุขทางสังคม

4. ข้อเสนอแนะบัณฑิตต่อมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ เหมาะที่จะปฏิบัติงานสนองงานคณะสงฆ์และสังคมให้ได้ผลดีที่สุด

มหาวิทยาลัยควรดูแลบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจให้ทั่วถึงมากกว่านี้ ควรจัดเจ้าหน้าที่ออกติดตามคอยประสานงานการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต คุณภาพของบัณฑิตอยู่ในระดับปานกลาง อยากให้มหาวิทยาลัยติดตามผลงานของบัณฑิตเป็นระยะ อยากให้มหาวิทยาลัยเอาใจใส่พระบัณฑิตที่ปฏิบัติศาสนกิจทุกด้าน อยากให้มหาวิทยาลัยผลิตบัณฑิตเน้นคุณภาพ มากกว่าปริมาณ

5. ความภูมิใจของบัณฑิตที่มีต่อสถาบัน

มหาวิทยาลัยให้มากจนตอบแทนไม่ไหว เช่น ช่วยให้นักจนได้รับการศึกษาเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายน้อย ส่งเสริมให้พระสงฆ์ได้มีโอกาสเรียนระดับสูง เป็นการพัฒนานักบวชให้มีความรู้และเป็นที่กำลังใจ มีโอกาสเรียนในพระพุทธศาสนา โดยการรับรองของมหาวิทยาลัย ได้รับความรู้ มีกำลังใจ มีความเข้มแข็งในการสนองงานคณะสงฆ์ ภูมิใจในการพัฒนาของมหาวิทยาลัย ภูมิใจในการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ภูมิใจที่มหาวิทยาลัยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้คนมีศีลธรรม จริยธรรม และเปิดโอกาสให้ผู้ด้อยโอกาสได้เรียน แต่อยากให้ปรับปรุงคุณภาพบุคลากรที่ให้บริการ

5.7 ข้อเสนอในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยสถาบัน เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ มีหน่วยการวิเคราะห์คือปัจเจกบุคคล มุ่งศึกษาความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ 3 ด้านคือ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านกิจการของคณะสงฆ์ และ ด้านการสงเคราะห์ประชาชน จากกลุ่มประชากร จำนวน 4 กลุ่ม ประกอบด้วย หัวหน้าหน่วยงานผู้รับบัณฑิตเข้าปฏิบัติศาสนกิจ พระสังฆาธิการตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอที่อยู่ในจังหวัดที่มีวิทยาเขตตั้งอยู่ ผู้บริหารมหาวิทยาลัย และบัณฑิตปฏิบัติศาสนกิจ การนำกลุ่มประชากรมาศึกษารวมกันจำนวนมาก ทำให้ผลการศึกษามีความซ้ำซ้อนทำให้เกิดความสับสนในการอ่าน ในการวิจัยครั้งต่อไปควรแยกศึกษาที่ละกลุ่มและควรจะศึกษาเป็นระยะและต่อเนื่อง เพื่อศึกษาความก้าวหน้า และพัฒนาการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพยิ่ง ๆ ขึ้น

บรรณานุกรม

1. ภาษาไทย

1.1 หนังสือ

- กองแผนงาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วย การคณะสงฆ์และการพระศาสนา. 2540.**
- กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. **คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. 2544.**
- กิตติมา ปรีดีคิดก. **ทฤษฎีบริหารองค์กร.** กรุงเทพฯ : ชนการพิมพ์, 2529.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. **คู่มือการวิจัย การเขียนรายงาน การวิจัยและวิทยานิพนธ์.** พิมพ์ครั้งที่ 7, ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ, 2546.
- คณินันต์ จันทบุตร และสุบรรณ จันทบุตร. **ความสำเร็จในการปฏิบัติภารกิจของวัด : ศึกษาเฉพาะกรณีวัดป่านานาชาติ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี.** สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545.
- ประคอง วรรณสุด. **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ปรียาพร วงศ์อนุโรจน์. **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ, 2535.
- พระราชวรมนี (ประยูรค์ ปยุตโต). **บทบาทพระสงฆ์ในสังคมปัจจุบัน.** คณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จัดพิมพ์เนื่องในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 5 รอบ, 2530.
- รุ่ง แก้วแดง. **ปฏิวัติการศึกษาไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน, 2541.
- สถิต วงศ์สวรรค์. **จิตวิทยาสังคม.** กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2529.
- สมยศ นาวิกาน. **การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ.** กรุงเทพฯ : บรรณกิจ, 2521.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. **มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2542.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. **ทฤษฎีสังคมวิทยา.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- สุขวิช รังสิตพล. **การปฏิบัติการศึกษา.** กรุงเทพมหานคร : ครูสภา, 2540.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ : เลียงเชียง, 2540.
- หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต พุทธศักราช 2538. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2540.

1.2 รายงานการวิจัย

กองแผนงาน กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของเจ้าอาวาสในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน. 2540.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี. รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยรูปแบบและกระบวนการจัดการศึกษาและการเผยแพร่ศาสนธรรม กรณีศึกษา 9 วัด. กรุงเทพฯ. 2545.

ลำเรียง จันทรสวรรณ และสุวรรณ บัวทวน. สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.

1.3 วิทยานิพนธ์

บุญหนา จิมานัง. “พฤติกรรมกรรมการทำบุญของชาวพุทธในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.

อำนาจ เตชะสุข. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการพลเรือนในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 7”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2533.

อำไพ อินทร์ประเสริฐ. “การศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

1.4 สารนิพนธ์

กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สารนิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 49 ปีการศึกษา 2545. 2547.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สารนิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิต รุ่นที่ 49. เอกสารประกอบการสัมมนา พระพุทธศาสตรบัณฑิต, 2547.

1.5 เอกสาร

คุษฎี อายุวัฒน์. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย **Multiple Regression Analysis**. เอกสารประกอบการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ประยุกต์สำหรับสังคมวิทยาการพัฒนาศาสตร์, 2542.

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. เอกสารประกอบการสัมมนาระดมความคิด : เรื่องทิศทางการวิจัยทัศน และ
ประเด็นสำคัญของการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
2543.

อโนทัย ศรีวานิช และคณะ. การประเมินคุณภาพการผลิตบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น
รุ่นปีการศึกษา 2542. (เอกสารอัดสำเนา), 2543.

2. ภาษาอังกฤษ

Applewhite, P.B. **Organixation Behavior**. New York : Waglewood Cliffs, Prentrie-Hall Inc.
1965.

ภาคผนวก

ผนวก ก

ชุดที่ 1 หัวหน้าหน่วยงาน

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

สืบเนื่องจากที่ท่านได้รับบัณฑิตมหาวิทาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทาลัย เข้าปฏิบัติ
ศาสนกิจในหน่วยงานของท่าน ขอความกรุณาท่านช่วยตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นใน
ประเด็นต่าง ๆ ตามข้อคำถามต่อไปนี้ (ความคิดเห็นของท่าน ผู้วิจัยจะปกปิดเป็นความลับ)

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ และพิจารณาเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก
ที่สุดเพียง 1 คำตอบ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดหรือเติมคำในช่อง

คำถาม

1. หน่วยงานของท่านเป็นหน่วยงานประเภทใด v1
 - () จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรม-บาลี
 - () จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ
 - () จัดการศึกษาสงเคราะห์ เช่น เด็กก่อนเกณฑ์ คนพิการ เป็นต้น
 - () สำนักงานเจ้าคณะพระสังฆาธิการ
 - () สำนักงานวัด
 - () ศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น ศูนย์ปฏิบัติธรรม ศูนย์วิปัสสนากัมมัฏฐาน เป็นต้น
 - () อื่นๆ (ระบุ).....
2. ปัจจุบันมีบัณฑิตปฏิบัติงานที่หน่วยงานของท่าน จำนวน.....รูป v2
3. ท่านต้องการให้มีบัณฑิตปฏิบัติงานในปีต่อไปหรือไม่ v3-v4
 - () ไม่ให้มี () ให้มี จำนวน
4. หน่วยงานของท่านให้ความสำคัญกับการกิจหลักของคณะสงฆ์ในเรื่องใดมากที่สุด
(โปรดใส่หมายเลขตามความสำคัญ เช่น 1 หรือ 2 หรือ 3 เป็นต้น โดยมี 1 สำคัญที่สุด)
 - () ด้านศาสนศึกษา 1, 2, 3, 4, 5, 6 v5
 - () ด้านศึกษาสงเคราะห์ 1, 2, 3, 4, 5, 6 v6
 - () ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม 1, 2, 3, 4, 5, 6 v7
 - () ด้านสาธารณสงเคราะห์ 1, 2, 3, 4, 5, 6 v8
 - () ด้านสาธารณูปการ 1, 2, 3, 4, 5, 6 v9
 - () ด้านการปกครอง 1, 2, 3, 4, 5, 6 v10

5. ลักษณะงานใดที่ท่านต้องการให้บัณฑิตช่วยทำมากที่สุด
(โปรดใส่หมายเลขตามความสำคัญ เช่น 1 หรือ 2 หรือ 3 เป็นต้น โดยมี 1 สำคัญที่สุด)

- () การสอนหนังสือ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 v11
- () การเทศน์/สวดมนต์ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 v12
- () การบริหารจัดการ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 v13
- () การอบรมความรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 v14
- () การปาฐกถาธรรม 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 v15
- () การปกครอง 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 v16
- () การบริการด้านต่าง ๆ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 v17

ข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตและพฤติกรรมการปฏิบัติตนของบัณฑิต
คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ และพิจารณาเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียง 1 คำตอบ แล้วใส่เครื่องหมาย \surd ลงในช่องที่กำหนด

เลือก 1 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นระดับ **ต้องปรับปรุง**

เลือก 2 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับ **พอใช้**

เลือก 3 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับ **ดี**

คำถาม ท่านคิดว่า บัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่กำลังปฏิบัติงานในหน่วยงานของท่าน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตรงตามประเด็นต่าง ๆ ต่อไปนี้ระดับใด

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์(Characteristics)	ระดับความคิดเห็น			
	1	2	3	
1. มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส				C18
2. ใฝ่รู้ใฝ่คิด				C19
3. เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา				C20
4. มีความสามารถในการแก้ปัญหา				C21
5. มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา				C22
6. รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม				C23
7. รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม				C24
8. มีโลกทัศน์กว้างไกล				C25
9. มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เพียบพร้อมด้วยคุณธรรมและจริยธรรม				C26

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ (ต่อ)	ระดับความคิดเห็น			
	1	2	3	
10. มีความรู้ความสามารถวิชาการด้านพระพุทธศาสนา				C27
11. มีความมุ่งมั่นที่จะทำให้งานสำเร็จ				C28
12. มีความสามารถในการบริหารคน หรือเพื่อนร่วมงาน				C29
13. มีความสามารถในการสร้างงานใหม่				C30
14. มีความเป็นผู้นำ				C31
15. มีทักษะในการสื่อสาร (การพูด การเขียน การแสดงออกต่อผู้ร่วมงาน)				C32
16. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา				C33
17. มีทักษะในการทำงานเป็นทีม				C34
18. มีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่อสถานการณ์				C35
19. มีทักษะทางภาษาต่างประเทศ หรือภาษาท้องถิ่น				C36
20. มีทักษะทางคอมพิวเตอร์				C37
21. มีความตรงต่อเวลา				C38
22. เป็นผู้มีความมีวินัย				C39

คำถาม ท่านคิดว่า บัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของท่าน มีพฤติกรรมการปฏิบัติตน อยู่ในระดับใด

พฤติกรรมการปฏิบัติตนของบัณฑิต(Behavior)	ระดับพฤติกรรม			
	1	2	3	
1. ทำวัตรสวดมนต์เป็นกิจวัตร				B40
2. บิณฑบาตเป็นวัตร				B41
3. ประพฤติตนตามพระธรรมวินัย				B42
4. ไปลา มาไหว้ และมีสัมมาคารวะ				B43
5. มีความขยันหมั่นเพียร				B44
6. มีความซื่อสัตย์สุจริต				B45
7. มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในทางที่ดี				B46
8. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย				B47
9. มีภาวะผู้นำในการทำงาน				B48
10. มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำงาน				B49
11. ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน				B50
12. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน				B51
13. เป็นที่ยอมรับของชุมชน				B52
14. ไม่สูบบุหรี่				B53
15. ใช้เทคโนโลยีเหมาะสมกับสมณะภาวะ เช่น โทรศัพท์ ทีวี ดีวีดี ไอ ดูทีวี				B54
16. ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข เช่น ซ้ำหอย พนันบอล เป็นต้น				B55

ข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติศาสนกิจของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ และพิจารณาเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 คำตอบ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนด

เลือก 1 หมายถึง ท่านพึงพอใจกับข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด

เลือก 2 หมายถึง ท่านพึงพอใจกับข้อความนั้นในระดับน้อย

เลือก 3 หมายถึง ท่านพึงพอใจกับข้อความนั้นในระดับปานกลาง

เลือก 4 หมายถึง ท่านพึงพอใจกับข้อความนั้นในระดับมาก

เลือก 5 หมายถึง ท่านพึงพอใจกับข้อความนั้นในระดับมากที่สุด

คำถาม ท่านคิดว่าบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปฏิบัติศาสนกิจเป็นที่พึงพอใจ
อยู่ในระดับใด

รายการศาสนกิจ	ระดับความพึงพอใจ					
	1	2	3	4	5	
งานเผยแผ่พระพุทธศาสนา(Propagation)						
1. จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา						Pr56
2. จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางราชการ						Pr57
3. เผยแผ่ศีลธรรมทางสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์						Pr58
4. เผยแผ่ศีลธรรมทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ						Pr59
5. เผยแผ่ศีลธรรมทางวิทยุกระจายเสียงในชุมชน						Pr60
6. จัดกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนาตามนโยบายของรัฐ						Pr61
7. อบรมศีลธรรมแก่ข้าราชการและประชาชน						Pr62
8. อบรมศีลธรรมแก่ค่ายเยาวชน						Pr63
9. จัดกิจกรรมลานธรรม ลานกีฬาต้านยาเสพติด						Pr64
10. จัดกิจกรรมการปฏิบัติธรรม						Pr65
งานในกิจการของคณะสงฆ์(Activation Sangha)						
1. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรม-บาลี						As66
2. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา						As67
3. จัดโครงการอุปสมบทและบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน						As68
4. ช่วยงานธุรการคณะสงฆ์						As69
5. ช่วยงานการปกครองคณะสงฆ์						As70
6. ช่วยงานการเผยแผ่ศีลธรรม						As71
7. ช่วยงานการปฏิบัติธรรม						As72
8. ช่วยงานโครงการตามนโยบายของรัฐบาล						As73
9. ช่วยงานศาสนพิธี						As74
10. อบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบธรรมสนามหลวง						As75
11. อบรมเยาวชนก่อนเข้าสอบธรรมศึกษาสนามหลวง						As76
12. อบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบบาลีสนามหลวง						As77
งานสงเคราะห์ประชาชน(Public Welfare)						
1. ส่งเสริมชาวบ้านพัฒนาอาชีพ						Pw78
2. ส่งเสริมชาวบ้านปลูกป่าสมุนไพรรหรือทำยาสมุนไพรร						Pw79

3. กิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการออมทรัพย์						Pw80
4. ให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแก่ประชาชน						Pw81
5. ให้การสงเคราะห์ประชาชนเมื่อประสบภัย						Pw82
6. จัดกิจกรรมช่วยเหลือคนพิการ						Pw83
7. จัดหาอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียน						Pw84
8. ส่งเสริมประชาชนลด ละ เลิกอบายมุข						Pw85
9. จัดหาทุนสนับสนุนประชาชนสร้างสาธารณประโยชน์						Pw86
10. ช่วยเหลือเยาวชนต่อต้านยาเสพติด						Pw87

ข้อเสนอแนะ

ท่านมีข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัย อย่างไรบ้าง ในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้
ความสามารถเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานในหน่วยงานของท่าน ?

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบคำถามทุกข้อ
คณะผู้วิจัย

ชุดที่ 2 เจ้าคณะอำเภอ

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ให้การอุปถัมภ์การศึกษา แก่นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งตั้งอยู่ในเขตการปกครองของท่าน ขอความกรุณาท่านช่วยตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ ตามข้อคำถามต่อไปนี้ (ความคิดเห็นของท่าน ผู้วิจัยจะปกปิดเป็นความลับ)

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ และพิจารณาเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียง 1 คำตอบ แล้วใส่เครื่องหมาย \surd ลงในช่องว่างที่กำหนดหรือเติมคำในช่อง.....

คำถาม

1. ท่านดำรงตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอประจำจังหวัดใด v1
 ขอนแก่น หนองคาย อุบลราชธานี นครราชสีมา สุรินทร์
2. ท่านให้ความสำคัญกับการกิจหลักของคณะสงฆ์ในเรื่องใดมากที่สุด
 (โปรดใส่หมายเลขตามความสำคัญ เช่น 1 หรือ 2 หรือ 3 เป็นต้น โดยมี 1 สำคัญที่สุด)
 - ด้านศาสนศึกษา 1, 2, 3, 4, 5, 6 v2
 - ด้านศึกษาสงเคราะห์ 1, 2, 3, 4, 5, 6 v3
 - ด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม 1, 2, 3, 4, 5, 6 v4
 - ด้านสาธารณสงเคราะห์ 1, 2, 3, 4, 5, 6 v5
 - ด้านสาธารณูปการ 1, 2, 3, 4, 5, 6 v6
 - ด้านการปกครอง 1, 2, 3, 4, 5, 6 v7
3. ท่านรับทราบภารกิจหลักของมหาวิทยามหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านใดมากที่สุด
 (โปรดใส่หมายเลขตามความสำคัญ เช่น 1 หรือ 2 หรือ 3 เป็นต้น โดยมี 1 สำคัญที่สุด)
 - ด้านการผลิตบัณฑิต 1, 2, 3, 4 v8
 - ด้านวิจัย 1, 2, 3, 4 v9
 - ด้านการบริการวิชาการพระพุทธศาสนาแก่สังคม 1, 2, 3, 4 v10
 - ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม 1, 2, 3, 4 v11

ข้อคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตและพฤติกรรมกรปฏิบัติตนของบัณฑิต
คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ และพิจารณาเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก
 ที่สุดเพียง 1 คำตอบ แล้วใส่เครื่องหมาย \surd ลงในช่องที่กำหนด
เลือก 1 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับต้องปรับปรุง
เลือก 2 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับพอใช้
เลือก 3 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นในระดับดี

คำถาม ท่านคิดว่าบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 ตรงตามคุณลักษณะต่างๆต่อไปนี้ระดับใด

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ (Characteristics)	ระดับความคิดเห็น			
	1	2	3	
1. มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส				C12
2. ใฝ่รู้ใฝ่คิด				C13
3. เป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา				C14
4. มีความสามารถในการแก้ปัญหา				C15
5. มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา				C16
6. รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม				C17
7. รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคม				C18
8. มีโลกทัศน์กว้างไกล				C19
9. มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองให้เทียบพร้อมด้วยคุณธรรม และจริยธรรม				C20
10. มีความรู้ความสามารถวิชาการด้านพระพุทธศาสนา				C21
11. มีความมุ่งมั่นที่จะทำให้งานสำเร็จ				C22
12. มีความสามารถในการบริหารคน หรือเพื่อนร่วมงาน				C23
13. มีความสามารถในการสร้างงานใหม่				C24
14. มีความเป็นผู้นำ				C25
15. มีทักษะในการสื่อสาร(การพูด การเขียน การแสดงออกต่อผู้ร่วมงาน)				C26
16. มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา				C27
17. มีทักษะในการทำงานเป็นทีม				C28
18. มีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงต่อสถานการณ์				C29
19. มีทักษะทางภาษาต่างประเทศ หรือภาษาท้องถิ่น				C30
20. มีทักษะทางคอมพิวเตอร์				C31
21. มีความตรงต่อเวลา				C32
22. เป็นผู้มีความรับผิดชอบ				C33

คำถาม ท่านคิดว่าบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีพฤติกรรมกรปฏิบัติตน
อยู่ในระดับใด

พฤติกรรมกรปฏิบัติตนของบัณฑิต (Behavior)	ระดับความคิดเห็น			
	1	2	3	
1. ทำวัตรสวดมนต์เป็นกิจวัตร				B34
2. บิณฑบาตเป็นวัตร				B35
3. ประพฤติตนตามพระธรรมวินัย				B36
4. ไปลา มาไหว้ และมีสัมมาคารวะ				B37
5. มีความขยันหมั่นเพียร				B38
6. มีความซื่อสัตย์สุจริต				B39
7. มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานในทางที่ดี				B40
8. มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย				B41
9. มีภาวะผู้นำในการทำงาน				B42
10. มีความสามารถในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำงาน				B43
11. ยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน				B44
12. มีความสามารถในการติดต่อประสานงาน				B45
13. เป็นที่ยอมรับของชุมชน				B46
14. ไม่สูบบุหรี่				B47
15. ใช้เทคโนโลยีเหมาะสมกับสมณะภาวะ เช่น โทรศัพท์ คู่มือ วีดีโอ คู่มือ				B48
16. ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข เช่น ซ้ำห่วย พนันบอล เป็นต้น				B49

ข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ และพิจารณาเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 คำตอบ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนด

เลือก 1 หมายถึง ท่านพึงพอใจกับข้อความนั้นในระดับน้อยที่สุด

เลือก 2 หมายถึง ท่านพึงพอใจกับข้อความนั้นในระดับน้อย

เลือก 3 หมายถึง ท่านพึงพอใจกับข้อความนั้นในระดับปานกลาง

เลือก 4 หมายถึง ท่านพึงพอใจกับข้อความนั้นในระดับมาก

เลือก 5 หมายถึง ท่านพึงพอใจกับข้อความนั้นในระดับมากที่สุด

คำถาม ท่านคิดว่าบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปฏิบัติศาสนกิจเป็นที่พึงพอใจอยู่ในระดับใด

ข้อความรายการศาสนกิจ	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
งานเผยแผ่พระพุทธศาสนา(Propagation)					
1. จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา					Pr50
2. จัดกิจกรรมในวันสำคัญทางอาณาจักร					Pr51
3. เผยแผ่ศีลธรรมทางสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์					Pr52
4. เผยแผ่ศีลธรรมทางสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ					Pr53
5. เผยแผ่ศีลธรรมทางวิทยุกระจายเสียงในชุมชน					Pr54
6. จัดกิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนาตามนโยบายของรัฐ					Pr55
7. อบรมศีลธรรมแก่ข้าราชการและประชาชน					Pr56
8. อบรมศีลธรรมเข้าค่ายเยาวชน					Pr57
9. จัดกิจกรรมลานธรรม ลานกีฬาต้านยาเสพติด					Pr58
10. จัดกิจกรรมการปฏิบัติธรรม					Pr59
งานในกิจการของคณะสงฆ์(Activation Sangha)					
1. จัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกนักธรรม-บาลี					As60
2. จัดการศึกษาแผนกสามัญตามหลักสูตร กระทรวงศึกษาธิการ					As61
3. จัดโครงการอุปสมบทและบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน					As62
4. ช่วยงานธุรการคณะสงฆ์					As63
5. ช่วยงานการปกครองคณะสงฆ์					As64

6. ช่วยงานการเผยแพร่ศีลธรรม						As65
7. ช่วยงานการปฏิบัติธรรม						As66
8. ช่วยงานโครงการตามนโยบายของรัฐบาล						As67
9. ช่วยงานศาสนพิธี						As68
10. อบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบธรรมสนามหลวง						As69
11. อบรมเยาวชนก่อนเข้าสอบธรรมศึกษาสนามหลวง						As70
12. อบรมพระภิกษุสามเณรก่อนเข้าสอบบาลีสนามหลวง						As71
งานสงเคราะห์ประชาชน(Public welfare)	1	2	3	4	5	
1. ส่งเสริมชาวบ้านพัฒนาอาชีพ						Pw 72
2. ส่งเสริมชาวบ้านปลูกป่าสมุนไพรหรือทำยาสมุนไพร						Pw 73
3. กิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการออมทรัพย์						pw 74
4. ให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยวแก่ประชาชน						pw 75
5. เป็นแกนนำในการสงเคราะห์ประชาชนเมื่อประสบภัย						pw 76
6. จัดกิจกรรมช่วยเหลือคนพิการ						pw 77
7. จัดหาอาหารกลางวันสำหรับเด็กนักเรียน						pw 78
8. ส่งเสริมประชาชนลด ละ เลิกอบายมุข						pw 79
9. จัดหาทุนสนับสนุนประชาชนสร้างสาธารณประโยชน์						pw 80
10. ช่วยเหลือเยาวชนต่อต้านยาเสพติด						pw 81

ข้อเสนอแนะ

ท่านมีข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัย อย่างไรบ้าง ในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมที่จะปฏิบัติงานสนองงานคณะสงฆ์และสังคมให้ได้ผลดีที่สุด ?

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบคำถามทุกข้อ

คณะผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติหัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อ - สกุล (ภาษาไทย) นายบุญหนา จิมานัง
(ภาษาอังกฤษ) MR. BOONNA JIMANUNG

ปัจจุบัน

เป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการและวิจัย สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น วัดธาตุ ถนนกลางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐ โทร. ๐-๔๓๒๒-
๒๑๐๑

ประวัติการศึกษา

พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) การบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ปี พ.ศ. ๒๕๓๓

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สังคมวิทยาการพัฒนา จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น
ปี พ.ศ. ๒๕๔๕

ประสบการณ์

□ วิทยานิพนธ์เรื่อง พฤติกรรมการทำบุญของชาวพุทธในเขตอำเภอเมือง
จังหวัดขอนแก่น ปี พ.ศ. ๒๕๔๕

□ เป็นผู้วิจัยร่วมเรื่อง การประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์และความ
พึงพอใจของหน่วยงานผู้ใช้บัณฑิต ต่อคุณลักษณะและพฤติกรรมการทำงานของบัณฑิต
ปี พ.ศ. ๒๕๔๖

□ ความพึงพอใจการปฏิบัติศาสนกิจ ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ปี พ.ศ. ๒๕๔๗

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายจีระ ศรีเสนา
(ภาษาอังกฤษ) MR. GEERA SORNSANA

ปัจจุบัน

เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่นวัดธาตุ ถนนกลางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐ โทร. ๐-๔๓๒-๒๑๐๑ โทรสาร ๐-๔๓๒-๐๕๐๑ บ้านพัก โทร. ๐-๔๓๒๗-๓๗๔๘

ประวัติการศึกษา

ครุศาสตร์บัณฑิต (ค.บ.) การแนะแนว จากวิทยาลัยครูอุดรธานี ปี พ.ศ. ๒๕๒๗
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) พัฒนาสังคม จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปี พ.ศ. ๒๕๔๑

ประสบการณ์

๑. สภาพการจัดการศึกษาของคณะสงฆ์จังหวัดขอนแก่น ทูลอดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๔๔

๒. การศึกษาต่อมหาวิทยาลัยสงฆ์ของนักเรียนโรงเรียนปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ทูลอดหนุนการวิจัย จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๔๔

๓. กำลังดำเนินการเรื่อง การปฏิรูปการศึกษาสงฆ์กับการพัฒนาสังคมไทย (ชุดโครงการต่อเนื่องระยะ ๑ ปี) ทูลอดหนุนการวิจัย จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๔๖-๒๕๔๘

ประวัติผู้ร่วมวิจัย

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) นายวิทยา ทองดี
(ภาษาอังกฤษ) MR. VITTHAYA THONGDEE

ปัจจุบัน

เป็นอาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่นวัดธาตุ ถนนกลางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒-๒๑๐๑ โทรสาร ๐-๔๓๒-๐๕๐๑ บ้านพัก โทร. ๐-๔๓๒-๐๗๐๕

ประวัติการศึกษา

พุทธศาสตรบัณฑิต (พธ.บ.) การสอนสังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย ปี พ.ศ. ๒๕๓๓

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) การประถมศึกษา จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ปี พ.ศ. ๒๕๓๕

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) เทคโนโลยีการศึกษา จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น
ปี พ.ศ. ๒๕๔๖

ประวัติที่ปรึกษาโครงการ

ชื่อ - สกุล (ภาษาไทย) รศ.ปกรณ์ คุณารักษ์
 (ภาษาอังกฤษ) ASSOC.PROF. PAKON KUNARUK
 รหัสประจำตัวนักวิจัย ๐๐๐๑๑๕๓๕

ปัจจุบัน

เป็นหัวหน้าสาขาวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น วิชาตู่ ถนนกลางเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐ โทร. ๐-๔๓๒๒-๒๑๐๑

ประวัติการศึกษา

ป.กศ.สูง สังคมศึกษา จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา ปี พ.ศ. ๒๕๐๘
 การศึกษามัธยมศึกษา (กศ.บ.) สังคมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม ปี พ.ศ. ๒๕๑๖

สังคมวิทยามหาบัณฑิต (สค.ม.) สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. ๒๕๒๑

ประสบการณ์

๑. เข้าร่วมศึกษาและวิจัยร่วมกับ The Center for S.E Asian Studies Institute of Kyoto University เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔-๒๕๒๕ ที่บ้านดอนแดง ตำบลคอนหัน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น (๑) เรื่อง Social System of Don Dang Village a Community Study in Northeast Thailand (๒) A Rice-Growing Village Revisited : An Integrated Study of rural Development in N.E. Thailand

๒. เรื่องที่ดำเนินการสำเร็จแล้ว (๑) บ้านดอนแดง พ.ศ. ๒๕๒๔ (หัวหน้าโครงการ) (๒) โอกาสในการศึกษากับความมุ่งปรารถนาในการเลื่อนฐานะของนิสิตชั้นปีที่ ๔ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ (หัวหน้าโครงการ)